ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD,
Швајцарска 1,80 CHF, Шведска 10,00 SEK, Норвешка 11,00 NOK,
Данска 11,50 DKK, Аустрија 13,00 ATS, Грчка 200 GRD

28. XII 1990. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LII ● 20 ДИН. ● БРОЈ 2035

Срећна нова 1991!

Фигаро

Веровали или не!

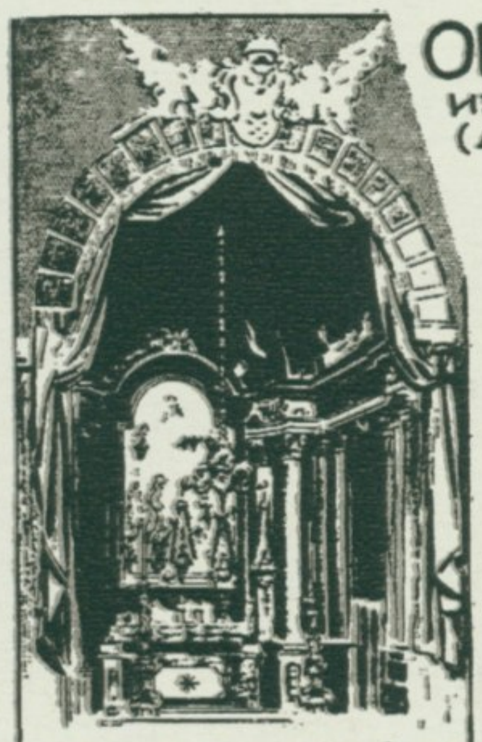

НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН

ПОРТУГАЛСКИ КРАЉ ЖОАО V (1689-1750) УСНИО ЈЕ ЈЕДНОМ КАКО ЈЕ САГРАДИО КАПЕЛУ ОД СЛОНОВАЧЕ И ЗЛАТА. КАСНИЈЕ ЈУ ЈЕ ЗАИСТА ПОДИГАО И ПОКЛОНИО ЈЕ СВОМ НАРОДУ КАО НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН.

ОРИ А. БРЕНТ

ИЗ МУСКАТИНА (ДРЖ. АЈОВА, САД)

...РОЂЕН ЈЕ 1. ЈАНУАРА 1925. ГОДИНЕ...

...ЊЕГОВА КЋИ ХЕЛЕН 1. ЈАНУАРА 1945. ...

... А УНУКА МЕРИОН 1. ЈАНУАРА 1965.

СВЕЋЕ

КОЈЕ СУ СЕ НЕКАДА ПАЛИЛЕ У ЕНГЛЕСКИМ И ФРАНЦУСКИМ КУЋАМА ЗА ВРЕМЕ НОВОГОДИШЊЕ ВЕЧЕРЕ, БИЛЕ СУ ТАКО ВЕЛИКЕ ДА СУ СТАЈАЛЕ НА ПОДУ И ТО У НАРОЧИТОМ УДУБЉЕЊУ.

ОРОКОНИ

ПРИПАДНИЦИ СИБИРСКОГ ПЛЕМЕНА КОЈЕ ЖИВИ НА УШЋУ АМУРА, СВУ ОДЕЋУ И ОБУЋУ ИЗРАЂУЈУ ОД ЈЕЛЕНСКЕ КОЖЕ. ЧАК ЈЕ И ШИЈУ НИТИМА НАПРАВЉЕНИМ ОД ДЛАКЕ ОВЕ ЖИВОТИЊЕ.

Најузбудљивије скијашко такмичење

Е. ХЕЛУНД И С. УТЕРСОН УЧЕСТВОВАЛИ СУ 1954. ГОД. НА СКИЈАШКОМ ТАКМИЧЕЊУ ВАСА У ШВЕДСКОЈ. ОНИ СУ ОД САЛЕНА ДО МОРЕ ПРЕШЛИ СТАЗУ ДУГУ 83 КИЛОМЕТРА И ОБОЈИЦА СТИГЛИ НА ЦИЉ ЗА ТАЧНО 5 САТИ, 23. МИНУТА И 23. СЕКУНДЕ. ЗЛАТНА И СРЕБРНА МЕДАЉА СУ ПРЕПОЛОВЉЕНЕ И ТАКО ДОДЕЉЕНЕ ТАКМИЧАРИМА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● у Београду је недавно основано прво друштво фелинолога - љубитеља мачака.

●●● амерички скулптор Патрик Бремер резбари у дрвету огромне фигуре инсеката користећи посебне врсте дрвета. При том бира боју која одговара оној у природи. Бремерове скулптуре изложене су у многим природњачким музејима и зоолошким вртовима Америке.

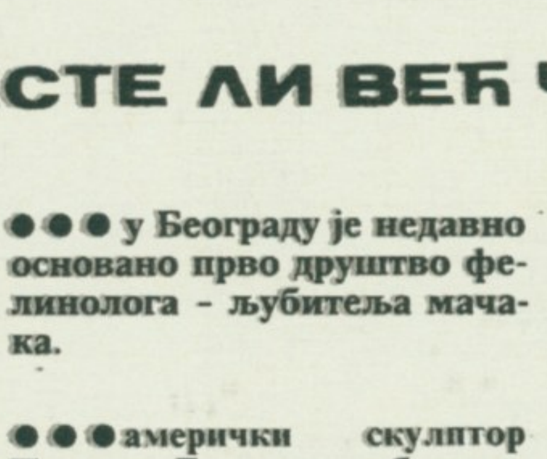

●●● јапанска фирма „Епсон" пустила је ових дана у продају џепни компјутер који преводи са енглеског језика на јапански. Потребно је да се једном страницом справа вуче по словима текста, брзином од четири центимет̨ра у секунди, и на екранчићу почињу да се појављују јапански словни знаци, идеограми.

●●● утврђено је да и рибе – кашљу! И то не само зато што имају глас већ и кад су болесне. До овог неочекиваног закључка дошли су амерички биолози уз помоћ нарочитих инструмената и магнетофонских снимака. Научници тврде да се по јачини кашља поуздано може донети закључак о степену загађености воде.

●●● једна британска фирма почела је недавно да производи „каљаче" за аутомобиле кад возе по блату. Штитници од пластичне масе за пет минута се поставе на точкове аутомобила, а праве се у различитим величинама, према моделима аутомобила.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

БЕОГРАД

ЈЕЛА ЗА КУМА И СУЛТАНОВУ МАЈКУ

КОГА ВИШЕ НЕМА

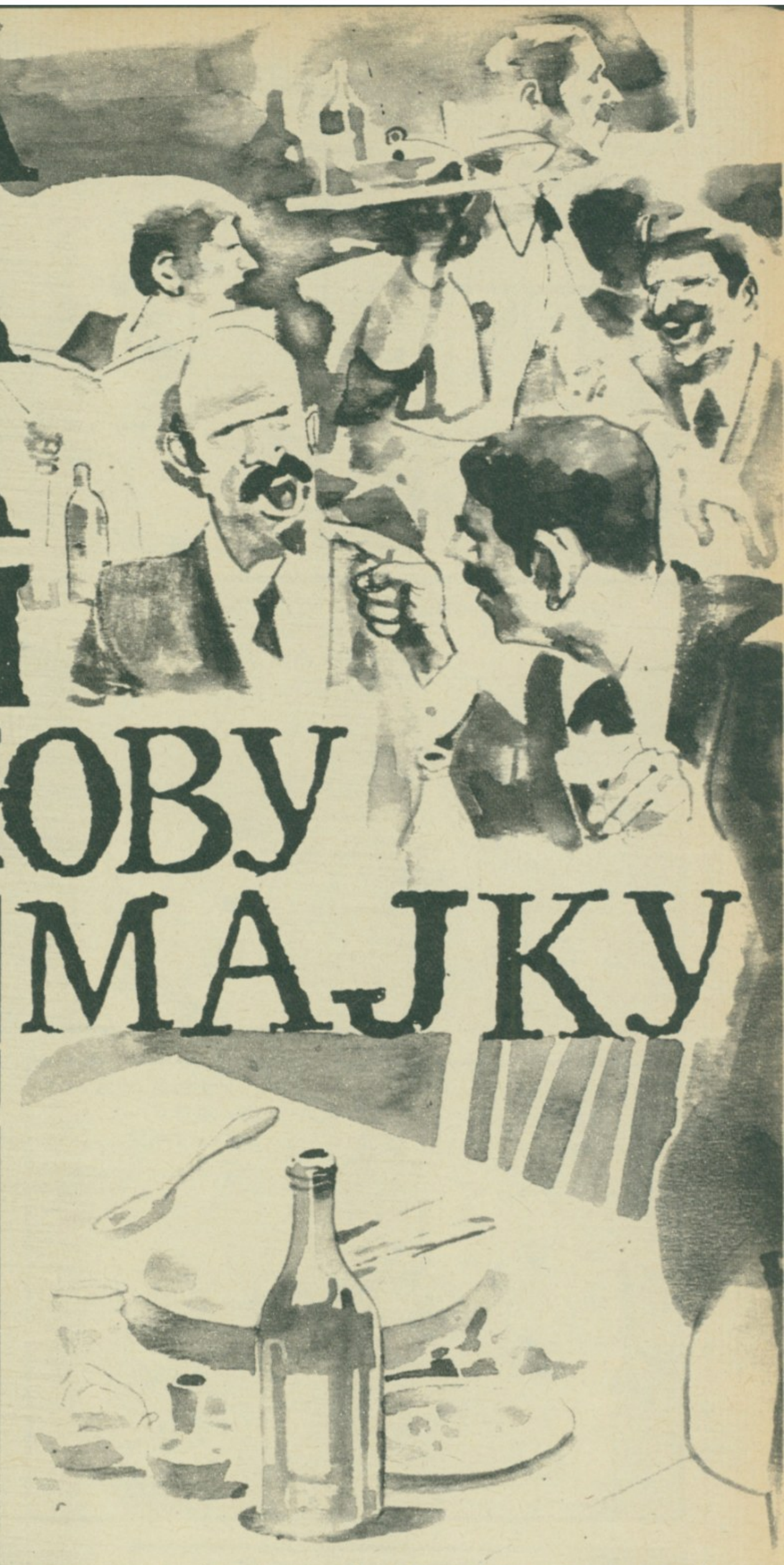

Кафана „Гинић" постала је знамен града. Ту су размењиване политичке вести, „обаране" владе и министри и неретко се полемичари хватали за гушу

Многи стари Београђани и данас се са сетом сећају кафане „Гинић" која се налазила у предратној Поенкареовој, садашњој Македонској улици.

Срушена је не тако давно, пре нешто мање од тридесет година, да би уступила место здању Дома омладине.

Чаршија је тешко прежалила јер кафана је била друга кућа генерацијама које су ту „бистриле" политику, „постављале и смењивале" владе, предвиђале пад овог или оног министра, речју – за столовима код „Гинића" сваког су дана размењиване политичке новости.

Кафана је почела да ради још давне 1860. Припадала је Сими Гинићу, али је под најам узео извесни Радисав Васиљевић. Са оца је прешла на сина и тако је зградица припала Томи Гинићу. Осамдесетих година прошлог века нашла се у поседу Косте Гинића, Симиног и Томиног рођака досељеног из Македоније, који је уместо страћаре подигао једноспратну зграду. Истина, она је наставила рад у приземљу. Спрат је закупила Занатлијска банка.

У вину је земљопис

У „Гинићу" је човек најмање могао да се осећа царски, али кафана је временом постала стециште интелектуалаца, нарочито од 1924. када је узео под закуп Сима Сотировић, весељак и љубитељ гурманлука, родом из Маврова. Не само да је држао добру кухињу, него је имао и изванредна вина. Поносио се белим „неготинцем" који је набављао у Тимочкој крајини.

Неки Далматинци се навадили на Симино бело вино из Крајине, али једне вечери нису хтели да плате пет литара, колико су иначе попили, већ само четири. У свађи са келнером назвали су Симину кафану „балканском шпиљом". Увређени Сотировић најурио их је напоље.

После неколико вечери ето опет исте групе Далматинаца. Наручују вино, али келнер ни да чује да их послужи. Прође Сима па их упита где им је „та земља Далмација" а они, не слутивши какву им замку власник поставља, одговорише као из пушке „да Далмација није на континенту него на Балканском полуострву".

– Е, ту сам вас чекао! Значи, Балканци сте, а дођосте у балканску пећину! Дакле, наши сте!

Затим се окренуо келнерима и довикнуо:

– Децо, служите ове Балканце који су код мене положили испит из земљописа!

Онда се опет обратио Далматинцима:

– А ви, господо, немој да у пићу заборавите географију па да опет морам да вам будем професор!

Брана Цветковић, власник и водитељ чувеног „Орфеума", често је код „Гинића" играо домине. Како је био ћелав, испод качкета је носио црну перику. Једном се жалио Сими а и овај њему на порез. Сутрадан је Брана, у намери да се нашали са Сотировићем, дошао у кафану с перико од седих власи. Видећи га, Сима је зинуо од

НЕВЕРОВАТНО

АЛИ

ИСТИНИТО

ПОТОПЉЕНИ КОНТИНЕНТИ

Атлантида није једина стара држава коју је, према веровању многих, потопило море. И научници и писци легенди говоре и о другим земљама које су имале исту судбину као, на пример, Лемурија и континент Му.

Назив Лемурија потиче од лемура, породице полумајмуна, а дао га је енглески зоолог из 19. века П. Л. Склејтер који је настојао да објасни сличност између фосила ових животиња нађених у јужној Индији и јужноафричкој области Натал. Он је, у ствари, претпостављао да је у далекој прошлости земља Лемурија лежала на простору данашњег Индијског океана.

Идеја да је постојао и да је потопљен мост између Африке и јужне Азије код многих је побудила машту, али и добила потврду многих стручњака за област еволуције. У том смислу немачки биолог Ернест Хекел је отишао још даље: поставио је хипотезу да је стара Лемурија, у ствари, изгубљени рај, односно, колевка људског рода!

Континент Му такође је велика загонетка за научнике. О овој земљи први је, у читавој серији књига, писао британски пуковник Џејмс Черчворд који је боравио у Индији као припадник такозваних Бенгалских копљаника. Ту је упознао једног хинду свештеника који је имао читаву хрпу камених плоча с натписима на језику народа Му.

Према теорији Ричарда Черчворда, изведеној из натписа на језику Муа „наакал" и на основу предања које је чуо на острвима у Тихом океану и у неким областима јужне и централне Африке, прва људска бића појавила су се на просторима земље Му пре око 200 милиона година. Њихова наука, укључујући и способности савладавања гравитационе теже, била је, кажу, много напреднија од данашње. Али, пре око дванаест хиљада година, услед велике експлозије гаса, читав континент Му је потопљен. Од територије која је имала дужину осам хиљада и ширину пет хиљада километара остала су само острвца, рушевине камених здања, као и џиновске главе на Ускршњим острвима.

Познато је, такође, да староседеоци Хаваја нестали континент и данас називају Му. Верује се да је у огромној експлозији смрт нашло око 64 милиона људи. Преживели су се преселили на друге континенте.

Черчворд је умро 1936. у 86. години, пошто је написао пет књига о овом потопљеном континенту. Претпоставља се да има још текстова који говоре о несталом народу – негде у манастирима на планинама централне Азије.

Илустровао: Растко Ћирић

запрепашћења и гурнуо келнера:

– Виде ли ти ово, оседе човек за једну ноћ због пореза!

Неће им шкодити!

Сима Сотировић је био истински патриота. Када је 1934. године бугарски краљ Борис дошао у службену посету Београду, полиција је наредила да кафеџије истакну, поред наше, и бугарску заставу, што је Сима одбио и зато платио казну од три хиљаде динара. Остао је упоран. Нова казна износила је пет хиљада. Наљутио се, скинуо кецељу и бацио на шанк. Напуштајући кафану, добацио је келнерима:

– Нека натакну и турску заставу, али под тај барјак ја не стајем! Кад је скину, ја се враћам!

Код „Гинића" увече није могло да се нађе место. Врвело је од шароликог света. Сима тада обично није помагао особљу, али је са шеширом на глави и цигаретом у устима поносно „клизио" између столова пазећи да гости буду задовољни и да келнери никоме не закину на порцији. А порције су биле тако обилате да је свака, припремљена за једну, могла да нахрани три особе. На гласу је било његово ћуреће печење и Симин лични специјалитет „касапски ђувеч", што би данас рекли – мешано месо. Говорило се да његови мезетлуци могу да се изнесу „и пред кума и пред султанову мајку"!

Оне који су се упуштали у полемику око политике није раздвајао чак и кад се дохвате за гушу. Тада је обично заустављао келнере речима:

„Нека, нека, неће им шкодити!"

* * *

Кафана „Гинић" делимично је изгубила свој дух одласком Симе Сотировића, када је овај у Душановој улици отворио нови луксузни локал. Изгубио је и Сима. Истина, у нову кафану „Сотировић" почео је да долази београдски „крем", али то, очигледно, није био његов свет.

М. Тодоровић

Илустровао: Брана Јовановић

Бајка у нашим биоскопима

НАЈСЛАВНИЈА СИРЕНА НА СВЕТУ

Филмски студио „Волт Дизни", један од највећих у Америци, последњи пут је класичну бајку пренео на филм далеке 1959. године. Била је то „Успавана лепотица". Данас, три деценије после тога, читав свет је луд за „Малом сиреном" по имену Аријел – најновијем дугометражном цртаном филму ове компаније

Прелепа бајка Ханса Кристијана Андерсена о малој сирени Аријел не само да је једна од најлепших класичних бајки свих времена, већ је била и најтежа да се од ње направи цртаћ. То тврде стручњаци студија „Волт Дизни" којима је „Мала сирена" била двадесет и осми дугометражни цртани филм.

Екипа од преко 400 уметника и техничара припремала је готово три године „Малу сирену". Близу 150.000 цртежа, 1.100 различитих позадина и око хиљаду разних нијанси боја било је преточено у готово три километра дугачку филмску траку.

На идеју да се од ове бајке направи цртаћ дошао је 1985. сценариста Рон Клементс када је у једној продавници случајно налетео на Андерсенову књигу о малој сирени. Присетивши се приче коју је у детињству толико волео, пожелео је да је пренесе на филмско платно. У помоћ је позвао свог другара Џона Маскера и заједно су се латили посла: написали су сценарио и поделили улоге, исто оно што су учинили и 1986. за филм „Миш – велики детектив".

– Док сам поново читао бајку, помислио сам како је то дивна прича са невероватним могућностима да се према њој сними филм – каже Клементс. – То је једна од најтужнијих прича икада написаних. Највеће тешкоће задавао нам је завршетак у коме се сирена враћа у море због неузвраћене љубави. А знали смо да нам је потребан срећнији крај ако хоћемо да се филм допадне публици.

Најважнија музика

Кад су завршили сценарио, Клементс и Маскер нуде га Џефрију Каценбергу, директору „Дизнијевог" студија, и Роју Дизнију, потпредседнику компаније. Обојица су одмах схватила да ће то бити велики хит па су се одмах дали у потрагу за неким ко би написао музику. Она је, сматрали су, најбитнија у читавом подухвату. Више него иједан дугометражни цртаћ, „Мала сирена" користи музику да би њом дочарала готово сваку ситуацију или представила личност, па стога ово остварење може да се назове цртаним мјузиклом.

– У стара времена – каже композитор Ален Менкен – музика је писана пре него што би се започело с цртањем. Сад се то изменило, али смо за овај филм применили стари рецепт и тако су према неким песмама доцртавани призори из бајке.

А те мале, лако певљиве песме, Ален Менкен је компоновао пуних осамнаест месеци – седам песама за годину и по дана. И како је у бајци све дозвољено, где се стварност меша са нестварним и где су чуда уобичајена, и мешање музичких стилова је сасвим у реду: од регеа и калипса до попа. Клинци су већ одабрали омиљене песме. То су „Испод мора", коју пева рак Себастијан, и „Пољуби девојку" коју изводи читав хор скакаваца, пеликана, фламинга, жаба, патака и корњача.

Две трећине филма одвијају се под морем, па је 25 врхунских мајстора за „талассе" и „морске олује" било упослено да нам дочара живот у води. Колико је труда у

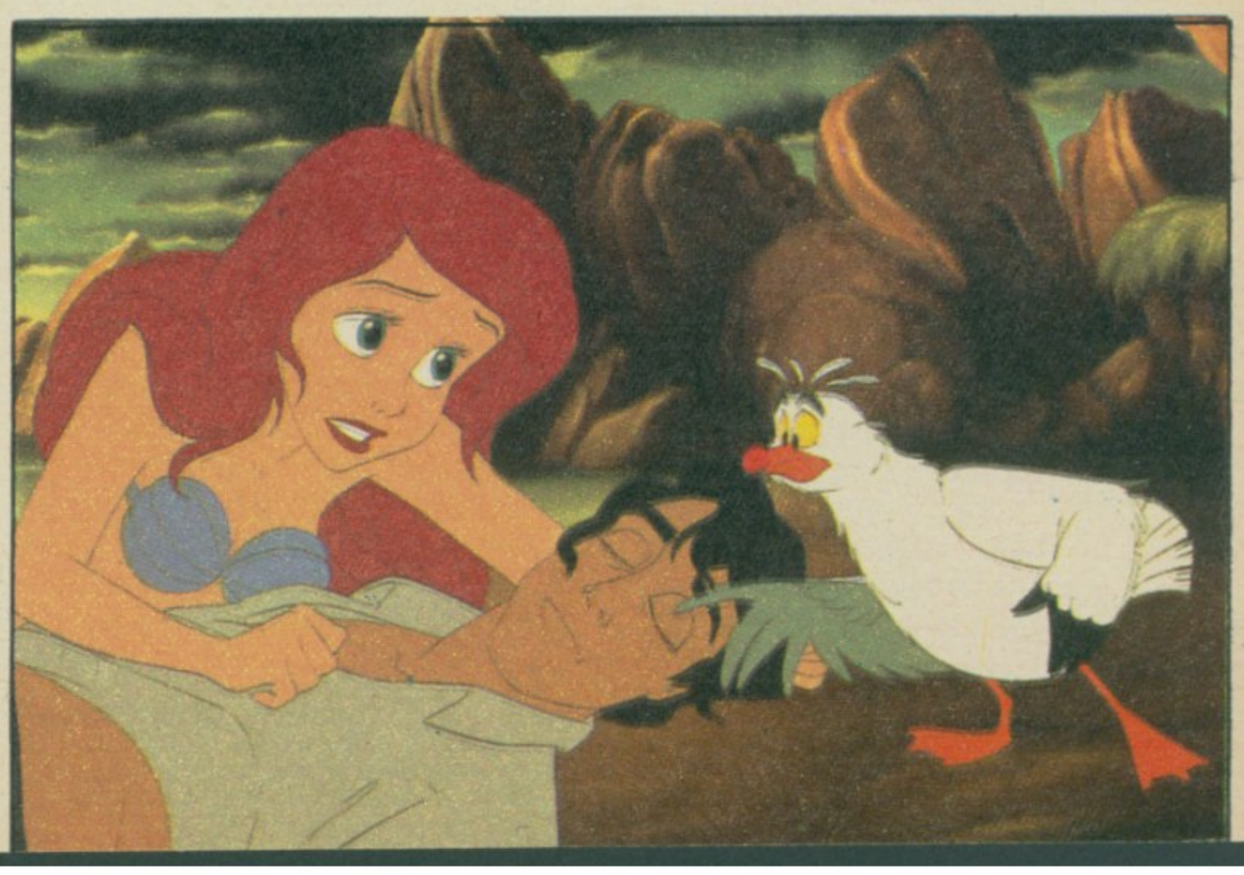

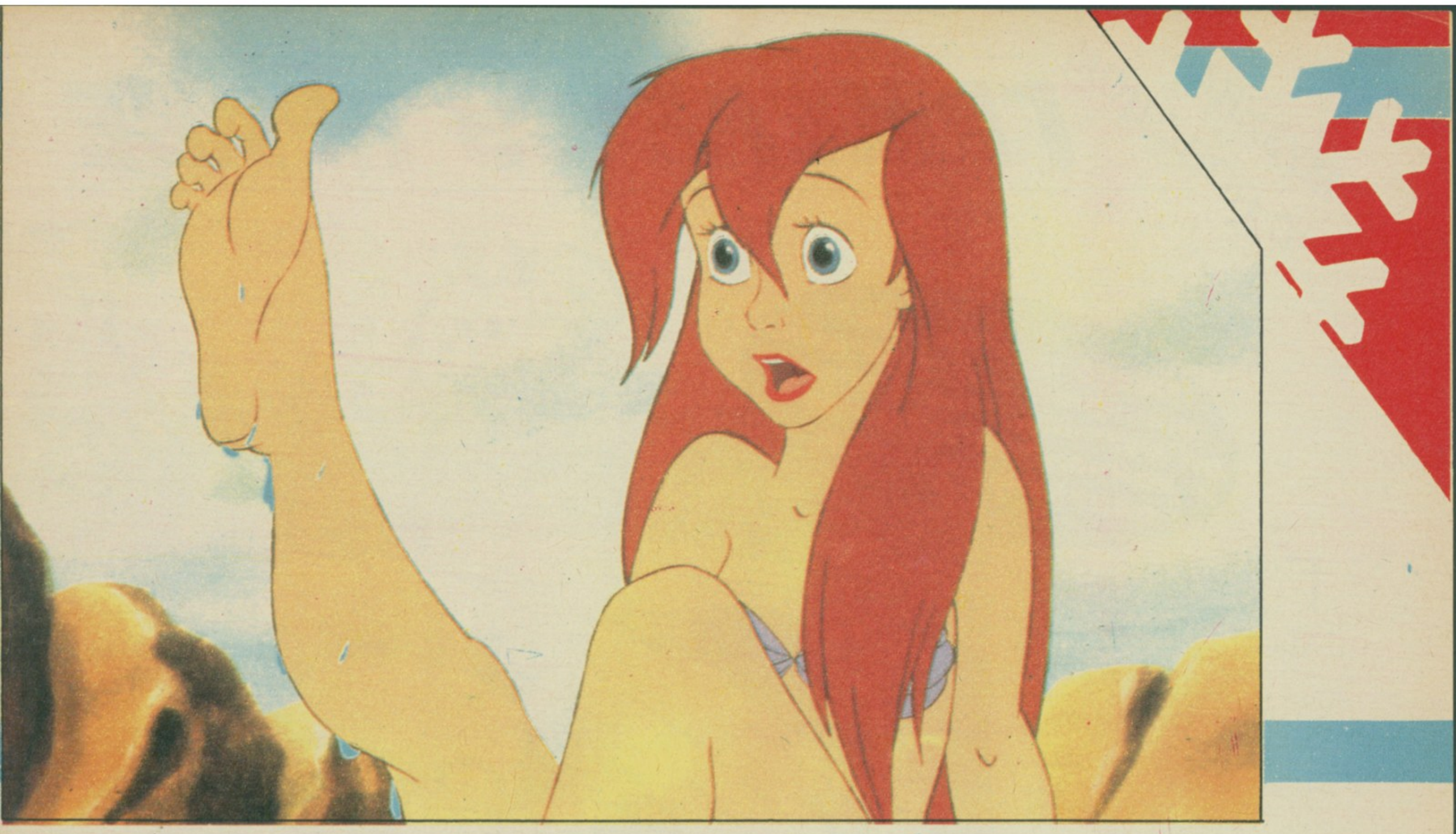

све то уложено, можда најбоље казује податак да је на сцени у којој принчев брод захвата олуја 25 стручњака радило пуних осам недеља, а она траје само два минута!

Велика пажња, наравно, била је посвећена филмским јунацима: они су морали да ходају, дишу, да доносе одлуке и управо ово последње било је најтеже дочарати. Јер, гледалац је морао да види да његов јунак заиста размишља. Да би се то постигло, цртачима су позирали прави глумци, рецимо Шери Стонер из Лос Анђелеса као сирена. Запливала би у великом базену који је, у облику огромног стакленог акваријума у студију сграђен за глумце, а не за рибе.

Како је ово бајка, ни боје не подлежу законима природе па тако ни море не мора да буде обавезно плаво, нити обавезно једне боје. А кад Себастијан почне да пева како живот постаје зеленији, и позадина почиње да добија боју траве. Онда Себастијан помене несрећну судбину упецаних риба и околина постаје пурпурна. И наједном – у кључној сцени боје спектра почињу своју игру: ружичаста, жута, црвена, модра, црна, сребрна... и још неке којих у природи нема.

Мајстори свог заната

Гласови јунака су посебна прича и филмови који излазе из „Дизнијевих" студија чувени су по томе да глас собом носи и основне особине личности. По гласу се препознају мршави и дебели, лепи и ружни, мали и високи. А да би се то постигло, глумац мора бити мајстор свог заната. Зато у „Малој сирени" главне улоге говоре искусни позоришни глумци. Главној звезди, сирени Аријел, глас је позајмила талентована бродвејска глумица Џоди Бенсон која је одабрана између више стотина кандидаткиња баш због тога што је могла да пева звонким гласом а секунду касније да јој говор буде младалачки живахан. Улогу рака Себастијана „одглумио" је Сем Рајт који је истовремено: ветеран америчких мјузикла („Исус Христ суперстар", „Два господина из Вероне," „Фантом опере"), тв-звезда („Козби Шоу") и филмски глумац („Птичица" Клинта Иствуда). Октопода Урсулу говори легендарна глумица Пет Керол која је добила низ награда „Еми", „Тони" и осталих. И коначно, господару мора, краљу Тритону (који је, поред тога, и отац сирене Аријел), глас је позајмио Кенет Марс, публици познат из комедија Мела Брукса и филмова „Буч Касиди и Санденс Кид" и „Флеч".

Невероватни успеси које последњих година постижу бајке и остали цртаћи изненадили су и саме филмске стручњаке. Остварења као што су Дизнијева „Фантазија" или Спилбергов „Амерички реп" нашли су се међу десет најгледанијих филмова. Режисер „Мале сирене" Џон Маскер покушао је да објасни тајну оваквог успеха:

– Бајке се обично догађају у фантастичној околини, што цртачима пружа могућност да употребе сву своју машту. А затим, бајке се догађају ван времена и простора и у њима свако може да нађе нешто за себе. И још нешто – бајке нуде сан о успеху и вечној срећи без обзира колико је тај сан нестваран.

Приредио ***С. Јокановић***

МУЗИКА С ПОВОДОМ

ГРМЕЛЕ СУ ПРАВЕ

Често се поводом значајних догађаја изводе музичка дела понекад и компонована баш за одређену прилику

Георг Фридрих Хендл (1685–1759), нагао и немирна духа, обишао је готово сва музичка средишта барокне Европе, боравећи непрекидно у друштву владара и кнезова, живећи у опојној вреви позоришта и оперских дворана.

И музика му је херојска и бриљантна, звучна, пуна ритма. Таква је и његова чувена свита „Музика на води", коју је компоновао 1717. године поводом једне забаве енглеског краља Џорџа I, на Темзи. Из записа бранденбуршког посланика у Лондону сазнајемо:

„Пре неколико недеља краљ је рекао како би желео да се приреди концерт на Темзи, сличан онима од прошле године, које ниједанпут није пропустио. Пошто су обављене све припреме, прекјуче је свечаност одржана. Краљ се око осам сати укрцао на своју барку, а на барци поред ње налазило се педесетак музичара који су свирали виолине, флауте, обое, фаготе, хорне и трубе. Краљу се концерт толико свидео да су га, на његову заповест, морали три пута поновити, два пута пре вечере и још једном после, иако је свако понављање трајало готово сат времена. Време је било какво се само пожелети може, а барки и чамаца, у којима се гурао силан свет, безброј."

Париска симфонија у Оксфорду

Краљ тада није препознао Хендла пошто је био маскиран – односи између владара и композитора били су тада нешто затегнути. Међутим, сматрају неки историчари, када је Џорџ I сазнао ко је композитор „Музике на води", као и да је Хендл ту свиту написао баш у част његовог доласка на престо, сукоб се изгладио...

Поводом божићних празника давне 1734. године настао је „Божићни ораторијум" Јохана Себастијана Баха. То дело сачињава, у ствари, низ од шест кантата којима је сам Бах дао ово име. Свака кантата је била предвиђена за извођење одређеног дана празника: прве три намењене су првом, другом и трећем дану Божића, четврта за Нову годину, а пета и шеста за две наредне празничне седмице.

Иначе, кантате – важан саставни део протестантског богослужења – заузимају посебно место у Баховом стваралаштву. Написао их је чак три стотине, за пет година колико је провео као кантор. Од тога се сачувало око две трећине.

Међу више од шестсто Моцартових дела налази се и Серенада у Де-дуру коју је написао 1782. године поводом свечаности породице Зигмунда Хафнера коме је салцбуршки кнез-надбискуп Колоредо доделио племићку титулу. А крунисање цара Леополда II 1790. године било је повод да се изведе Моцартов концерт за клавир и оркестар у Де-дуру. Свечаност је одржана у Франкфурту, а концерт је добио назив – Крунидбени.

Када је Јозеф Хајдн (1732–1809) добио титулу почасног доктора Оксфордског универзитета, 1791. године, први пут је изведена његова симфонија број 92 у Ге-дуру. Одмах је добила назив „Оксфордска", али он не потиче

САЛВЕ

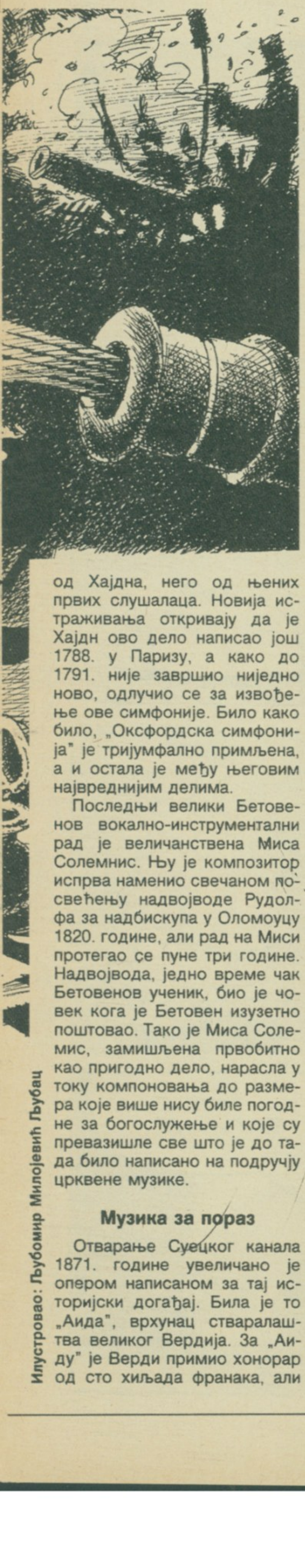

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

од Хајдна, него од њених првих слушалаца. Новија истраживања откривају да је Хајдн ово дело написао још 1788. у Паризу, а како до 1791. није завршио ниједно ново, одлучио се за извођење ове симфоније. Било како било, „Оксфордска симфонија" је тријумфално примљена, а и остала је међу његовим највреднијим делима.

Последњи велики Бетовенов вокално-инструментални рад је величанствена Миса Солемнис. Њу је композитор испрва намењо свечаном посвећењу надвојводе Рудолфа за надбискупа у Оломоуцу 1820. године, али рад на Миси протегао се пуне три године. Надвојвода, једно време чак Бетовенов ученик, био је човек кога је Бетовен изузетно поштовао. Тако је Миса Солемис, замишљена првобитно као пригодно дело, нарасла у току компоновања до размера које више нису биле погодне за богослужење и које су превазишле све што је до тада било написано на подручју црквене музике.

Музика за пораз

Отварање Суецког канала 1871. године увеличано је опером написаном за тај историјски догађај. Била је то „Аида", врхунац стваралаштва великог Вердија. За „Аиду" је Верди примио хонорар од сто хиљада франака, али није хтео да присуствује премијери објашњавајући да је приликом свечаног чина важна само уметност, дакле дело, а не особа која га је написала.

За ову оперу је Верди, заједно са градитељима инструмената, направио нови тип трубе познате данас под називом аида-трубе. Оне могу да одсвирају само шест тонова и употребљавају се једино на неколико места у овој опери.

„Аида" је поново изведена на истом месту 1989. године. Био је то врхунски спектакл намењен светској јет-сет елити. Исте године „догодила" се још спектакуларнија „Аида" – на фудбалском стадиону у Сиднеју, а уз учешће преко хиљаду статиста, затим слонова, лавова, тигрова и камила. Дириговао је Италијан Ђузепе Рофа.

Као успомену на ратне догађаје и Наполеонов пораз у Русији Петар Илич Чајковски (1804–1893) написао је своју „Увертиру 1812." У њој се сусрећу две мелодије: прва представља руски народ, решен да се бори до последњих снага, а друга Наполеонову војску. Увертира је изведена приликом посвећења цркве „Светог спаса" у Москви, на отвореном простору, а уз „праве" инструменте учествовала су још и црквена звона и топовске салве!

Занимљиво је да је ово патриотско дело написао композитор чији је деда по мајци управо био Француз који је дошао у Русију са Наполеоновим трупама.

Оваква грандиозна дела намењена извођењу на отвореном простору нису само ствар прошлости. Тако је наш савремени композитор Иван Јефтић написао „Задужбине Косова" – симфонијске слике за солисте, рецитатора, мешовити хор и оркестар. Дело је било припремљено за отварање Фестивала подунавских земаља у немачком граду Улму, јуна 1988. године, али – пала је киша и оно није могло да се изведе. Светска премијера „Задужбина" одиграла се тек после више од годину дана, 23. новембра 1989, и то у сибирском граду Краснојарску. Уз наше солисте и хор РТБ наступила је Филхармонија из Краснојарска под палицом Ивана Шпилера.

Још једно – можда најновије – дело с поводом, а исто тако намењено и изведено на отвореном јуна 1989, била је „Пасија светог кнеза Лазара" Рајка Максимовића, компонована за прославу 600-годишњице Косовске битке на Газиместану.

Музикус

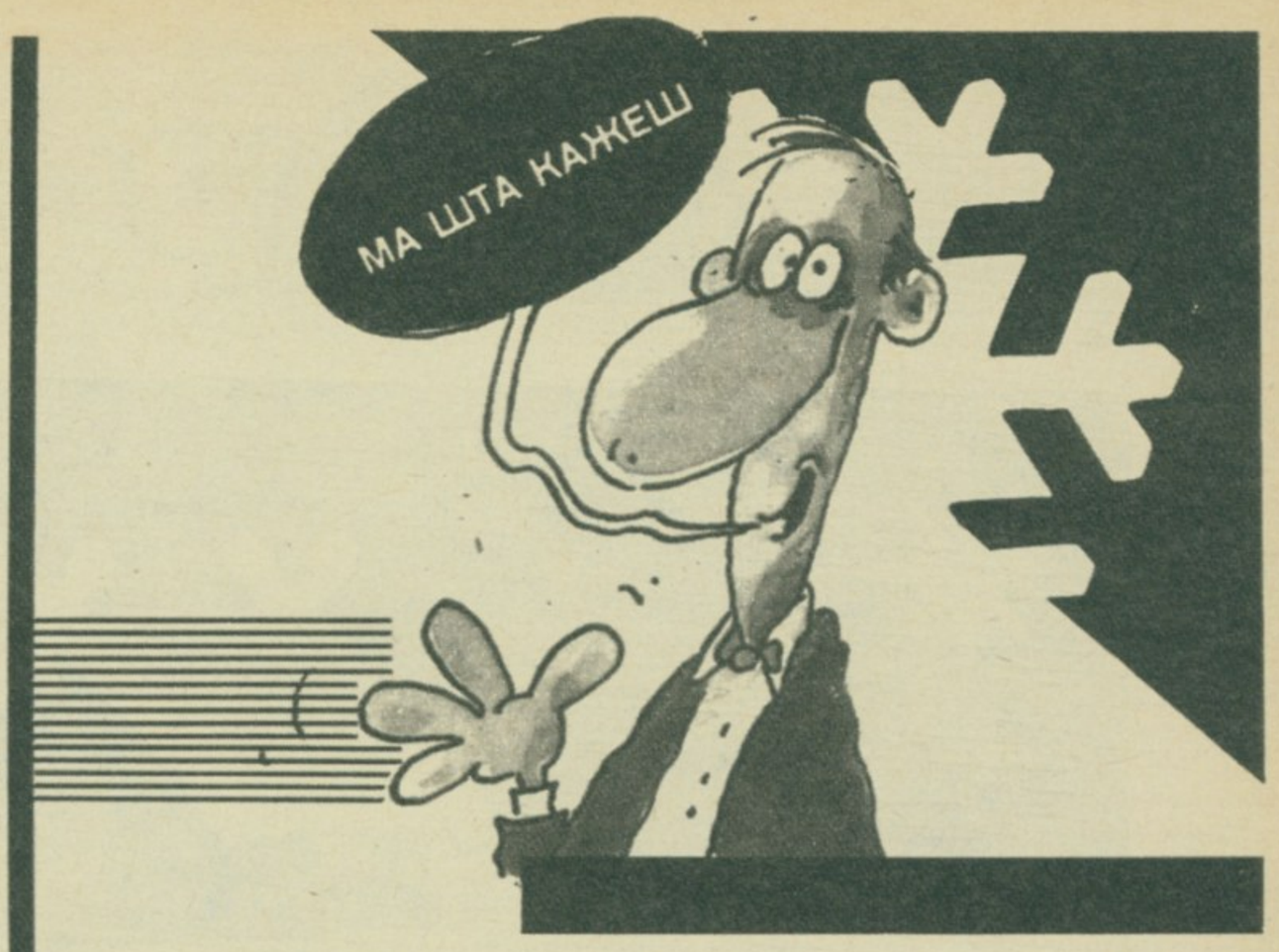

ЖИВОТОДАЈНА ВОДА

Прво што би неки Марсовац запазио на нашој планети не би било копно, него вода. Та чудесна комбинација елемената представља основу целокупног земаљског живота.

– Сви хранљиви састојци за биљке и животиње морају бити растворени у води да би могли да се сваре.

– Наш дисајни и пробавни систем, као и крв, састоје се највећим делом од воде.

– Вода прекрива 79 одсто наше планете, а веома је ретка на другим планетама:

– као пара, она штити Земљу од смртоносног космичког зрачења.

– живот на Земљи никада не би настао без воде и брзо би изумро ако не би било воде. ■

УСПОН ЧОВЕКА

Човеков прадавни предак није баш личио на створење које ће једног дана постати врховни господар на Земљи. Али, током времена, тај човеколики мајмун напустио је дрвеће по коме се пентрао, сишао у травнате низије и од ненаоружаног вегетаријанца претворио се у наоружаног ловца који ће постати страх и трепет за све остале животиње. Неколико кључних ствари одиграло је у томе своју улогу:

– Одвојен палац, који му је омогућавао да израђује оружје.

– Усправан ход, што је проширило његово видно поље и побољшало координацију руке и ока.

– Открио је како да користи ватру и пећине као склониште. ■

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ПАРАДАЈЗ ИЛИ
САМО – ПАРА-ДАЈ?!

ПЛАСТИЧНА ЈАБУКА ЉУБАВИ

Користи се више него икада, али како ствари стоје, могао би опет да служи само као украс

Изглед може и да превари

Парадајз – воће или поврће? Дилема је данас сасвим неоснована, али остаје занимљив податак да је о томе у Америци, на пример, морао да одлучује Врховни суд. Пресудом из 1893. парадајз у овој земљи више није могао да се сврстава у воће, као што је до тада било.

Није то једини пут да се по овом питању огласи америчка власт. Много касније, 1981, Виљем Хогленд, из кабинета председника Регана, покушао је да смањи буџет за школски ручак тврдећи како је и кечап, будући да се прави од парадајза, поврће па може да се користи као замена за друго чија је цена много већа! Наравно, ова Хоглендова подвала није могла да прође, поготову не код родитеља.

Парадајз – за све

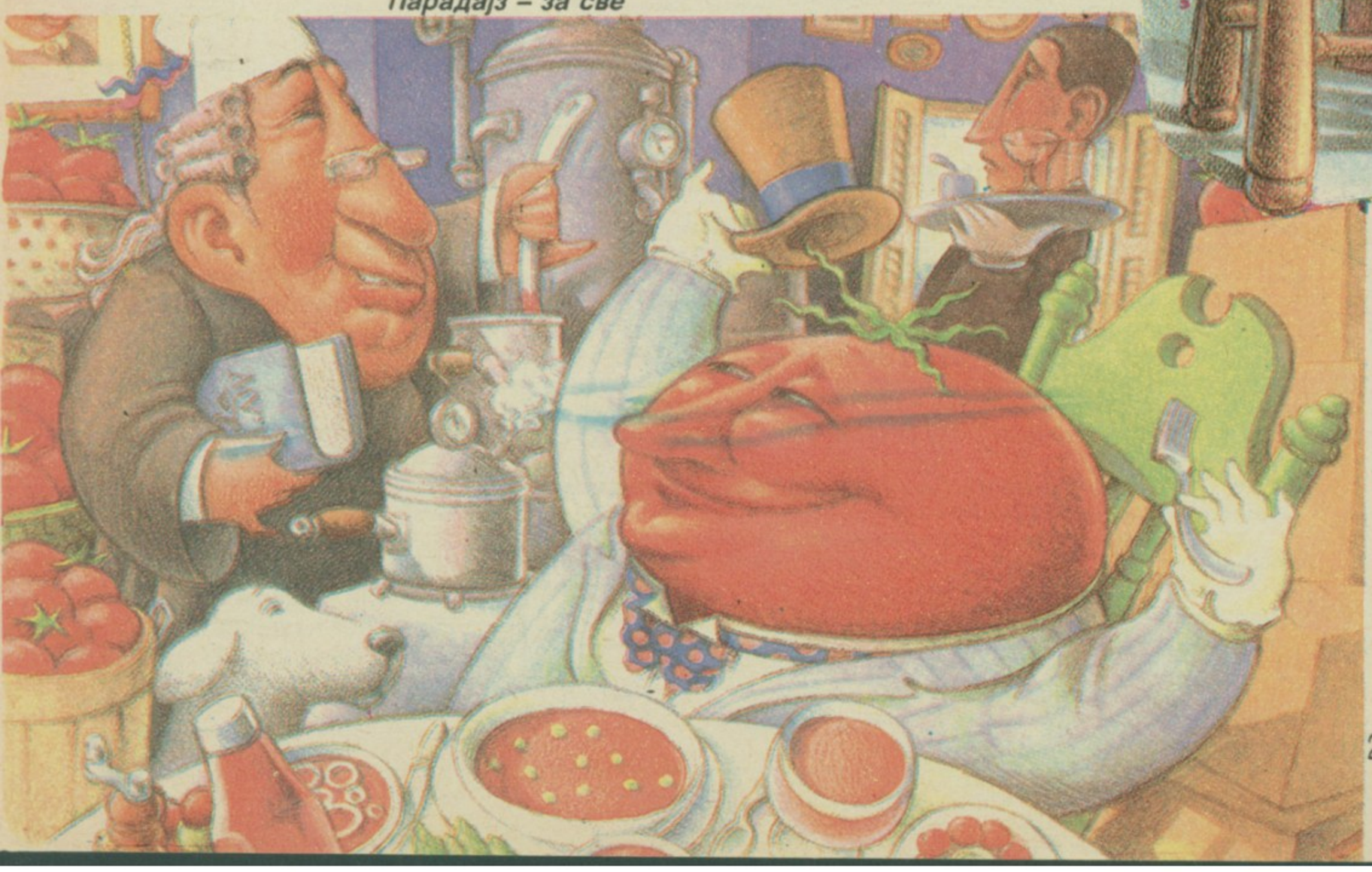

Ко ће први да га проба?

Већина биолога се слаже да парадајз потиче из Јужне Америке – да је на Андима растао дивље, величине трешње и да је овакав каквог га ми знамо узгојен у Мексику

где су га Индијанци звали tomatl.

Шпански освајачи пренели су га у Европу у 16. веку. Част да се диве лепим црвеним плодовима парадајза у почетку су имали само владари и њихови дворани јер је искључиво служио као украс. Изгледа да су се Италијани први усудили да га окусе, бар тако стоји у једном запису из 1554. ботаничара Пјера Матиолија.

Иако се у Италији и медитеранским земљама парадајз једе од 16. века, у Северној Америци се на то нису лако одлучили. У књизи „нова уметност кувања", штампаној у Филаделфији 1798, нигде се не помиње парадајз иако се читаоцима нуде рецепти за више од тридесет врста супа и сосова. Разлог је, вероватно, био тај што су лишће и гранчице парадајза заиста отровни па се Американци једноставно нису усудили да загризу „јабуку љубави", како се парадајз још зове.

Историја парадајза бележи име Роберта Гибона Џонсона који је 1820. у Њу Џерзију, пред сведоцима, појео парадајз и тако охрабрио своје суграђане. Ипак, нису сви одмах навалили да га једу, а и већина која га је пробала није баш била одушевљена, па се у једном часопису за пољопривреднике из 1840. даје упутство како да се ублажи његов укус: „Кувајте га три сата!"

Данас су ти неповерљиви Американци највећи произвођачи парадајза. У својим лабораторијама генетичари су, у Центру за проучавање и производњу парадајза при Калифорнијском универзитету, створили више од 2.750 варијетета ове биљке. Неки увелико раде на производњи четвртастог парадајза, идеалног за сендвиче, кажу! Покушало се и са чипс и виршла-парадајзом, али ствар је на самом почетку пропала.

Машина је крива за све

„Златна" или „рајска јабука" (и тако га зову) толико је омиљена да се у последњих двадесет година њена производња удвостручила. Узгаја се широм наше планете и на сваком земљишту. У Израелу га гаје у пустињи и заливају мало обичном, мало морском водом, а резултат је – веома укусан плод.

Годинама су произвођачи настојали да измисле машину која ће сама да бере парадајз. То им је пошло за руком средином овог века. Али, остало је још једно нерешено питање: када почети са бербом ако плодови не сазревају у исто време? Жељни брзе и добре зараде, морали су нешто да смисле: беру парадајз док је још сасвим зелен, чувају на температури од 12°C и пре него што ће га изнети на тржиште – прскају етиленом, гасом који парадајзу помаже да поцрвени. Резултат је неукусан плод, као да је од синтетике, који не може да прија никоме, иако нас својом ведрином мами из излога продавница.

Свима је позната безгранична љубав Италијана према пицама и макаронима и по томе бисмо могли да закључимо да су они и највећи потрошачи парадајза. Али, то није тачно, рекордери су Американци од којих сваки годишње поједе око 40 килограма.

Генетичари у читавом свету упорно раде на новим врстама овог поврћа, па се питамо шта ће остати од доброг старог парадајза. Управо сазнајемо да експериментишу са генима који ће управљати процесом зрења. А то значи да можемо да добијемо парадајз који ће бити за употребу баш оног часа кад зажелимо да га изнесемо на трпезу!

С. И.

АДАМ ЈЕ ЗАГРИЗАО – ПАРАДАЈЗ?

Латински назив парадајза је Solanum Lycopersicum, али је код нас познат и под именом рајска јабука, златна јабука, помидор, рајчица, томат, црвени патлиџан...

Парадајз потиче од немачке речи „Paradiesapfel" (парадизапфел), што значи рајска јабука. Помидор је од италијанске речи „pomi d'oro" (златна јабука), а томат се, сем у нашем језику, среће у француском, немачком и енглеском. Порекло води од индијанске речи tomatl (Индијанци су први и узгајали парадајз) а значи „јабука љубави".

А откуд назив јабука љубави или рајска јабука? Неки претпостављају да је библијска јабука, коју је Ева дала Адаму, у ствари био – парадајз!

Биће и оваквог!?

Људи се дуго нису усудили да пробају парадајз због отрова соланина који се налази у зеленим деловима биљке

ДУВАН ЈЕ ПАРАДАЈЗУ – ВУК

● Као што су рудари некад користили славује за откривање отровног гаса у рудницима, тако се у расадницима користи парадајз. Наиме, расад ове биљке не може да поднесе ни најмању количину природног гаса и ако овај процури из гасних грејача, какви се користе у расадницима, увене!

● Некада се веровало да ће зрео парадајз који се стави поред огњишта нове куће донети благостање укућанима. Али, пошто је раније парадајза било искључиво у летњим месецима, жене су правиле јастучиће за игле у облику „јабуке љубави".

● Отров који се налази у лишћу и гранчицама парадајза лечи нека гљивична обољења коже.

● Парадајз престаје да црвени кад је јако топло јер стварање црвеног пигмента престаје на температури изнад 30°C. Али, неће сазрети ни ако је испод 10°C јер хладноћа спречава зрење.

● Пушачи, што даље од баште с парадајзом! Ова биљка од дувана закржља и пожути.

● У САД је узгојен највећи парадајз – од 3,5 kg. Рекорд је постигао Гордон Грејем из Едмонда, у Оклахоми.

ЗАНИМЉИВА *МЕТЕОРОЛОГИЈА*

ЈЕЛОВА ГРАНА НАЈАВЉУЈЕ ПРОМЕНУ ВРЕМЕНА

Јела има веома изражена својства да прогнозира промену времена. Пред наилазак кише она спушта своје гране а диже их увис пре него што се разведри. Та способност јеле да реагује на промене времена одражава се и у сувом дрвету, у њеним осушеним гранама.

Читаоци могу и сами да направе овакву справу. Потребно је да изрежете мањи део стабла младе јеле заједно са граном која се може купити на пијаци пред Нову годину. Пошто се грана очисти од коре, треба је учврстити на било какав ослонац, најбоље на зид, тако да грана остане слободна. Амплитуда кретања краја гране зависи од њене дужине. На слици је приказана грана дужине 32 центиметра чија је амплитуда клаћења до 11 центиметара. Ради лакшег очитавања, поред краја гране можете учврстити скалу на папиру са уцртаним поделама на сваки центиметар. После извесног времена на скалу се могу ставити и додатне ознаке. На цртежу су испрекиданим линијама приказани крајњи положаји гране.

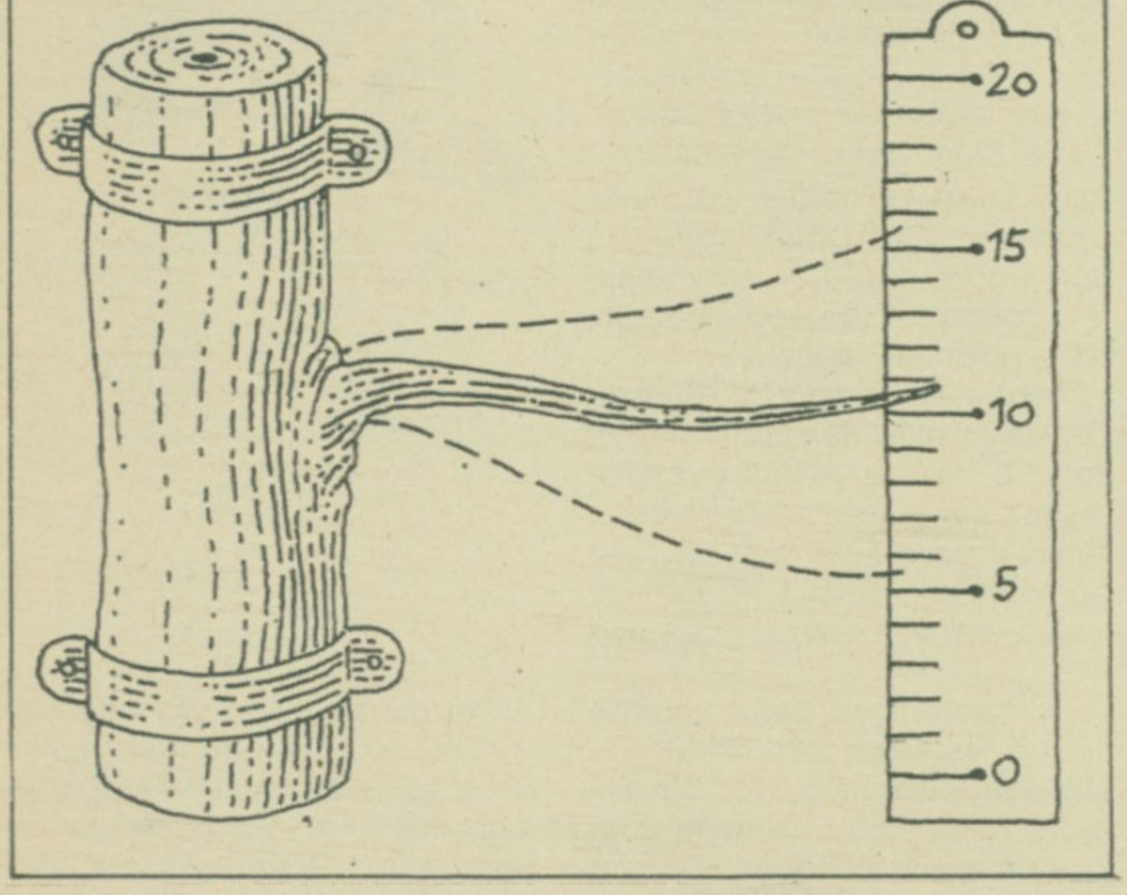

КОЛИКО СЕ ЧЕСТИЦА ВОДЕ И ЛЕДА НАЛАЗИ У ОБЛАКУ?

Многобројним мерењима установљено је да се у једном развијеном олујном облаку налази отприлике 10^{20} (сто пута по милион билиона) кишних и ледених честица. Колико је то велики број биће нам јасније када знамо да је тај број сто хиљада пута већи од укупног броја длака на главама свих становника земаљске кугле.

Енергија те масе воде и леда, која се налази далеко изнад Земље, једнака је енергији експлозије атомске бомбе.

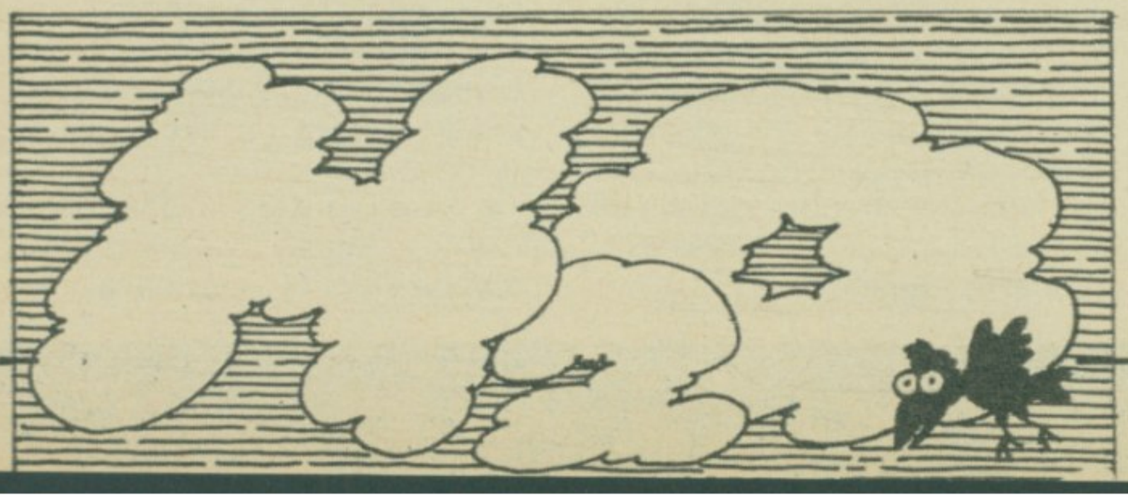

ДА ЛИ ЈЕ ВЛАЖНА СО У СЛАНИКУ ПРЕДЗНАК НАИЛАСКА КИШЕ?

Со спада у веома хигроскопне материје тј. у оне које упијају водену пару из ваздуха. Ако је велика влажност ваздуха, со се брзо овлажи. Зато ако се со у сланику добро овлажи, можемо очекивати кишу, али само ако се она налази у сувој и добро проветраваној просторији у коју слободно продире спољни ваздух.

НЕВЕРОВАТНО, АЛИ ИСТИНИТО

* Пет немачких пилота је 1930. године искочило из авиона са падобранима и упало у градоносни облак изнад Рена у Немачкој. Пошто су упали у зону у којој се формира град, на њих се налепио лед и тако залеђени пали су на земљу. Само је један преживео.

* Узлазне ваздушне струје могу да успоре пад падобрана. Један амерички пилот је 26. јула 1959. године искочио из авиона са 14.400 метара висине и до земље му је, кроз грмљавински облак, требало 40 уместо 11 минута.

* Немачки научник Ото фон Герике показао је 1654. године колико може бити јак притисак. Саставио је две полулопте пречника 56 cm и спојио их херметички. Затим је испумпао сав ваздух. Спољашњи ваздушни притисак је био толико јак да 16 коња нису могли да их раздвоје.

* Капљице из којих се састоји магла милион пута су мање од кишних капи. Другим речима, да би се напунила водом једна супена кашика, треба ставити у њу око седам милијарди капљица магле.

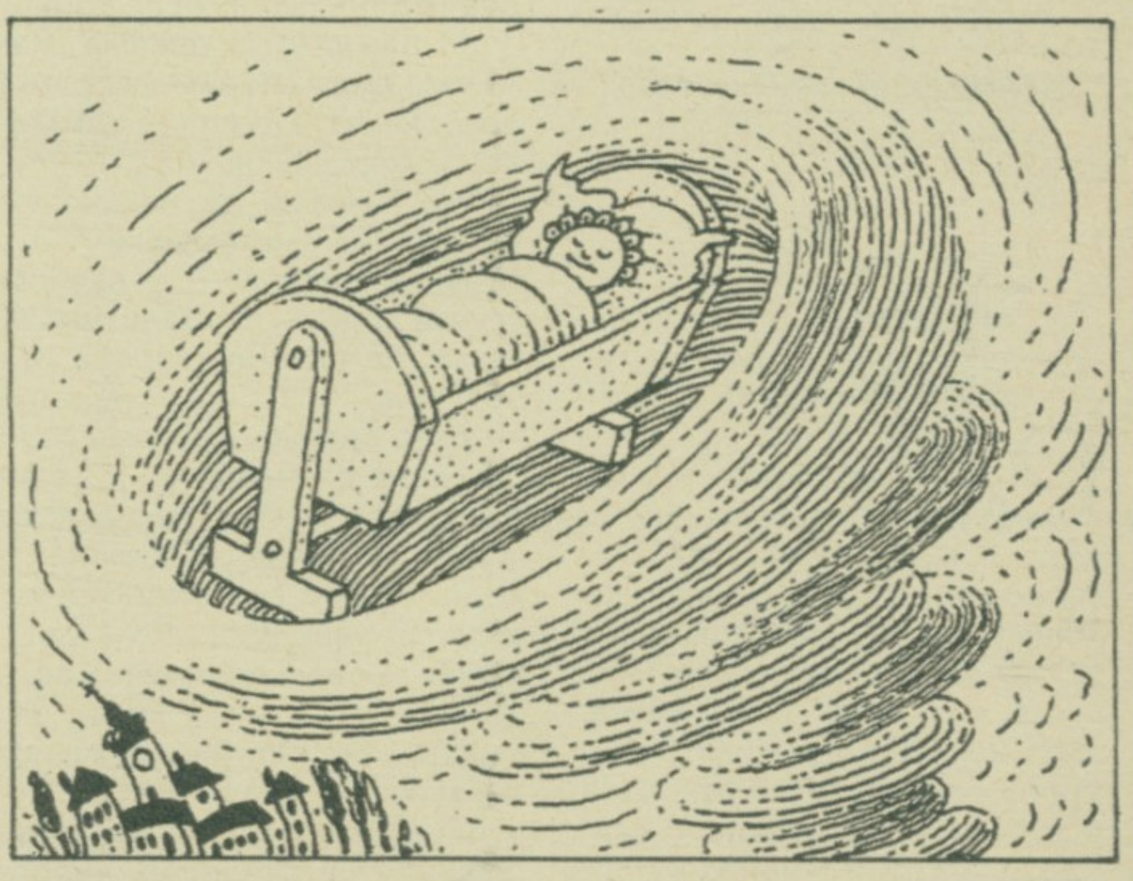

Илустровао: Љубомир Милојевић Лубац

Приредио инж.
Михаило Поповић

ДИВЉИ ЖИВОТ ПИТОМА ПОЈАВА

МАЦА КОЈА САЊА ЉУДЕ

Снимио др В. Јовановић

У Бачком Моноштору и шуми надомак тог села догодила се невероватна и досад незабележена прича. Главни јунак је једна дивља, па питома, па опет дивља мачка

Ја сам Маца. Добро, моје тако обично име не говори вам ништа посебно. Али, ја сам мачка, и то **дивља**. Наравно, у нашим шумама има и других дивљих мачака и мачора. Међутим, нико од њих није доживео оно што сам доживела ја. Ја, дивља мачка или Felis catus, како ме зове наука, звер која је по љутини, лукавости и неустрашивости ушла у изреке и пословице људи, одрасла сам и живела уз ловочувара Јосипа Ђипанова из Бачког Моноштора и његове укућане. Кажу да је тако нешто код нас незапамћено. Јоца је успео готово немогуће – припитомио је праву дивљу мачку.

Пролеће прво

Сем мајке и сестре, прво створење које сам угледала у животу био је ловочувар Јоца.

Мене и сестру мајка је окотила на тавану старе, напуштене лугарнице, дубоко у шуми. Вероватно је осећала да ћемо ту, док је она у лову, бити потпуно безбедне, ван домашаја куна, сова, лисица, људи. Али, једне вечери она је отишла и ја је више никада нисам видела. Можда је наишла на нишан неком ловцу? Ко зна... А нас две, два њена мачета, тек што смо прогледале. Било је пролеће пре две године, чини ми се април.

Чекале смо је данима. Иако смо биле сасвим мале, тек две сивкасте лоптице од меког крзна, нагон нам је неумитно казивао да никако не напуштамо заштитничку полутаму тог тавана: око нас огромна, тек разлистала шума, и смртна опасност вреба иза сваког стабла. После неколико дана самовања глад нас је натерала да мјаучемо и дозивамо мајку. И тада, уместо њеног нечујног, спасоносног хода, зачуле смо како се нашем скровишту приближавају нечији сасвим другачији кораци – тешки, громогласни, застрашујући. Претрнуле од језе, завукле смо се у ћошак.

Онда смо угледале Јоцу, појавило се џиновско, непознато створење које је испружило према нама своје две огромне шапе. Моја сестра се прва снашла и стреловито побегла, а ја, укочена од страха, одједном сам се нашла у тим шапама према којима су мине биле малене. Последњим напором мушевито сам извукла канџе покушавајући да их огребем, али оне су ме благо стисле и – помиловале. Чудно: биле су меке и топле. То је била прва топлина коју сам осетила након мајчиног одласка. Следећег тренутка принео ме својој чудној њушци, приљубио уз њу и ја сам опет осетила топлину.

Тако сам упознала Човека. Он ме ставио на груди, испод зелене, ловочуварске блузе (чула сам како и његово срце лупа) и понео далеко, далеко од родног тавана и велике шуме у други свет и нови живот.

Путовали смо дуго. Јоца је седео на некој огромној животињи – касније ћу сазнати да је то његов омиљени вранац на коме он обилази свој ревир „Казук" где сам ја рођена.

Кад ме донео својој кући, била сам сасвим изнурена од глади, страха, узбуђења. Али, ја сам једино желела да побегнем од свих тих чудних створења и необичних грађевина, туђих мириса и страшних шумова. Како је паметна и срећна моја сестра! Сад је она на тавану, можда се и мајка вратила и склонила је на безбедније место. И наравно, чим ме Јоца пустио, одмах сам шмугнула и завукла се испод кревета. Он ме ухватио, опет помиловао и загњурио ми њушку у нешто бело и топло, ни близу мајчином млеку! Иако ми се стомак грчио од глади, љутито сам фрктала и нипошто нисам ни могла ни хтела да лизнем ту одвратну течност.

Тог дана сам остала гладна. И следећа три-четири. Шта ми све нису нудили Јоца и његови, али ја сам и даље гладовала. И бежала, наравно.

У кући Ђипанових о мени су сви нежно бринули и свима је било жао што не једем, а највише деди Адаму, Јоцином оцу.

Можда зато што је управо он проводио највише времена са мном, и ја с њим, тепао ми и нуткао ме, мазио и чувао, ја сам најпре стекла поверење у њега, његов глас, руке, покрете. Без много мудровања, он ме назвао једноставно – Маца. Мало-мало, па ето га у кућу: Где је моја Маца? Шта ли ради моја Маца? Мацо, ево теби твој Адам донео свежег млека! Ма, ко је то уплашио моју Мацу? Прве гутљаје млека лизнула сам с његовог длана.

И тако, из дана у дан, почнем да једем. Истина, још сам бежала и скривала се,

ницу. Чини ми се да нас је гледало пола Бачког Моноштора како заједно идемо од куће до дућана.

Рашчуло се по селу како Ђипанови имају дивљу, а питому мачку, па долазио свет да ме види. Учитељице су доводиле ђаке, причале им о мени и мојим сродницима, а ја сам очима тражила деда Адама. Без њега нигде сама нисам ишла из дворишта, нити ми је то падало на ум. Кажу да сам се по свему понашала као обична, домаћа мачка. Међутим, то је тако само изгледало.

Од мојих зуба и канџи у дворишту су сви зазирали, чак и пас Жућа. Ако би само покушао да ми се приближи док једем, мој ватрени поглед и накострешено крзно (о фрктању и шапама да и не говорим) били су довољни да се повуче док му је кожа читава. Схватио је ко је у дворишту главни и увек ми се склањао с пута.

Пролеће друго

Иако сам месецима, како-тако, са свим животињама у дворишту живела у миру, у мени се нагло јавила неодољива жеља да сама нешто уловим.

Кад сам зграбила пиле, у дворишту је настала права узбуна, а ја сам с пленом у чељустима побегла на таван штале.

Појела сам га у сласт, а затим се скривала два дана и две ноћи. Чула сам како ме траже и дозивају. Чула сам деду Адама како ме брани:

– Па и Маца је жив створ. А крв није вода...

Осећала сам да више никада нећу живети попут домаће мачке. У то сам се уверила за неколико дана кад сам уловила и друго пиле: било ми је слађе од оног првог. Више нисам могла ни да окусим храну коју су ми давали Јоца или деда Адам. Почела сам да се шуњам и по околним двориштима и – ловим: пилиће, пачиће, питоме голубове, куниће... Ти незаборавни тренуци скривања, вребања и одлучујућег скока чинили су ме истински срећном.

– Готово је, острвила се – рекао је Јоца. – Морам је вратити у шуму. Она, ипак, припада тамо.

Опет је било пролеће кад ме Јоца ставио у џип и повео далеко, далеко. Опет сам била узбуђена, али сад другачије него кад сам била мече. Срце ми је лупало. Чини ми се и његово.

На капији је остао деда Адам гужвајући шешир у рукама.

Пролеће треће

Кад ме Јоца пустио из џипа, нисам могла одмах да се снађем: све ми је изгледало сасвим другачије од дворишта у коме сам одрасла. Али, мириси и звукови оближње шуме убрзо су ми се учинили познатим и блиским, некако мојим.

Међутим, одједном сам схватила да сам сасвим сама, без Јоце, деда Адама, дворишта... Почињала сам нов живот, али природан, дивљи, свој.

Као и друге дивље мачке, ловила сам по мраку. Само понекад, кад бих по мирису осетила да је у близини Јоца, слободно сам излазила на светло дана. Виђао је и он мене и дешавало се да нам се погледи сретну. Неколико пута сам се двоумила да ли да му приђем, да му се, као некад, помазим око ногу и да ме он помилује. Али, мириси непознатих људи увек су ме одвраћали од тога. Јер, научила сам да је у шуми први и најважнији закон – опрез.

Настанила сам се у старој лугарници, као и моја мајка.

Неколико пута ту сам нашла остављену храну – мирисала је на Јоцине руке. Нисам је ни окусила: постало ми је страно све што потиче од Човека, чак и од Јоце.

Тако сам, ловећи ноћу, а скривајући се дању, дочекала и ово, прошло, треће пролеће мог несвакидашњег живота. Међутим, ни оно није било обично пролеће у великој шуми, бар не за мене: постала сам мајка.

Као и ја, на том тавану на свет су дошла три моја љупка мачета.

Само једном сам, ћутке, допустила Јоци да крочи на таван. Гледала сам, скривена, како нежно милује моје мачиће, како их приноси образу, тепа им. Признајем, била сам поносна. Али, кад је отишао, кад сам опет осетила мирис Човека који ми је са сваким годишњим добом све више стран и упозоравајући, однела сам своје мачиће у скровиште за које знам само ја.

Још виђам Јоцу како обилази ревир, па као сива сенка пројурим испред његовог погледа, тек толико да ме види, да зна да сам то ја, његова Маца.

Још ми се, понекад, догоди да сањам и њега, и деду Адама, и двориште, и Жућу. Али – све ређе...

Иван Лончар

Илустровао: Брана Јовановић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

ОДНЕО МЕ ГАРБИН!

Сатима је Зоран Живковић, новинар из Бара, узалудно пливао за чамцем у којем је била његова осмогодишња кћерка. Ношена јаким ветром, барка је пловила ка пучини Скадарског језера, можда право на нишане албанских граничара

Требало је да то буде један од дана за памћење: вожња чамцем по Скадарском језеру, уживање у јединственим пределима, купање у бистрој води, а затим заједничка вечера... Нарочито су се радовали осмогодишња Александра Живковић и њен отац Зоран, тридесеттрогодишњи новинар Радио-Бара, не слутећи да ће им тај 18. август 1990. заиста остати у сећању, али по сасвим другачијим догађајима.

Окрени кормило, Сандра!

Око четири по подне Зоран се са неколико пријатеља извезао чамцем из Вирпазара. Запутили су се према ували Радуш у коју су стигли после пола сата. Желели су да се, због ниског водостаја језера и воденог биља, купају што даље од обале. Сви су поскакали у воду, сем мале Александре, иначе добре пливачице: девојчица је остала сама у чамцу који није био усидрен.

Време је било лепо, вода пријатна, тако да нико није обраћао пажњу на такозвани гарбин, југозападни ветар, уобичајен на Скадарском језеру, за који у народу постоји изрека „Гарбин љути воду до дна мути". У једном тренутку Зоран је угледао како је чамац с његовом Сандром, поњесен гарбином, почео да плови према пучини.

Схвативши одмах шта се догађа, снажно је запливао за њим. Успео је да му се приближи на само неколико метара. Иако уплашен, био је сигуран да ће га стићи и зауставити. Међутим, ветар је био јачи, а чамац бржи од упорног оца. Снаге му је понестајало, раздаљина између њега и кћерке се повећавала.

– Окрени кормило, Сандра! На било коју страну, само га окрени... – викао је што је могао јаче.

Као да још потпуно не схвата да се догађа нешто страшно, дете је одговорило да никако не може да покрене кормило и чамац је настављао пловидбу у неизвесност. Да невоља буде већа, ветар је ускоро задувао још јаче.

Иако је схватао да тешко може било шта да учини, Зоран је и даље очајнички пливао покушавајући да надвиче злокобни гарбин и шум таласа:

– Не бој се, Сандра! Само тако, напред, не бој се!

Знао је да је тамо напред, куда плови чамац, државна граница, па ће га, вероватно, угледати наши граничари. Следећег трена пренеразила га је помисао: шта ако чамац први спазе албански граничари и дочекају га мецима?

Спас или обмана

То му је улило нову снагу и отклонило бол у мишићима. Наставио је да плива, али је чамац пловио све брже, док се није претворио готово у тачку.

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

Чудни творци историје

Урагани и циклони понекад су утицали на промене тока историје. Посада Колумбове флоте планирала је побуну и можда би је и извела да ураган није изазвао снажну олују и џиновске морске таласе. Наставили су да плове – и открили Америку!

Катастрофалан циклон био је повод оснивања једне нове нације. Више од пола милиона људи у источном Пакистану погинуло је за време циклона 1970. године. Пакистанска влада је показивала потпуну равнодушност према невољи која их је снашла. То је била кап која је препунила чашу и они су се побунили, основали су нову независну државу Бангладеш.

Један тајфун у марту 1889. године „склопио" је мир између Немачке и Сједињених Америчких Држава. Кад су Немци напали америчке поседе на Самои, америчка влада упутила је три ратна брода на лице места. Али, изненадни тајфун потопио је и немачке и америчке бродове пре него што је и дошло до битке.

Судбоносна сеоба

Човек можда сматра да је једина интелигентна врста која је икада живела на Земљи, али ствари су могле да изгледају друкчије да је судбина (читај: еволуција) тако хтела. Делфини и китови, веома интелигентни сисари, некада су били копнене животиње са ногама, али су се, из непознатих разлога, пре много милиона година вратили у океане.

Сунце је залазило иза оштрих, стрмих језерских обала. Ускоро ће ноћ, мислио је Зоран. Шта да ради?

Одједном је чуо моторни чамац, а убрзо га и угледао. Међутим, био је далеко. Почео је очајнички да виче и маше рукама. Узалуд: људи у чамцу нису га ни чули ни приметили. Донекле се тешио мишљу да они, у ствари, иду у помоћ његовој Сандри. Али, убрзо је беспомоћно гледао како тај чамац, до малочас оличење наде и спаса, скреће у другом правцу. Тада је осетио сву страхоту ситуације у којој се налазе и Сандра и он. Постајало је све тамније. Одлучио је да се врати... Ни сам није знао колико већ плива. Четири, пет сати? У сумраку само назире тамну обалу. До ње је далеко и више него напорно. Покушавајући да стигне чамац и Сандру, немилице је трошио снагу и ниједног тренутка није помислио да ће му она бити неопходна и за повратак.

Сад је пливао споро, повремено се одмарајући. Каткад би се окренуо на леђа, борећи се против умора и поспаности. У неко доба, кад је већ увелико завладала ноћ, доплутао је најзад до неког рта и с муком се успео уз његове стене. Где је сад моја Сандра, непрестано је мислио.

Сан на пучини

Кад је Зоран запливао за чамцем у коме се налазила девојчица, његови пријатељи су запањено гледали како се отац и кћерка удаљавају и губе на језерској пучини. Одмах су одлучили да запливају према обали. Али, да би стигли до ње, било им је потребно преко два сата јер неки нису били најбољи пливачи.

Стигавши најзад на обалу, у Крњице, срели су Ђура Давидовића и Нова Вучераковића. Чим су чули шта се догодило, скочили су у чамац и појурили у Вирпазар да о свему обавесте војску и милицију. У помоћ су прискочили и мештани Вирпазара и околних места са четрнаест рибарских чунова. Тако је почела велика поноћна потрага за малом Александром и њеним оцем у коју се ускоро укључио и хеликоптер Републичког СУП-а Црне Горе.

Илустровао: Петар Радичевић

Одлучујуће је било искуство ловочувара Саља Ђоновића и Сулејмана Демировића и њихово изврсно познавање Скадарског језера. Кад су сазнали са ког места је кренуо чамац са Сандром, непогрешиво су закључили у ком правцу га је однео ветар. Брзим глисером ускоро су га и нашли недалеко од границе с Албанијом. Ветар је, срећом, ослабио и чамац се љуљушкао на таласима. Склупчана на поду и у очевој мајици Александра је – спавала.

Међутим, Зорана нигде није било. Дозивали су, осветљавали рефлектором водену површину, узалуд. Кад су се вратили у Вирпазар, девојчица је рекла да је тата близу, стално је пливао за њом, сад ће он...

Међутим, тако није мислио нико од спасилаца: ни ловочувари, ни рибари, ни наши граничари. Сви су добро знали да толико сати, а била је скоро поноћ, у језеру нико не може да издржи.

Зле слутње ипак се нису обистиниле.

Зорана Живковића су на рту близу крњичке луке, око један сат после поноћи, нашла браћа Стојовић, житељи Крњица. Кад је угледао светла милицијског чамца, почео је да дозива и спасиоци су га чули. Био је сасвим исцрпљен и с муком се спустио са стене у чун.

Наравно, све муке су заборављене оног тренутка кад је загрлио своју Сандру.

Иван Лончар

Несташна мајка природа

Мајка природа понекад воли и да се нашали. Погледајте само каква је чудна места и годишња доба изабрала за снежне падавине:

– Снег је први пут после 3.000 година падао у Сери Бенафену, у најсувљем делу Сахаре, на дан 6. јануара 1913. Снежни нанос, дебео десетак центиметара, претворио је врели песак у поларни пејзаж.

– Крајем фебруара 1934. године, у једном руднику угља у Трусдејлу, Пенсилванија, дошло је до снежне вејавице. Изазвао ју је хладан и сув ваздух који се сусрео са топлим ваздухом.

– Био је врућ летњи дан када су у августу 1934. године, у прибалтичком граду Гдањску, Пољска, почеле да падају снежне пахуљице. Оближњи петролејски извори упумпали су велику количину угљен-диоксида у ваздух, који је заледио влагу у атмосфери.

– Град Ворчестер, савезна америчка држава Њујорк, имао је две густе снежне падавине 15. јула 1876. године.

Жртве Везува

Када је 24. августа 79. године наше ере дошло до изненадне ерупције Везува, прашина и пепео засули су градове Помпеју и Херкуланум. Најмање 6.000 људи одбило је да се евакуише. Само недељу дана касније планина је почела да бљује отровне гасове, а џиновска бујица воде и лаве сјурила се низ планинске падине, мешајући се са блатом и прашином. Брзо је прогутала оба града, очувавши вековима људе и зграде онаквим какви су били у тренутку катастрофе.

Када су почетком 18. века и током каснијих деценија вршена откопавања, пронађена су многа савршено очувана тела, између осталих и:

– Неколицина гладијатора који су управо били убијени у арени.

– Један човек с мачем у руци и хрпицом златног и сребрног новца испред његових ногу. Око њега лежала су тела петорице разбојника који су наумили да га опљачкају.

– Два римска војника окована у „кладе" и један римски војник који је стражарио на капији касарне.

– Двојица послужитеља, заједно са кључевима, новцем и сребрним вазама, који су управо опљач[illegible] једну богаташку кућу.

– Један пас, привезан за стуб, са зубима склопљеним око гвозденог ланца.

ВЕЧЕРА ЗА 10.000 ФУНТИ

уметност На тањиру

Било је незаборавно и све се појело – од чега је највише користи имала Краљевска академија уметности у Лондону

Круна вечере одржане последњег уторка у октобру 1990. био је пудинг с називом „У част локвањима". Послужен на тацнама од црног кинеског порцулана, тај врхунски десерт састојао се од шест врста воћних пиреа у седам боја, са „жврљотином" од јогурта у средини. Пудинг је све присутне, њих седамдесет уверених љубитеља уметности из редова џет-сета, и коначно уверио да цена вечере од 170 фунти стерлинга по особи није ништа у поређењу с уметничким доживљајем који им је приређен.

А ево сада и целе приче о том несумњиво јединственом догађају. Да би је читаоци боље разумели, укратко ћемо се осврнути на историјат Академије уметности у Лондону.

Та угледна установа постоји од 1768. године, у почетку као „Друштво за унапређење ликовних уметности" које је имало два основна циља: да се оснује добра школа и да се сваке године одржава изложба.

Краљ Џорџ III потписао је оснивачку повељу и Академија од тада крајем сваког лета, без изузетка, одржава годишњу изложбу, увек неког великог мајстора. Наравно, проширивала се, селила неколико пута, а последњих деведесетак година она се налази у палати Берлингтон на Пикадилију која је, дакле, била поприште и догађаја који описујемо.

Битан податак за причу је да у својих преко двеста двадесет година Академија, сем у првих једанаест када јој је краљ плаћао потпору из своје приватне касе, никада није била издржавана установа.

И ево, године 1990. Академија се нашла у беспарици. Ништа зато, ту су домишљати људи и њихове идеје, а оне су, не заборавимо, на Западу најскупља роба. Задатак да напуни празне Академијине фондове поверен је Антону Мозимену, кувару над куварима, ваљда најбоље плаћеном мајстору варјаче на свету.

Он је на први спрат Палате Берлингтон, где су на традиционалној годишњој изложби, изложене слике Монеа из његовог касног периода, унео неуобичајени арсенал за једну академију. Али, пре него што и то опишемо, ево само неколико напомена о самом Монеу.

Велики импресиониста (родио се 1840. а умро 1926. године) провео је последње три деценије живота у Живернију, на лепом имању пуном малих језера, на ушћу Епте у Сену. Ту је сликар уживао у препуним цвећњацима које је у доброј мери сам садио. На језерцима је направио јапанске мостиће, а најдражи су му били локвањи чије су беле латице у безброј нијанси представљале за Монеа неисцрпну инспирацију. Управо су локвањи најчешћи мотив његових слика из тог времена, а оне су се ове сезоне нашле у лондонској Академији.

Маестро кувар Мозимен ништа не ради брзоплето, па је, пре него што је у исти простор унео своје две рерне и увео десет људи, провео дане и дане изучавајући слике Клода Монеа. „Боје су у кулинарству важне исто колико и у сликарству", закључио је на крају и дао се на посао. Настала су предјела и јела, салате и посластице попут већ поменутог пудинга. Служило се, рецимо, „пиле са фарме Живерни", велики успех вечери. И томе слично.

Све у свему, званице су отишле одушевљене, а у Академијином фонду остало је, када су се одбили сви трошкови, чистих 10.000 фунти.

Моне и мани (енглески „Money" значи „новац") испали су сасвим згодна комбинација, а неко је после свега закључио да „пуњење фондова и само представља уметност".

Па, живела уметност!

М. К.

Илустровала: Бранка Брадић

КРЦКО ПРОТИВ ЦРНИХ ПАЦОВА

ДОБРА ВЕСТ ЗА ГРАЂАНЕ

ГОСЛЕ МНОГОБРОЈНИХ ЖАЛБИ, ОПШТИНА ЈЕ ОДЛУЧИЛА ДА СРУШИ МАТИЈИН МЛИН. ПОЗНАТО ЈЕ ДА ЈЕ ТА СТАРА ГРАЂЕВИНА СЛУЖИЛА КАО УТОЧИШТЕ ЈЕДНОЈ ХОРДИ ПАЦОВА КОЈИ СУ БИЛИ ПРАВА НАПАСТ ЗА ОКОЛИНУ. САДА, НАДАЈМО СЕ,

НАПРЕД, МОМЦИ! НАСЕЉИЋЕМО СЕ У ОВОЈ ДОЛИНИ! ЗАУЗМИТЕ СВЕ ЈАЗБИНЕ КОЈЕ НАЂЕТЕ!

ИЗБАЦИЛИ СУ МЕНЕ, АНТРАЦИТА МОЉНОГ, ИЗ МЛИНА, АЛИ ОВО НЕ БИТИ МОЈЕ НОВО КРАЉЕВСТВО!

КВАК! КВАК!

ТИШИНА, ПАТКЕ!

ЗАБОГА! ПОГЛЕДАЈ ОНАЈ ЧОПОР НА ЛИВАДИ!

БРЗО, ДА УПОЗОРИМО НАШЕ ПРИЈАТЕЉЕ! ТИ ПАЦОВИ СИГУРНО НИСУ ДОШЛИ ДА СЕ ДИВЕ ПРИРОДНИМ ЛЕПОТАМА!

ЕНО, КРЦКА! УПРАВО СЕ ВРАЋА НА СВОЈЕ ОСТРВО...

МАНИ ТУ ШАРТАРЕПУ И БЕЖИ, КРЦКО! БАНДА ЦРНИХ ПАЦОВА НАВАЉУЈЕ НА ДОЛИНУ...

САМО НЕКА ДОЂУ! НЕ ПЛАШИМ СЕ ЈА ТИХ СИРОЈЕДА! ОСЕТИЋЕ ОНИ МОЈУ ДЕСНИЦУ!

ПАЦЈА ПАМЕТ! ОНИ ЗАМИШЉАЈУ ДА ЋУ ЈА ЗБОГ ДВА-ТРИ ПАЦОВА ДА ОСТАВИМ МОЈУ ЛЕПУ ШАРТАРЕПУ...

ГОСПОДЕ!!! ПА ТО ЈЕ ПРАВА ИНВАЗИЈА! ИМА ИХ НА СТОТИНЕ!

БРЗО ДА СЕ ЖОПАМ! ТО МИ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС!

ГРЕБ! ГРЕБ!

НАДАМ СЕ ДА МЕ НИСУ ПРИМЕТИЛИ!

ТАБАТАП! ТАБАТАП!

СРЕЋОМ, У ЖУРБИ И ОБЛАКУ ПРАШИНЕ, ЧРНА ХОРДА ПРОЈУРИЛА ЈЕ ПОРЕД КРЉКОВОГ СКРОВИШТА...

ТАБАТАП! ТАБАТАП!

УФ! ГЛАШИО САМ СЕ ДА МЕ ТИ СЛОНОВИ НЕ ИЗГАЗЕ!

МОЈЕ ЩАРГАРЕПЕ!

ЛОПОВИ! БАНДИТИ! АНАРХИСТИ!

СМЕСТА ДА СТЕ МИ ВРАТИЛИ МОЈЕ ЗАЛИХЕ, ИЛИ ЋУ ОД ВАС НАПРАВИТИ САЛАМУ!

ТИ НЕКОМ ПРЕТИШ, ПАТУЉКУ ЈЕДАН?

УХ! ШТО НИСАМ ЋУТАО! САД ЈОШ САМО НЕБО МОЖЕ ДА МЕ СПАСЕ!

ОВАМО!

ФИЈУУУУ!

ХОП!

БЛЕСАНЕ МАЛИ, ЗАШТО СЕ ИГРАШ ГЛАВОМ? И НАЈМАЊИ ПАЦОВ ПРЕКЛАО БИ ТЕ ЗА ДВЕ СЕКУНДЕ...

САД СИ НА СВОМ ОСТРВУ, И ОСТАНИ ТУ! НЕ ЗАБОРАВИ ДА ЈЕ ДОЛИНА ГУНА ПАЦОВА!

ПОГЛЕДАЈТЕ, ВЕЛИЧАНСТВО! ПАДОБРАНЦИ!

БРЗО НАЂИ НЕКИ БРОД! УХВАТИЋЕМО ГА!

НЕК' МИ СЕ СЛУЧАЈНО НЕ ПОЈАВЕ НА ОСТРВУ, ИНАЧЕ ЋЕ ЛОШЕ ПРОЋИ!

ЕВО, ОВА ЦЕПАНИЦА МОЖЕ ДА ПОСЛУЖИ КАО БРОД!

ДО ВРАГА! ДЕСАНТНИ ЧАМАЦ... МОРАМ ДА СЕ БРАНИМ!

БЕЖИ, БУБЕТИНО, НИСАМ ТИ ЈА ЦВЕТ ЛОКВАЊА!

ЧАП!

ПРИЉИТЕ ЈОШ МАЛО, ПА ЋЕ БИТИ СМЕЈУРИЈЕ!

ВИ НА БРОДУ! СМЕСТА СЕ ВРАТИТЕ, АКО НЕ ЖЕЛИТЕ ДА УПОЗНАТЕ МОЈУ АРТИЉЕРИЈУ!

ШТА? ОН МЕНИ НАРЕЂУЈЕ?

ГУНОМ ПАРОМ НАПРЕД! НАЧИЊАЈУ ГА ПАМЕТИ!

ПАЛИ!

ПЉОП!

ШЉИС!

СЈАЈНО! БАШ ТИ ЛЕПО СТОЈИ ТАЈ ШЕШИРИЋ!

ОВО ЈЕ УВРЕДА ВЕЛИЧАНСТВА!

ИМА БОЉУ РАТНУ ТЕХНИКУ ОД НАС! МОРАЋЕМО ДА ЗАРОНИМО И ДА ГА НАПАДНЕМО ИЗ ТРИ ПРАВЦА!

САД СИ ПРОПАО, КЛИЊО! ВЕЋ САМ СМИСЛИО ПОСЕБАН НАЧИН МУЧЕЊА ЗА ТЕБЕ...

СИТУАЦИЈА ПОСТАЈЕ ДРАМАТИЧНА! БОРБА ЈЕ ЗАИСТА НЕРАВНА -ТРИ ЦИНА ПРОТИВ КЕПЕЦА...

САМО ТРОЈИЦА... СРЕДИЋУ ЈА ЊИХ!

ГЛЕ! ШТА ИМ СЕ ТО ДОГАЂА?

БИО ЈЕ ТО НЕОЧЕКИВАН ПРИЗОР ЗА КРЦКА: ТРИ НАПАДАЧА ИСКОЧИЛА СУ ИЗ ВОДЕ ГОЊЕНИ НЕКОМ НЕВИДЉИВОМ СИЛОМ...

ХА!ХА!ХА! МОГЛИ БИ ДА БУДУ АКРОБАТИ У ЦИРКУСУ! ИЛИ КЛОВНОВИ!

АЛИ ЧЕКАЈ... ЈАСНО ЈЕ ДА НЕ СКАЧУ ИЗ ЗАДОВОЉСТВА! ИМА ТУ НЕКА ВЕЛИКА ТАЈНА!

ВРАТИМО СЕ! НЕШТО СЕ ЧУДНО ЗБИВА У ОВОЈ ВОДИ!

В... ВЕЛИЧАНСТВО... ВИДЕО САМ НЕКУ ТАМНУ СЕНКУ КАКО ЈУРИ ПРЕМА НАМА...

СВЕЈЕДНО, ТИ ЗРИКАВИ МИШУ, ДОЋИ ЋЕМО МИ ОПЕТ! СУТРА ЋЕШ УПОЗНАТИ НАШЕ ТАЈНО ОРУЖЈЕ...

...И ИЗДАХНУЋЕШ У МУКАМА! ТАКО ПРОЛАЗЕ СВИ КОЈИ СЕ БУНЕ ПРОТИВ МЕНЕ!

БОГАМИ, НОЋАС ЋУ МОРАТИ ДА СЕ ИЗГУБИМ У ВИДУ ЛАСТИНОГ РЕПА!

ТЕ НОЋИ, ПРИ СЛАБОЈ СВЕТЛОСТИ МЕСЕЦА, КРЦКО ЈЕ ПОШАО У НЕПОЗНАТОМ ПРАВЦУ...

...ДОК ГА ЈЕ ИСПОД ВОДЕ ПРАТИЛА ТАЈАНСТВЕНА ЦРНА СЕНКА...

МОРАМ ДА ПРОЂЕМ КРОЗ ПОДЗЕМНИ КАНАЛ! НА КОПНУ БИ МЕ ОДМАХ ОТКРИЛИ!

БРРР... СТРАШНА ЈЕ ОВА ЦРНА РУПА, А НЕ ЗНАМ НИ КУДА ВОДИ! АЛИ БОЉЕ И ТО НЕГО ДА ПАДНЕМ ПАЊОВИМА У КАНЋЕ!

ЈОЈ! МАЈЧИЦЕ МОЈА! ПОДВОДНА АВЕТ!

БУ!

ЈАО!

ПАТО ЈЕ ТОРПЕДО, ВИДРА!

ЗДРАВО, КРЦКО!

КАКВО ПРИЈАТНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ! ИМА ГОДИНУ ДАНА ДА ТЕ НИСАМ ВИДЕО, СТАРИ МОЈ...

НИСИ СЕ, ПРОМЕНИО, КРЦКИЋУ! ЈОШ УВЕК СИ ВЕГЕТАРИЈАНАЦ?

НАРАВНО! ТОМЕ ДУГУЈЕМ ОВЕ МОЈЕ АТЛЕТСКЕ МИШИЋЕ!

САМО, ЗНАШ, СТВАРИ СУ СЕ ОВДЕ ПРОМЕНИЛЕ! ДОЛИНУ СУ ОСВОЈИЛИ ЦРНИ ПАЦОВИ!

ЗНАМ! ДАНАС САМ ОТЕРАО ТРОЈИЦУ КАД СУ ПОКУШАЛИ ДА СЕ ИСКРЦАЈУ НА ТВОЈЕ ОСТВО!

ЗНАЧИ, ТО СИ ТИ БИО! ПА ШТО МИ СЕ НИСИ ОДМАХ ЈАВИО?

ИМАО САМ ПРЕЧА ПОСЛА! ВРАТИО САМ СЕ ОВАМО, ДА САГРАДИМ СКЛОНИШТЕ ГДЕ ЋЕМО СЕ БРАНИТИ ОД ПАЦОВА!

ВИДИШ, ИСКОПАО САМ ОВУ ПОДЗЕМНУ ДВОРАНУ! САД БИ ЈОШ САМО ТРЕБАЛО ПРОБИТИ ПОМОЋНИ ИЗЛАЗ ЗА ИЗВИЈАЊЕ... И ЗА БЕКСТВО, ЗЛУ НЕ ТРЕБАЛО!

НЕ БРИНИ, ТО ЋУ ЈА ДА УРАДИМ!

ВАЖИ! ЈА ИДЕМ ПО ХРАНУ!

ЗЕМЉА ЈЕ МЕКА... МРВИ СЕ К'О ДА ЈЕ КАЧКАВАЉ!

КРТ!

КРТТ!

САТ КАСНИЈЕ...

СРЕЋА ШТО СЕ ПОЈАВИО ТОРПЕДО... ШТА БИХ БЕЗ ЊЕГА?

ФШШ! ФШШ!

АХА! ПРОБИО САМ СЕ!

САМО, ТУ СЕ ИСПРЕЧИЛА НЕКА СТАРА ГУМА ОД БИЦИКЛА...

ЕХ, ТИ ЉУДИ! СВУДА БАЦАЈУ ОТПАТКЕ!

ШТО ЈЕ ТЕШКА! БИЋЕ ДА ЈЕ ОД МОТОЦИКЛА...

ГЛЕ, НЕКО ДОЛАЗИ... КОМШИЈА, ЈЕ Л' БИСТЕ МИ ПОМОГЛИ ДА СКЛОНИМ ОВУ Г...?

Ш-ШАРКА!

РРРААХ!

А МОЈ ПРОКЛЕТИ РЕП УВЕК СЕ ВУЧЕ ЗА МНОМ...

ВАЉДА ЋУ ДА ИЗВУЧЕМ ЖИВУ ГЛАВУ!

КЛАП

ЗАТВОРИЋУ ОТВОР ОВИМ КОМАДОМ КОРЕ!

УХ! АЛА ГУРА ТА ЗМИЈУРИНА... АКО СЕ ТОРПЕДО УСКОРО НЕ ВРАТИ, ПРОПАО САМ!

ТОРПЕДО! УПОМОЋ!

АВАЈ! ЗАОКУПЉЕН ПОДВОДНИМ ЛОВОМ, ТОРПЕДО НИЈЕ ЧУО КРИКЕ СВОГ ПРИЈАТЕЉА...

АХА! УЛОВИО САМ ЈЕДНУ!

ХУУУ!

ПАФ!

А САД ЈОШ ДА НАЂЕМ ПОВРЂА ЗА КРЏКА!

ТАДА СЕ ЗАЧУЈУ СЛАБ КРИК...

ТОРПЕДО! ПОМАГАЈ!

КРЏКУ СЕ НЕШТО ДОГАЂА!

КАКАВ ДИВАН ИЗЛАЗАК СУНЦА! ВОЛЕО БИХ ДА САМ ПЕТАО, ДА ГА ПОЗДРАВИМ ПЕВАЊЕМ!

КВААК!

ФИЈУУУ!

ОВАМО, ТОРПЕДО! СПАСАВАЈ МЕ!

НИСАМ СМЕО ДА ГА ОСТАВИМ САМОГ!

ДРЖИ СЕ! СТИЖЕМ! НИШТА МЕ НЕ МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ!

АЈОЈ! РЕШЕТКА!

БАМ!

ЧЕКАЈ... КУД САМ СЕ ЈА ОНО ЖУРИО?

АХ, ДА! КРЏКО ЈЕ У ОПАСНОСТИ!

КАСНО! ИШЧЕЗАО ЈЕ!

СУТРАДАН, У ЗОРУ, ПАЦОВИ СУ СЕ СПРЕМАЛИ ДА ЗАУЗМУ КРЦКОВО ОСТРВО...

...АЛИ ЗНАЈТЕ, НЕЋЕ БИТИ ЛАКО! ЊЕГА ШТИТИ НЕКА ТАЈАНСТВЕНА ПОДВОДНА ЖИВОТИЊА!

ОНОМ КО ПРВИ СТУПИ НА ОСТРВО, НУДИМ КРАЉЕВСКУ НАГРАДУ! А АКО НИ ТО НЕ УСПЕ, УПОТРЕБИЋЕМО НАШЕ ТАЈНО ОРУЖЈЕ!

ОДЈЕДНОМ, ЈЕДНА НЕОЧЕКИВАНА ПОЈАВА ИЗАЗВАЛА ЈЕ ПАНИКУ МЕЂУ ПАЦОВЕ..

ЕЈ! ВРАЋАЈТЕ СЕ! НИСАМ ЗАВРШИО!

ЗДРАВО, КРАЉУ ПАЦОВА! НУДИМ ТИ РАЗМЕНУ!

УХВАТИЛА САМ ОНОГ КОГА ТИ ТРАЖИШ! ДАЈУ ТИ ГА У ЗАМЕНУ ЗА ДЕСЕТАК ТВОЈИХ ЗАРОБЉЕНИКА-МИШЕВА!

ВАЖИ!

НАЈЗАД ИМАМ ТОГ БЕЗОБРАЗНИКА! БАШ ТИ ХВАЛА, ДРАГА МОЈА!

И НЕМА ОПАСНОСТИ ДА ТИ УМАКНЕ! ХИПНОТИСАЛА САМ ГА! БИЋЕ ОШАМУЋЕН НЕКОЛИКО САТИ!

ОВА ЛИМЕНА КАНТА, ДРАГА ПРИЈАТЕЉИЦЕ, ТО ЈЕ НАШ ЗАТВОР... МОЖИ ЋЕШ ДА ИЗАБЕРЕШ... ИМАМО ДОСТА ЗАРОБЉЕНИКА!

САМО УЂИ... ОНИ СУ СКРОЗ У ДНУ КАНТЕ!

У ДНУ? ВАЖИ...

БРЗО, ПОКЛОПАЦ! ТА-КО! АЛА ЋЕ БЕСНЕТИ КАД СЕ УВЕРИ ДА У КАНТИ НЕМА НИКОГА!

ПРЕВАРА! ЛОПОВЕ, ПУШТАЈ МЕ НАПОЉЕ!

А САД, ПОСЕБНУ ЋЕЛИЈУ ЗА МОГ ГЛАВНОГ ЗАРОБЉЕНИКА... ПРЕД ПОГУБЉЕЊЕ! ХА, ХА!

ТАКО! ПАЗИ! ДА ТИ НЕ ПОБЕГНЕ!

НЕМА ГРЕШКЕ!

БОМ!

ЗА ТО ВРЕМЕ, У ПОДЗЕМЉУ, ТОРПЕДО ЈЕ С МУКОМ ТРАЖИО КРЦКА...

УФ! АКО ИКАД ИЗАЂЕМ ОДАВДЕ, БИЋУ ПРОСНАТ К'О ЛИСТ ЛОКВАЊА!

НАЈЗАД ЈЕ ИЗАШАО ИЗ ТЕСНЕ ЗМИЈИНЕ ЈАЗБИНЕ...

САД ОПЕТ НИШТА НЕ ЗНАМ! ГДЕ ЈЕ ТАЈ КРЦКО?

УУУУХХХ!

БОГ!

НИКОГА УНАОКОЛО? ИДЕМ ДА ГА ТРАЖИМ!

САМО ОПРЕЗНО! НЕЋУ ДА МЕ ПРИМЕТЕ ПРЕ НЕГО ШТО ПРОНАЂЕМ КРЦКА!

АХА, НЕКО ИДЕ!

ЈЕДАН, ДВА! ЛЕВА!

ПАТРОЛА ЦРНИХ ПАЦОВА!

ЛЕВА! ДРЖИ КОРАК! НЕ ГАЗИ ПО РЕПУ ВОЈНИКА ИСПРЕД СЕБЕ! НЕ ОКРЕЋИ ГЛАВУ!

ТО ЈЕ ОНО ШТО МЕНИ ТРЕБА!

ХОДИ ОВАМО, ЛЕПОТАНЕ!

ФУИИТТ!

ГОВОРИ, ГДЕ ЈЕ КРЦКО? БРЗО!

ЈОЈ... НЕ ТУЦИ МЕ, СВЕ ЋУ РЕЋИ! ЗАТВОРЕН ЈЕ У КАНТИ ПОРЕД ШУМЕ!

И НЕ СЛУТЕЋИ ДА ЈЕ НЊИХОВОГ ВОЂУ УГРАБИЛА ВИДРА, ПАЦОВИ СУ МАРШИРАЛИ ДАЉЕ...

ПУСТИЋУ ТЕ, АЛИ ПАЗИ... АКО СИ МЕ СЛАГАО, ТЕШКО ТЕБИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ГДЕ САМ ТО ЈА?

АХА! НАШ ЗАРОБЉЕНИК ДОЛАЗИ СЕБИ!

ЈЕСИ ЛИ СЕ МАЛО СМИРИО, А?

РАЗБОЈНИЧЕ! ПУШТАЈ МЕ ОДАВДЕ, АКО НЕ ЖЕЛИШ ДА ТЕ УНАКАЗИМ!

УМУКНИ, ПРЦВОЉАК, ИНАЧЕ ЋУ ТИ ОПЕТ СТАВИТИ ПОКЛОПАЦ!

БИЋЕ ДА ME ЈЕ ШАРКА ПРОДАЛА ПАЦОВИМА... КАД БИ САМО ТОРПЕДО ЗНАО ГДЕ САМ...

ТУ ЈЕ ТО! ПАЦОВ, ЗНАЧИ, НИЈЕ ЛАГАО! САД МОРАМ БИТИ БРЗ...

КАО ПРВО, ТРЕБА ДА СЕ КАМУФЛИРАМ, ДА БИХ ИЗНЕНАДИО СТРАЖАРА!

МАЛО ЛИШЋА И ГРАНЧИЦА... ДА МУ ПРИЂЕМ НЕОПАЖЕН!

САД ЋЕМО СЕ НАС ДВОЈИЦА ОБРАЧУНАТИ!

СТРАЖАР НИЈЕ НИ СЛУТИО ШТА МУ СЕ СПРЕМА...

А? ШТА? КАКО? ГА ОВАЈ ЖБУН МАЛОЧАС НИЈЕ БИО ТУ...

ЧУДНО... ДА ЗАВИРИМ У ЊЕГА... НИКАД СЕ НЕ ЗНА...

ПАЗИ, РЕПОЊО... У ЖБУНУ ИМА И ТРЊА!

КО ГОД БИО, ИЗЛАЗИ ОДАТЛЕ, АКО СМЕШ!

ВИДРА! ИСЕЦИ ЈУ ТЕ НА КОЦКИЦЕ, ДЕБЕЛИ!

САМО ПОЛАКО! ЈА СЕ ЗОВЕМ ТОРПЕДО, А ТОРПЕДО МОЖЕ ДА...

...ЕКСПЛОДИРА!

БОНК!

ТОРПЕДО! СПАСЕН САМ!

ТАП! ЛЕВОМ! БАМ! ДЕСНИ КРОШЕ! ЗИНГ! ПАФ! АПЕРКАТ!

БООИНГ!

ХВАЛА ТИ, СТАРИ ДРУЖЕ!

ИЗЛАЗИ, БРЗО!

ОТЕО ЈЕ КРАЉЕВОГ ЗАРОБЉЕНИКА?! НЕ СМЕМ ГУБИТИ ВРЕМЕ!

ФУИИИИТ!

ЧУЈЕШ ЛИ ТАЈ ЗВИЖДУК? ТО ЈЕ ПАЦОВСКИ ЗНАК ЗА УЗБУНУ!

ПАЗИ! ЕВО ИХ ПРАВО ПРЕД НАМА!

БРЗО, КРЦКО, НАЛЕВО КРУГ! НАОРУЖАНИ СУ ДО ЗУБА!

ГАДОВИ! ЈЕДВА СЕ УЗДРЖАВАМ ДА ИХ НЕ ПРЕМЛАТИМ!

ВИДРА ЈЕ ОСЛОБОДИЛА ОНОГ БЕЗОБРАЗНИКА! САД ЋЕМО ИХ МИ ОБОЏИЦУ СРЕДИТИ!

ЈУРИШ!

ЧЕО ЧОПОР ЈУРИ ЗА НАМА! САМО БУДИ УЗ МЕНЕ, КРЦКО!

НЕ БОЈ СЕ, ТОРПЕДО! ШТО ГОД ДА СЕ ДЕСИ, НЕЋУ ТЕ НАПУСТИТИ!

ГЛЕ... ПАЦОВИ ЈУРЕ ОНУ ДВОЈИЦУ! НЕ МОГУ ДА ИХ ОСТАВИМ НА ЦЕДИЛУ!

ЕЈ, ЗУБО! ОТВОРИ ПРОЛАЗ, ДОВОДИМ ГОСТЕ!

ОКЕЈ!

МОМЦИ, ПОЗИТЕ ЗА МНОМ! ЗНАМ ОВДЕ ЈЕДНО ОДЛИЧНО СКРОВИШТЕ!

ТУ, ОДМАХ ЛЕВО, ИМА ТАЈНИ ПРОЛАЗ У ЖИВИЦИ!

БРЗО! УСКАЧИТЕ ОВАМО!

ПАЗИ САМО ДА СЕ НЕ ЗАКАЧИМО ЗА ТРЊЕ...

ДОБРО ЈЕ! ПРОШЛИ СУ КРОЗ ЗЕЛЕНУ ЗАВЕСУ...

СТОЈ! САКРИЈИ СУ СЕЧУ ОНОМ ШИБЉАКУ!

НАПРЕД! ОПКОЛИТЕ ИХ!

АЈОЈ! ПА ТО ЈЕ ПРЕГУСТО ТРЊА! НЕ МОЖЕ СЕ ПРОЋИ!

МОРА ДА ИМА НЕКИ ПРОЛАЗ, ВЕЛИЧАНСТВО!

ЈАО!

ТАКО! ПРОЛАЗ ЈЕ ЗАТВОРЕН! НЕМА ТЕОРИЈЕ ДА ПАЦОВИ ДОЂУ ОВАМО!

А... ГДЕ СМО МИ ТО?

ИЗА ЗЕЛЕНЕ ЗАВЕСЕ, ПРИЈАТЕЉУ! ЈА ОВДЕ СТАНУЈЕМ СА КАТРАНОМ, ГАВРАНОМ ГАВРОМ, КОЈИ ВАС ЈЕ ДОВЕО!

ТО ЈЕ НЕПРОБОЈНА ПРИРОДНА ТВРЂАВА! НИ СКАКАВАЦ НЕ БИ МОГАО ДА СЕ ПРОВУЧЕ КРОЗ ОВО ТРЊЕ!

НАМЕРАВАМО ОВДЕ ДА ОКУПИМО СВЕ НЕПРИЈАТЕЉЕ РАСОВА И ДА ОРГАНИЗУЈЕМО БОРБУ ПРОТИВ ТИХ СИЛЕЦИЈА!

ОДЛИЧНО, ЗЕКО, РАЧУНАЈТЕ И НА МЕНЕ! ЈА ИМАМ СВЕ ОСОБИНЕ МУДРОГ И ХРАБРОГ КОМАНДАНТА...

"...А УЗ ТО САМ И СКРОМАН!

ХМ...

СТО МУ СТРВИНА! СВЕЈЕДНО, НЕЋЕ МИ УМАЋИ, ПА МАКАР МОРАО ДА УПОТРЕБИМ... А ШТО ДА НЕ?

ТИ! ТРКОМ У ЛОГОР, И ДОВЕДИ ЕЛИТНИ ОДРЕД СА ТАЈНИМ ОРУЖЈЕМ ФАУ-ИКС!

РАЗУМЕМ, ЧАНСТВО!

Е, САД СТЕ НАДРЉАЛИ, ГОСПОДО БЕГУНЦИ!

ШТА ГЊАВЕ, ДО ВРАГА? ВЕЋ ЈЕ ПОЛА САТА КАКО САМ ПОСЛАО КУРИРА!

ПАЗИТЕ! ПАРАДАЈЗ!

ФРРРРР!

ВЕЛИЧАНСТВО, СКЛОН... УХ! ПРЕКАСНО!

ШЛАС!

ДОБРО СИ ГАЂАО, ЗУБО... ТАЧНО У ПОТИЛАК!

СХВАТАТЕ ПРИНЦИП, МОМЦИ? ЈЕДНА РАЧВА И ГУМЕНА ТРАКА... А, КАТРАН, ОДОЗГО, КОНТРОЛИШЕ ТАЧНОСТ ГАЂАЊА!

ГЛЕ! КАО ДА ИМ СТИЖЕ ПОЈАЧАЊЕ?

ТАМО ПРАВО! ВИДИТЕ ОНО ЖВУЉЕ?

РОМБОДОМБОДОМ!

ХМ... ИДЕМ ДА ПОГЛЕДАМ ИЗБЛИЗА!

МОРА ДА ЈЕ НЕШТО ВАЖНО! СВИ ИМ ИДУ У СУСРЕТ!

ЕНО, САД СКЛАЊАЈУ ГРАЂЕ... ПАЛЕ ШИБИЦУ...

ГОСПОДЕ...

НАПРЕД... НА ЊИХ!

ФШШШШ!

ПАЦ... ПАЦОВИ! ДОЛАЗЕ!

ПА ШТА ОНДА?

АЛИ, СА БАЦАЧЕМ ПЛАМЕНА... ОД ЛЕТ-ЛАМПЕ!

МАМИЦЕ! ИСПРЖИЋЕ НАС К'О ШНИЦЛЕ НА РОШТИЉУ!

ШТА, ЗАР ДА ИХ МИРНО ЧЕКАМО? ОТВАРАЈТЕ ПРОЛАЗ!

ХОЋЕШ ДА ИЗАЂЕШ? ТО БИ БИЛО САМОУБИСТВО!

А БИТИ ИСПЕЧЕН, ТО ПО ТЕБИ, НИЈЕ САМОУБИСТВО?

УЗ МАЛО ХРАБРОСТИ, МОЖЕМО ДА СЕ ПРОБИЈЕМО И СТИГНЕМО ДО ШУМЕ! САСЛУШАЈТЕ МОЈ ПЛАН...

ЗА ТО ВРЕМЕ, СТРАШНИ БАЦАЧ ПЛАМЕНА НЕУМОЉИВО СЕ БЛИЖИО ЗЕЛЕНОЈ ЗАВЕСИ...

ФФШШШШ!

ОДЈЕДНОМ...

ГДЕ ЗЕЦА!

ЗА ЊИМ, БРЗО!

УСПЕЛО ЈЕ! ПОЛА ЊИХ ЈУРИ ЗА МНОМ... САД ЋЕ МОЈИМ ДРУГОВИМА БИТИ ЛАКШЕ!

ХАЈДЕ, КАТРАНЕ! НА НАС ЈЕ РЕД!

АКО ИЗ ОВОГ ИЗАЂЕМ ЖИВ, ЗНАЧИ ДА СТВАРНО ИМАМ СРЕЋЕ!

ВИДРА! УД'РИТЕ ЈЕ!

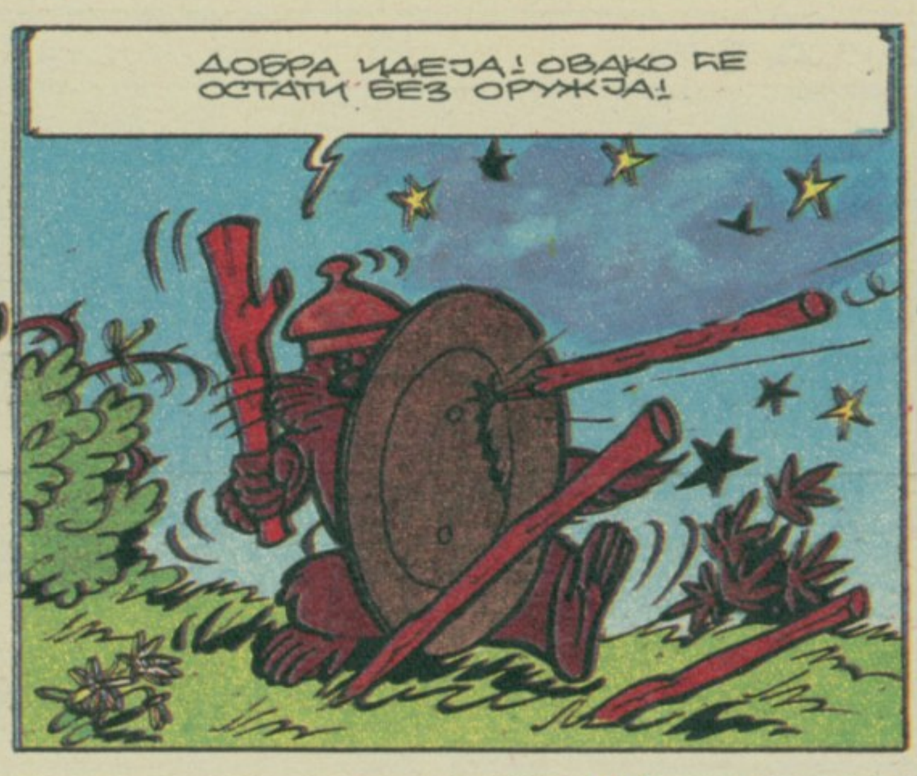
ДОБРА ИДЕЈА! ОВАКО ЋЕ ОСТАТИ БЕЗ ОРУЖЈА!

САМО НАСТАВИТЕ... ЈА ЧЕКАМ СВОЈИХ ПЕТ МИНУТА!

БАНГ!

Е, САД МИ ЈЕ СВЕГА ДОСТА! СКЛАЊАЈТЕ СЕ, РЕПАТИ ВАШЉИВЦИ!

БИНГ! БАМ!

ШТО НЕ БИСМО ПОКУШАЛИ ДА ОНЕСПОСОБИМО БАЦАЧ?

ЈОЈ! ГАВРАН ПИКИРА ПРАВО НА МЕНЕ!

НЕКА ПРИЂЕ... А САД... ОКРЕТ УЛЕВО!

ПАЗИ... КОЧИ!

ПУФФ!

ПОГОЂЕН ЈЕ!
ПФФФТ!
СССТ!

ЈООО!АЛА ПЕЧЕ!

ДА МИ ЈЕ НЕКО РЕКАО ДА БУ ПОГИНУТИ НА ЗАПАЉЕНОМ ГАВРАНУ, МИСЛИО БИХ ДА ЈЕ ЛУД!

ТАМО ЈЕ НЕКИ ПОТОК! САМО ДА СТИГНЕМ...

СПАСЕН САМ! УХ, АЛ' ТО ГОДИ...

БОГАМИ, БИЛО ЈЕ КРАЈЊЕ ВРЕМЕ!

ССССС!

БЗЗЗЗ!

А САД БРЗО ДА ПОТРАЖИМО ТОРПЕДА! АКО ДОЂЕ ДО ОВОГ ПОТОКА, МОЖЕ ДО ПРЕГЛИВА ДО ШУМЕ!

ПОГЛЕДАЈ! НАША ЗАВЕСА ГОРИ!

БИТАНГЕ! ЗАР ИМ НИЈЕ БИО ДОВОЉАН МОЈ РЕП?

ЕНО ТОРПЕДА! ОПКОЛИЛИ СУ ГА!

НАТРАГ, ЏУБРЕТАРИ ПРОКЛЕТИ!

БРЗО, ТОРПЕДО, СКРЕНИ ЛЕВО! ТАМО ИМА ЈЕДАН ДУБОК ПОТОК!

ПОТОК! ТО ЈЕ СРЕЋА! БИЋУ ОПЕТ У СВОМ ЕЛЕМЕНТУ!

БОМ!

Е, НЕЋЕШ МИ УМАЋИ, КУКАВИЦО!

ПОНК!

УХВАТИЛИ СМО ГА!

СЈАЈНО! ВЕЛИЧАНСТВЕНО! ТО ЈЕ БИО УДАРАЦ!

ОХО! КРЏКО ЈУРИ НА НАС! ОБОРИТЕ ГА!

УХВАТИМО СУ ТОРПЕДА, ПРОКЛЕТНИЦИ! НАВАЛИ НА ЊИХ, КАТРАНЕ!

ПАЗИ!

ЗУФ!

УХ! ДОБРО ГАЂАЈУ ТИ БАНДИТИ...

ОБРУШАВАЊЕ СЕ НЕ ИСПЛАТИ! МОРАМО НАЋИ НЕКИ ДРУГИ НАЧИН ДА ОСЛОБОДИМО ТОРПЕДА...

ИДЕЈА! ШТО НЕ БИСМО УЗЕЛИ... КАТРАНЕ, СКРЕНИ ДЕСНО!

ШТА СИ НАУМИО?

САД ЋЕШ ВИДЕТИ... ХА, ХА!

СТВАРНО НЕ ЗНАМ ШТА НАМЕРАВАШ, КРЏКО... УДАЉАВАМО СЕ ОД ТОРПЕДА, А ТРЕБА ДА ГА ОСЛОБОДИМО!

ЕВО! СПУСТИ СЕ НА БАНДЕРУ!

САД МАЛО ПЛАНИНАРЕЊА...

УРА! ОКРЕЋЕ СЕ!

САМО ДА МИ НЕ ИСПАД-НЕ! ДОЂИ ДА ЈЕ ПРИХВАТИШ!

АМА, ШТА ЋЕ НАМ ТА СИЈАЛИЦА?

ТО ЈЕ БОМБА! ЛАКА ЗА ПРЕВОЗ, А УБИТАЧНА!

САД БРЗО ДО СЛЕДЕЋЕ БАНДЕРЕ! ЉУДИ НАМ ОВО ДУГУЈУ... ШТА СУ СВЕ ОНИ НАМА УЗЕЛИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

А, ОСВЕСТИЛИ СМО СЕ! САД ЋЕМО МАЛО ДА ЋАСКАМО!

РЕЦИ МИ, ЛЕПОТАНЕ, ГДЕ СЕ КРИЈЕ КРЦКО?

ДА НИСИ ИЗГУБИО ЈЕЗИК?

ЈЕ Л' СЕ ТИ ТО МЕНИ РУГАШ?

ДА, ВАШЕ НАДУВЕНСТВО!

БЕЗОБРАЗНИЧЕ!

БАФ!

СТРАЖАРУ! ЈЕСИ ЛИ ПРИПРЕМИО ОНО ШТО САМ ТИ РЕКАО?

ЈЕСАМ, КРАЉУ! ЕВО!

ДАЈ ОВАМО! ДА ЗАВРШИМ С ЊИМЕ...

БЗЗЗ!

А САД ГОВОРИ, АКО НЕЋЕШ ДА ТИ ТА ДЕБЕЛА ЊУШКА ПОСТАНЕ ЈОШ ДВАПУТ ДЕБЉА!

БЗЗЗ!

У РЕДУ! САМ СИ ТО ТРАЖИО!

БЗЗЗЗ!

ФИЈУУ!

БЗЗЗ!

БОМБЕ!

ПАФ!

БРЗО, СКЛОНИМО СЕ ПОД ОНО ДРВО!

ГЛЕ, ГЛЕ! ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО СЕ КРИЈЕ! ХОЋЕМО ЛИ, КАТРАНЕ?

ФИИЈУУУ!

ФИЈУУ!

ПАФ!

ЈИИИЈ!

АНТРАЦИТ ЈЕ ДОБИО ШТО ЈЕ ЗАСЛУЖИО! САД МЕ СПУСТИ КОД ТОРПЕДА!

КОД ТОРПЕДА?!

НЕГО ШТА! МОРАМО ГА СПАСТИ, ЗАР НЕ? ТИ ОПЕТ УЗЛЕТИ, А АКО ПАЦОВИ ПРИЂУ - БОМБУ НА ГЛАВУ!

ДОБРО... САМО ДА НЕ НАСТРАДАШ...

ФРРР!

ПРОКЛЕТИ КРЦКО, ХОЋЕ ДА ГА ОСЛОБОДИ!

НЕ ДАЈТЕ! ХВАТАЈТЕ ГА, МРТВОГ ИЛИ ЖИВОГ!

ПОЖУРИ, КРЛЕ! ПАЦОВИ ДОЛАЗЕ!

ДОБРО ЈЕ! КАТРАН НАС ШТИТИ! КАКВО БОМБАРДОВАЊЕ!

ХАЈДЕ, ТРК!

ВЖЖЖ!

ОВУДА, ТОРПЕДО!!! ПОТОК ЈЕ ПРЕД НАМА!

А САД У ШУМУ! ЗУБА НАС ТАМО ЧЕКА!

ПОБЕГЛИ СУ, ЖУБРАД ЈЕДНА!

КАКВА СРАМОТА! ОБИЧНИ ПРОСТАЦИ ДА ИЗИГРАЈУ ЈЕДНОГ КРАЉА!

ТО СЕ ВИШЕ НЕ СМЕ ДОГОДИТИ!

СМИРИ СЕ, АНТРАЦИТЕ... УХВАТИЋЕШ ТИ ИХ, КАД-ТАД...

...САМО, ТРЕБА ДА МОДЕРНИЗУЈЕШ ВОЈСКУ, ДА СТВОРИШ ОБАВЕШТАЈНУ СЛУЖБУ!!! И ШТО ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕ...

...АВИЈАЦИЈУ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ЗУБО!

БРАВО, МОМЦИ, УСПЕЛИ СТЕ!

А ТИ, ЗУБО, ЈЕСИ ЛИ МОГАО ДА ИЗМАКНЕШ ОНОЛИКИМ ПАЦОВИМА?

СВЕ ЈЕ ИШЛО КАО ПО ЛОЈУ, КРЦКО!

НАМАМИО САМ ИХ У ШУМУ, А ОНДА САМ ШМУГНУО...

А ОНИ НЕЋЕ ТАКО СКОРО НАЋИ ПУТ ИЗ ШУМЕ!

ОДЛИЧНО! САМО, АНТРАЦИТ ЋЕ НАС ОПЕТ ТРАЖИТИ! ТРЕБА НАМ НЕКО СКРОВИШТЕ...

НЕ БРИНИТЕ! НАШАО САМ ОДЛИЧНО МЕСТО!

ЕНО, ВИДИТЕ...

ТИ НИСИ НОРМАЛАН, ЗУБО! ПА ТО ЈЕ ЉУДСКА ЗАЗБИНА!

АТИ ЗНАШ КАКВИ СУ ЉУДИ! ОД ЊИХ ТРЕБА БЕЖАТИ ШТО ДАЉЕ!

ХА, ХА! НЕ БОЈ СЕ, КРЦКО... ТА КОЛИБА ЈЕ ВЕЋ ГОДИНАМА НАПУШТЕНА! ЈОШ КАО ДЕТЕ, ЈА САМ СЕ У ЊОЈ ИГРАО СА ДРУГАРИМА!

КАД ЈЕ ТАКО, ЋАЈДЕ ДА ЈЕ ПОГЛЕДАМО!

ФРРРР!

ВИДИТЕ! ВРАТА СЕ САМА ОТВАРАЈУ! НЕМА НИ БРАВЕ!

ШКРИП!

ШТА ВЕЛИТЕ? БОЉЕ НЕГО ИСПОД ЗЕМЉЕ!

ПЕРФЕКТНО!

ПРАВО УТВРЂЕЊЕ!

НАШИ ПРИЈАТЕЉИ НИСУ НИ СЛУТИЛИ ДА У ЈЕДНОМ БУРЕТУ СПАВА ТВОР ЖУТКО, ЈЕДАН ОД НАЈОПАСНИЈИХ ЗЛИКОВАЦА У ШУМИ...

ЗЗЗ

А ПОГЛЕДАЈТЕ ОВАЈ САНДУК, ДРУШТВО! ИМА ТУ ЧИТАВ АРСЕНАЛ!

ЗЗЗМРМ... А?

НЕКО ЈЕ УШАО У КОЛИБУ!

ЗЕЦ! МОЈА ОМИЉЕНА ПОСЛАСТИЦА! САМО, НИЈЕ САМ! ИМА ИХ ДВА, ТРИ... ХМ... ТРИ И ПО!

ДА НЕМА ТЕ ВИДРЕ И ТОГ ГАВРАНА, ВЕЋ БИХ СЕ НАЈЕО ЗЕЧЕТИНЕ! АЛИ НЕКА! ИДЕМ ПО ПОЈАЧАЊЕ!

ТА-КО! ВРАТА СУ БЛОКИРАНА!

САД ЋЕМО НАЗАД МОЋИ ДА СЕ ОДМОРИМО! ИОНАКО СЕ СМРКАВА!

МИСЛЕ ДА СУ ЗАШТИЋЕНИ У КОЛИБИ... ХА, ХА! КАД БИ ЗНАЛИ ШТА ИХ ЧЕКА...

ИДЕМ БРЗО ПО МАКСИМИЛИЈАНА!

КУЦ! КУЦ! КУЦ!

УСТАЈ, МАКСЕ... БИЋЕ ЗЕЧЕТИНЕ ЗА ВЕЧЕРУ!

СТВАРНО? МИСЛИО САМ ДА СМО ПОКЛОПИЛИ СВЕ ЗЕЧЕВЕ У ОВОЈ ШУМИ!

Е, НИСМО... ДЕБЕО, УКУСАН ЗЕЦ ЧЕКА ПОСРЕД МОЈЕ КОЛИБЕ! НА ЖАЛОСТ, СА ЊИМ СУ...

СТОЈ! КУД ЈУРИШ?

ПА ДА ГА ПОЈЕДЕМ! НАРАВНО!

ЧЕКАЈ, БОГА МУ! НИСАМ ТИ СВЕ РЕКАО!

НЕ БРИНИ, ОСТАВИЋУ ТИ ТВОЈ ДЕО!

СТАНИ... ПОРЕД ЗЕЦА, ТУ СУ И ВИДРА И ГАВРАН... ТРЕБА НАМ ОРУЖЈЕ... ПРОКЛЕТСТВО, НЕ ЧУЈЕ МЕ!

ЊАМ... ЊАМ... БАШ САМ СЕ ЗАЖЕЛЕО ЗЕЧЈЕГ МЕСА!

ИДЕ МИ ВОДА НА УСТА... АЛ' ЋУ СЕ НАКЛОПАТИ!

ПРЕКАСНО!

ИДИОТ! САМ, БЕЗ ОРУЖЈА... А ТАМО СУ ВИДРА И ГАВРАН!

ГРРР! БАНГ!

ЦАП! КЛОП!

ГОТОВО, ВЕЧЕРА ЈЕ ПРОПАЛА...

БОНК!
АУУ!
ПАФ!
ЦАНГРР!
ПЉУС!
СРЕДИЛИ СМО ТУ МАЧОРЧИНУ!
А И ПРОЗОР, НА ЖАЛОСТ!
ЕЈ, МОМЦИ, ПОГЛЕДАЈТЕ!
ОТВОР НА ПОДУ! КРОЗ ЊЕГА ЈЕ УШАО!
ПА ОВА КОЛИБА ИМА И ПОДРУМ!
ДА ПОГЛЕДАМО КУДА ОВО ВОДИ! УЗМИТЕ ОРУЖЈЕ! НИКАД СЕ НЕ ЗНА...
ИДИОТЕ ПРОЖДРЉИВИ! ЗБОГ ТЕБЕ ЈЕ СВЕ ПРОПАЛО!
ЗА ТО ВРЕМЕ, ДВА ЧУДНА СТВОРЕЊА ПОЈАВИЛА СУ СЕ КРАЈ ПОТОКА...
ЕВО ШУМЕ... БОЉЕ ДА СЕ РАЗДВОЈИМО...
ТИ ИЗВИДИ С ОНЕ СТРАНЕ! ЈА ЋУ ДА БАЦИМ ПОГЛЕД НА ОВУ СТРАЖАРУ...

ЈЕДНА ОД ДВЕЈУ ПТИЦА ШТАКАРА ПРИШЛА ЈЕ КОЛИБИ...

...ПАЖЉИВО ЈЕ ОБИШЛА И ЗАВИРИЛА У СВАКИ УГАО...

ЕВО ИЗЛАЗА! ТУДА ЈЕ, ЗНАЧИ МАЧАК УШАО...

?

ДА СЕ ВРАТИМО У КУБИЦУ И ПРЕГРАДИМО ПОДЗЕМНИ ПРОЛАЗ...

„ДА СЕ ВРАТИМО У КУБИЦУ"... ЗНАЧИ, ТАМО СТАНУЈУ!

ИДЕМ САД... ДОСТА САМ САЗНАО!

ПТИЦА СЕ УДАЉИЛА КРУПНИМ КОРАЦИМА, КАО ДА ЈЕ НЕКО ГОНИ...

УФ! ШТО ЈЕ НАПОРНО ТРЧАТИ НА ОВИМ ШТУЛАМА!

УОСТАЛОМ, ДОСТА САМ ДАЛЕКО! МОГУ И ДА...

Е, САД МИ ЈЕ ВЕЋ ЛАКШЕ!

ЈОШ ПЕТ МИНУТА, ПА ЋУ СТИЋИ...

ЗА ТО ВРЕМЕ, АНТРАЦИТА ЈЕ МУЧИЛА НЕСАНИЦА...

МОРАМ СЕ ДОЧЕПАТИ ТОГ ПРОКЛЕТОГ КРЦКА... ПРЕДУГО МЕ ВЕЋ ЗАВИТЛАВА...

ВЕЛИЧАНСТВО! ЈЕДАН ШПИЈУН ЖЕЛИ ДА ВАМ ПОДНЕСЕ ИЗВЕШТАЈ!

ЈЕ Л' СТИГАО? БРЗО, НЕКА УЂЕ!

ТАЈНИ АГЕНТ ИКС-8, ВЕЛИЧАНСТВО!

АЈДЕ, ГОВОРИ! КАКВЕ СУ НОВОСТИ?

ОДЛИЧНЕ, ВЕЛИЧАНСТВО!

АЛИ ДОЗВОЛИТЕ ДА ПРВО СКИНЕМ МАСКУ!

КРЦКО И ЊЕГОВИ САУЧЕСНИЦИ КРИЈУ СЕ У НАПУШТЕНОЈ КОЛИБИ КРАЈ ШУМЕ! НА ДВА САТА ХОДА ОДАВДЕ!

НАЈЗАД! УХВАТИЋУ ТОГ МАЛОГ ГАДА!

ОВОГ ПУТА НЕЋЕ СЕ ИЗВУЋИ...

СТРАЖАРУ! ЧЕО ЧОПОР ОВАМО НА ЗБОР, ПОД ОРУЖЈЕМ! ПОЛАЗИМО ЗА ЈЕДАН САТ!

Ц...ЧЕО ЧОПОР?! РАЗУМЕМ!

У ПРАСКОЗОРЈЕ, ВОЈСКА ПОД ПУНОМ ОПРЕМОМ ПОШЛА ЈЕ ДА ЗАРОБИ КРЦКА И ДРУГОВЕ...

УСКОРО...

ТАМО, ВЕЛИЧАНСТВО! У ОНОЈ КУЋИЦИ!

НАПРЕД, ЈУНАЦИ МОЈИ! ЈУРИШ!

"ХА-А-АХ!"

ШТА ЈЕ ТО?

ДОЛАЗЕ ПАЦОВИ!

ВРАТА СУ ЗАТВОРЕНА! ПЕЊИ СЕ НА ПРОЗОР!

'ЧАНСТВО! ГЛЕДАЈТЕ!

ЧОВЕК С ПУШКОМ!

ПРОКЛЕТИ ШПИЈУН МЕ ЈЕ ПРЕВАРИО! ГИЋАТИЋЕ МИ ТО!

УХ, ДО ВРАГА! ПРЕЈАКО САМ ДУВАО!

ВИДИМ! БАЛОН ЈЕ ПУКАО!

СВЕЈЕДНО, ОНИ БЕЖЕ И ДАЉЕ... СИГУРНО СУ МИСЛИЛИ ДА ЈЕ ПУЦАЊ ИЗ ПУШКЕ!

ШТА БИ БИЛО ДА НИСМО ИМАЛИ БАЛОН И ДА ТОРПЕДО НЕ УМЕ ТАКО ВЕШТО ДА СЛИКА!

ХА, ХА! АЛА ЈУРЕ!

СТОЈ! ДОВОЉНО СМО СЕ УДАЉИЛИ!

САД ХВАТАЈТЕ ОВОГ ИЗДАЈНИКА!

ИЗДАЈНИК? ЈА?!

НАРАВНО! ЛАЖНО СИ НАС ОБАВЕСТИО! УВУКАО СИ НАС У КЛОПКУ!

АЛИ, ЧАСНА РЕЧ, НОГАС САМ ВИДЕО КРЦКА И ВИДРУ... ВАЉДА ЈЕ ТАЈ ЧОВЕК ДОШАО КАСНИЈЕ!

ДОСТА, БЕДНИЧЕ! ОСУЂУЈЕМ ТЕ НА СМРТ!

НЕ! НЕ!

НЕМА ОПРОШТАЈА! УГРОЗИО СИ ЖИВОТ СВОГ КРАЉА! МОЈА СЕ НЕ ПОРИЧЕ!

Е, БОГАМИ ЉЕ САД ДА СЕ ПОРЕКНЕ!

ГЛОП!

ЗЛОУПОТРЕБЉАВАШ СВОЈУ ВЛАСТ, АНТРАЦИТЕ!

ТАКО ЈЕ!

АЛАЛ ВЕРА!

ЧУЈТЕ ME, БРАЋО! ТАЈНИ АГЕНТ ЈЕ РАДИО СВОЈ ПОСАО! НИЈЕ ОН КРИВ АКО ЈЕ ЧОВЕК ИЗБАЦИО КРЉКА ИЗ КОЛИБЕ!

ТАЧНО!

УХАПСИТЕ ТОГ БУНТОВНИКА! И ЊЕГА ОСУЂУЈЕМ НА СМРТ!

НЕЋЕМО, АНТРАЦИТЕ! НАШ ДРУГ ЈЕ НЕВИН! ПУСТИ ГА НА СЛОБОДУ!

И КРАЉ ИМА СВОЈЕ ПРИСТАЛИЦЕ...

НАТРАГ, БЕДНИЦИ! КАД КРАЉ НАРЕДИ, ВИ ИМАТЕ САМО ДА **ИЗВРШИТЕ!**

МОРЕ, ЛЕТЕЛЕШ И ТИ И ТВОЈ КРАЉУ!

ПЉЕС!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ИДИ ВИДИ ШТА РАДЕ, КАТРАНЕ! НИКАД СЕ НЕ ЗНА!

ГА... ОНИ СЕ ТУКУ МЕЂУ СОБОМ!

ОВО ЈЕ ЗАИСТА НЕОЧЕКИВАНО!

ДРУШТВО, ПАЦОВИ СЕ МЛАТЕ МЕЂУ СОБОМ! САД ЈЕ ВРЕМЕ ЗА АКЦИЈУ!

СЈАЈНО! САД ЋЕМО ДА ИХ ДОТУЧЕМО!

ЕЈ! ЧЕКАЈТЕ И МЕНЕ!

УДРИ, ЗУБО! У ОВОЈ ПРАШИНИ, НЕ-ЋЕ НАС НИ ПРИМЕТИТИ!

УХ! ДОК ЈА СТИГНЕМ, СВЕ ЋЕ БИТИ ГОТОВО!

АНТРАЦИТ!

СКОЧИЋУ У ПОТОК! ВОДА ЋЕ МЕ ОДНЕТИ ДО ШУМЕ...

НЕЋЕШ МИ ПОБЕЋИ!

А! ТАЧНО ОНО ШТО МИ ТРЕБА!

ПРЕДАЈ СЕ, АНТРАЦИТЕ! ПРАВДА ТЕ СУСТИЖЕ!

КРЦКО!

ЕЈ! ШТА ОН ТО ИЗВОДИ?

ПЛОП!

КУД ЛИ ЈЕ НЕСТАО?

ПЉУС!

САД СИ ГОТОВ, МАЛИ ГАДЕ... НЕМА ТИ СПАСА...

УГРИШЋУ ГА ЗА ПРСТЕ...

АЈАОЈ!

МОЈА НОГА! УХ, ШТО БОЛИ!

ТО СЕ ЗОВЕ ЧУДО, ПАЦОВЕ!

А ОВО СЕ ЗОВЕ БОКС!

БОНК!

ИЗВОЛИТЕ ОВУДА, ВЕЛИЧАНСТВО... БИЋЕ ВАМ ПРИРЕЂЕН СВЕЧАН ДОЧЕК!

ОСВЕШЋУЈЕ СЕ... БИЛО ЈЕ И ВРЕМЕ!

ГЛЕДАЈТЕ! ЕНО КРЉКА!

ЗАРОБИО ЈЕ АНТРАЦИТА!

А ОСТАЛИ ПАЦОВИ?

ПОКЛАЛИ СУ СЕ МЕЂУ СОБОМ! ОНО МАЛО ШТО ЈЕ ОСТАЛО, МИ СМО РАСТЕРАЛИ!

ДОЂИ ДА ТЕ ЗАГРЛИМ, КРЉКО! БИО СИ ДИВАН!

ГЛЕ, ГА ТО ЈЕ БОДА, ЈЕЖ... И ОСТАЛО ДРУШТВО ИЗ ДОЛИНЕ!

ЗНАЧИ, ВИ СТЕ СВЕ ГЛЕДАЛИ ИЗ ПРИКРАЈКА?! А ШТО НАМ СЕ НИСТЕ ПРИДРУЖИЛИ?

БИЛИ СМО СПРЕМНИ ДА ТО УЧИНИМО, КРЉКО... У СЛУЧАЈУ ДА БУДЕ ГУСТО!

КРАЈ

ОБЕЋИТЕ ДЕДА-МРАЗА

Ићићин кутак

ЗАСЕЦИТЕ

ЗАСЕЦИТЕ

ПРОСЕЦИТЕ ПО ЦРТИЦАМА НА ДЕДА-МРАЗОВОМ ЛИЦУ И ПРОВУЦИТЕ НАОЧАРИ

ПИЏАМА И НОЋНА КАПА

ДЕДА-МРАЗА У ЗИМСКОМ КУПАЋЕМ КОСТИМУ НАЛЕПИТЕ НА КАРТОН И ИСЕЦИТЕ

КРОЗ ДЕДА-МРАЗА И ПЕЧУРКУ ПРОВУЦИТЕ КОНАЦ ПА ИХ ОКАЧИТЕ О ЈЕЛКУ

РАДНО ОДЕЛО

СВЕЧАНА БРАДА

ИСЕЦИТЕ ОВАЈ ДЕО

НАОЧАРИ ЗА СНЕГ

ДЕДА-МРАЗОВА РАДНИЦА

ПЕЧУРКА

ТРЕНЕРКА

КУЋНА ХАЉИНА

Џин који ничему није служио

УКЛЕТА ПОДМОРНИЦА

Када је 1932. године поринут у море, од „Сиркуфа" су се очекивала чуда. Она су се, у неку руку, и догодила...

Осамнаестог октобра 1932. године у француској луци Шербуру у море је поринута највећа подморница коју је свет до тада видео. Дугачка 110, широка 9 метара, носивост 3.252 тоне.

Покретали су је дизел и електромотори укупне снаге 7.600 KS. На површини је развијала брзину од 18, под водом од 10 чворова и, бар теоретски, могла је да без узимања горива, не зарањајући, превали 12.000 миља.

Поред уобичајеног наоружања имала је два топа калибра 203 mm, два калибра 37 и 10 торпедних цеви. Иза командног моста налазило се узлетиште за хидроавион марке „бесон" који је служио за извиђање и усмеравање артиљеријске паљбе.

„Сиркуф" је, према свим мерилима оног времена, била изузетна подморница и од ње се очекивала сјајна будућност.

Први хитац

Будућност је почела крајем септембра 1939. године, неколико недеља по избијању Другог светског рата када се „Сиркуф" нашао у улози пратиоца изузетно важног конвоја на путу од Карипског мора до Европе. Ствари су пошле наопако у Атлантику када је конвој упао у невреме и када су, један за другим, почели да се кваре бродски мотори. Епилог: „Сиркуф" је изгубио везу са конвојем, али су је зато успоставиле немачке подморнице које су од 12. до 15. октобра потопиле седам бродова.

Јуна 1940. Француска се налазила пред капитулацијом, а „Сиркуф" на ремонту у Бресту. Највише што је могао да учини за домовину било је да, користећи и помоћне моторе, побегне у Велику Британију. Двадесет и другог јуна марионетска влада маршала Петена потписала је капитулацију. Убрзо затим Британија је признала генерала Шарла де Гола за вођу Слободне Француске. У тим одсудним тренуцима „Сиркуф" се љуљушкао у плимутској луци. Досаду и немоћ донекле је разбијао тихи рат који се водио између чланова посаде. Обични морнари били су углавном за Де Гола, официри углавном за Петена.

Енглези су били за то да ни једном француском броду у њиховим водама ни по коју цену не дозволе да исплови и падне шака Немцима. У случају „Сиркуфа" акција је почела 3. јула у три часа по поноћи и када је на подморницу бануо командант Денис Спрејг у пратњи својих официра, морнара и краљевских маринаца. Пред ранојутарњим посетиоцима убрзо је стајао заповедник фрегате Пол Мартен, у пицама.

Француском капетану је објашњено како посада има две могућности: да се врати у Француску или да остане где је и бори се на страни савезника. Што се „Сиркуфа" тиче, он је од тог тренутка стављен у службу Њеног Величанства...

На то је Мартен захтевао да му се омогући разговор са француским адмиралом који се налазио на бојном броду „Париз" укотвљеном у непосредној близини. Спрејг је одлучио да захтеву удовољи. На крају крајева, пред собом ипак није имао непријатеља. Поставио је два наоружана стражара да у официрској трпезарији мотре на француске официре, а сам је у пратњи осталих кренуо за Мартеном на адмиралски брод.

Мартен и Спрејг су још били на подморници када је одјекнуо први пуцањ.

Обрачун у официрској трпезарији

На звук хица Спрејг је потрчао назад у официрску трпезарију. Пре него што се, изрешетан мецима, срушио на под, стигао је да види како су оба његова стражара разоружана. У његовом телу касније је нађено седам метака.

Никада се неће сазнати шта се тачно догађало у потпалубљу заплењене подморнице. Извесно је само да је операција преузимања команде на „Сиркуфу" до данас остала спорна као и да је највећа подморница на свету освојена по цену четири људска живота. Главом су платили Денис Спрејг, још два британска официра и један француски.

Део посаде „Сиркуфа" је, из разумљивих разлога, смештa замењен новим људима а команда над подморницом поверена је капетану Ортолију на чији су сваки покрет мотрила два британска официра. Додатне безбедности ради, подморницом су на смену шпартала и два британска морнара. Само се по себи разуме да је морал на брзину допуњене и недовољно обучене посаде, која се налазила под сталном присмотром домаћина, био забрињавајуће низак. Догађаји који су уследили тешко да су могли да измене стање ствари.

Прву значајнију прилику да се докаже нова посада „Сиркуфа" добила је 1. априла 1941. године када је одређена за пратиоца једног конвоја од Канаде од Велике Британије. Задатак је успешно обављен и то ће, с једним изузетком, уједно бити и једина успешна акција француске подморнице.

Следећи задатак гласио је: дотурање неопходних залиха Малти која се налазила под непријатељском опсадом. Би-

У три године рата француску монструм-подморницу углавном су пратили пехови

Илустровао: Брана Јовановић

ће да се „Сиркуф" у овоме није најбоље показао јер је убрзо ослобођен дужности уз образложење да је „неподесан" за ту врсту операције. Из Министарства морнарице тада је стигло ново наређење: Французи ће патролирати водама у близини Острва. Док је у плимутској луци чекао на ово наређење, Немци су бомбардовали град и луку. У нападу је погинуо један, а рањено је шест чланова посаде.

„Сиркуфовој" већ ионако сумњивој репутацији нимало није помогао званични протест једног норвешког танкера кога је нека џиновска подморница, на којој се вијорила француска тробојница, упорно јурила „на све четири стране компаса", пре него што су Норвежани успели да јој умакну.

Отприлике у то време почеле су да колају гласине како француска подморница кришом торпедује савезничке бродове.

Шифрована порука: ни речи странцима

Гласине о издајству никада нису потврђене, али је зато „Сиркуф" постао прва жртва прве противподморничке ракете која је икада испаљена са неког савезничког авиона...

Једини блистави тренутак који „Сиркуфу" даје право на зрнце историјске славе, мада нипошто изузетно, куцнуо је 24. децембра 1941. године и везан је за мало познату Де Голову „инвазију на Северну Америку".

Операција се односила на 232 квадратна километра острва Сен Пјер и Миклон, најстаријем и најмањем делу „прекоморске Француске" смештеном јужно од канадског Њуфаундленда. После Хитлерове победе у Европи гувернер Сен Пјера и Миклона приклонио се марионетском режиму у Вишију. Уверен да ће „вишијевски" радио-предајници постављени на острвима и те како добро доћи немачким бродовима у северном Атлантику, Де Гол је сматрао да Сен Пјер и Миклон треба по сваку цену освојити. Британци и Канађани су се с тим сложили. Амерички председник Френклин Делано Рузвелт није.

Рузвелт је противљење образложио поштовањем Хаванске декларације којом се обавезао да ће се „супротставити, и силом уколико буде потребно, свакој промени суверенитета унутар хемисфере". Што се Шарла де Гола тицало, Сен Пјер и Миклон били су „унутрашња ствар Француске", па је у складу с тим и поступио.

Решавање „чисто француског питања" почело је 12. децембра 1941. године када су у Халифакс у Новој Шкотској упловиле корвете „Мимоза", „Алис" и „Акони" под заповедништвом вецеадмирала Емила Мизелијеа. „Сиркуф" је већ чекао укотвљен под командом капетана фрегате Луја Николаса Блезона. Шест дана касније вицеадмирал Мизелије примио је од Де Гола шифровани телеграм: окупирати острва, „без иједне речи странцима".

Тачно у подне 23. априла флотила Слободне Француске, предвођена џиновском подморницом, испловила је у Атлантик. На отвореној пучини дочекали су је суснежица и огромни таласи због којих је из акумулатора на „Сиркуфу" почела да истиче киселина. Избио је пожар који је посада некако угасила.

Крај светионика на Миклону „Сиркуф" је прошао пред зору 24. децембра и затим се зауставио на улазу у залив Сен Пјера. Пошто због величине није могао да уплови у луку, пребацио је десантну групу на корвете.

Пре него што је 3.500 становника острва, углавном рибара, стигло да се разбуди, освајачи су ухапсили гувернера, разоружали полицијски гарнизон и заузели све важније зграде на острву. Све је обављено за мање од пола сата и без иједног испаљеног метка. Референдумом на сам дан Божића острвљани су потврдили своју слободну вољу да се придруже слободној Француској.

Французи нису, понављам, нису стигли

Последње у низу наређења која „Сиркуф" није извршио дато је фебруара 1942. године. Подморница је добила нови распоред и требало је да преко Панамског канала отплови до Тахитија

На спомен-плочи у Шербуру уклесана су имена 129 официра и чланова посаде који су се налазили на „Сиркуфу" када је 12. фебруара испловио из Њу Лондона у Конектикату. Осамнаестог фебруара капетан Белзон јавио је радио-везом свој положај додајући да ће у Колон на улазу у Канал стићи сутрадан.

Те исте ноћи Карипским морем пловио је савезнички конвој који се налазио под потпуним замрачењем. Неколико минута после поноћи посада америчког теретног брода „Томсон Лајкс" угледала је с десне стране пред собом некакво светло. Кормилар је сместа завртео кормило улево, али није успео да избегне судар.

Амерички морнари су у води видели светлуцави прамац некакве грдосије како пролази крај њих. Затим је море прокључало од ваздушних мехурова, а кроз ноћ су одјекнули позиви у помоћ на енглеском. Трен касније „Томсон Лајкс" потресла је снажна подводна експлозија.

После десет сати узалудног трагања за преживелима капетан Хенри Џонсон вратио је свој тешко оштећени брод у Колон.

Деветнаестог фебруара бродски посредник при британском конзулату у Колону послао је у Лондон телеграм: „Француска подморница 'Сиркуф' није, понављам, није стигла у Колон!"

Највећа подморница на свету отишла је на дно мора са целокупном посадом и џиновским топовима из којих никада није испаљен ни један хитац на непријатеља.

М. И.

Споменик или атракција

ЈЕДАН ЈЕДИНИ

За аутомобил који су склопили италијански дизајнер Бертоне и америчка фирма „Џенерал моторс" да се купи равно 126 наших „југо флорида"

Нућио Бертоне, један од тројице најпознатијих дизајнера аутомобила у свету, никада нема мира. Његов немир углавном су кола која не јуре друмовима брзином мањом од двеста километара на сат, а изгледом одмичу бар неколико деценија испред осталих. Није тешко закључити да аутомобиле са Бертонеовим потписом вози крем богаташа. Додуше, Бертоне обликује и кола за обичан свет, али маштовити дизајнер и тада настоји да смисли неки детаљ по коме ће се памтити.

Студио Нућија Бертонеа у Торину није само атеље у којем цртачи остварују његове идеје. Господин Бертоне има читаву малу фабрику у којој се аутомобилска шкољка обликује од оловке до чекића, укључујући и техничко решење механике које произвођачи аутомобила касније разрађују, допуњују, мењају.

У спомен Нуволарију

Бертоне, међутим, има и невоља. Највећа је како да нађе произвођача који ће прихватити његову идеју о аутомобилу будућности. Ове године му се посрећило, у посао је улетео амерички гигант „Џенерал моторс". Пала је одлука: да се закорачи у 21. век.

Тако је настао аутомобил БЕРТОНЕ НИВОЛА, за сада, вероватно и од сада, један једини примерак у свету! Не продаје се, али му је утврђена цена – два милиона немачких марака! За тај новац на немачком тржишту може да се купи 126 нових новцатих „југо флорида"!

Бертоне је дизајн кола посветио једном од пионира аутомобилских трка Италијану Таџију Нуволарију кога су одмила називали Нивола, а шкољку обојио бојом чувеног Нуволаријевог тркачког џемпера – жутом. Каросерија светлуца као брушени метал.

Све остало није чудо технике, чуда нема, али су уграђена механика, вешање и остала конструкциона решења тако скупа да се аутомобил мирне душе може сврстати у споменик сну о спортским колима.

КАО У ВИЦУ

ФРАНЦУЗ, ЈАПАНАЦ И ЈОГУРТ

Или, како љубазност може да упропасти милионе долара...

Књига с насловом „Може ли Запад раме уз раме с Јапаном?" енглеског публицисте Филипа Опенхајма треба да се појави у јануару у лондонским књижарама. Занимљива је не само зато што је свако штиво о јапанском привредном чуду примамљиво и ствара „зазубице", него стога што је Опенхајм „извртнуо рукавицу". Он се запитао зашто западне компаније, упркос сизифовским напорима, једва успевају да продају понешто на јапанском тржишту. Књига је пуна занимљивих анегдота о (не)успешним покушајима западњака да пусте пословне пипке у Земљи излазећег сунца.

Свака анегдота има неко наравоучење, па тако и она која говори како је гигант француске прехрамбене индустрије, компанија BSN, покушала да научи Јапанце да пију јогурт, и то онај марке „заноне", дику и понос дотичне фирме. Јер, прихватили су хамбургере и пицу, о кока-коли да се и не говори, па зашто не би јогурт, један тако диван и здрав напитак, сматрали су маркетиншки вукови BSN-а.

Разуме се, производ су увели на јапанско тржиште по свим тржишним законима. Прво су приступили његовом пажљивом изучавању још 1979. године, онда су с једнаком преданошћу одабрали јапанског партнера за посао, а то је била прехрамбена индустрија Ајикомото. Када је све било припремљено, посао је почео полетно и у буквалном смислу: авиони крцати воћним јогуртом и сиревима „Пти Свис" (илити „швајцарчићи"), свакодневно су преко пола глобуса допремали те свеже деликатесе у Токио.

И све је кренуло по плану. Французи су трљали руке јер се чинило да су успели, а то су говорили и анкетни листићи које су потрошачи добијали у продавницама и љубазно и предано их попуњавали. Све је текло као по уџбенику за испитивање и обрађивање тржишта.

Тако је то трајало неко време, а онда се потражња смањивала и смањивала, све док се кроз укупно три и по године BSN нашла завијена у црно у погледу овог посла.

Где је била грешка?

Ово питање може да послужи и као тест за младе, старе или будуће менаџере. А ево и одговора, наравно из књиге Филипа Опенхајма. „Зец" је лежао у грму јапанског менталитета, традиције и васпитања. Јапанци су, наиме, веома љубазни и учтиви људи који вас нипошто не би увредили. Таман посла да кажу како им се ваш јогурт не свиђа, или, не дај боже, нешто још горе. Они су, како је већ описано, с крајњом љубазношћу дали јогурту одличну оцену и – престали да га купују.

Карта на коју су играли и Бертоне и „Џенерал моторс" добила је – аутомобил „Бертоне Нивола" тренутно је светска атракција.

Мотор има 380 коњских снага и радну запремину 5,7 литара. Чини га осам цилиндара постављених у слово „V" и уз одређена побољшања пренесен је са „Џенерал моторсовог" модела „шевролет корвета ZR-1".

Петостепени мењач израдила је немачка фабрика „Цанрадфабрик" из Фридрихсхафена, најбоља на свету у тој врсти производа. Мењач је постављен испред задње осовине, у средишњем делу кола, баш као код аутомобила формуле 1. Већ у другом степену преноса „Бертоне Нивола" просто чупа друм. Уопште, број окретаја мотора и распоред зупчаника у мењачу постављени су у међусобни однос који не дозвољава да се овај аутомобил вози на „пензионерски" начин.

Бертонеов мезимац нема пртљажник, то није аутомобил ни за пијацу ни за одлазак породице на годишњи одмор. Неопходне ситнице одлажу се у велике кожне џепове с поклопцем у вратима.

Уграђена су двоја врата, али се не отварају на уобичајени начин, већ обарањем. Раде аутоматски и приликом отварања задржавају се испод прага, тик изнад тла.

Као по стаклу

Кабину чине инструмент табла и два седишта у облику љуске. Седишта су тако обликована да упорне тачке спречавају неконтролисано померање тела возача. Не треба ни помињати да се седишта подешавају аутоматиком.

Посебан бисер је кров. На ветробранско стакло надовезује се мала лимена површина која се притиском на дугме повлачи уназад и увлачи између минијатурног задњег ветробранског стакла и ослонца поклопца мотора, налик фиоци приликом уласка у лежиште. Тада аутомобил престаје да буде купе, а постаје кабриолет.

Цео такав кровни систем назива се „тарга" и почива на ивичном ојачању промењеном код кола формуле 1 с циљем да заштити возача приликом превртања возила.

Ипак, вешање „Бертоне Ниволе" је врхунац. Требало би пуно простора да се оно објасни. Довољно је рећи да је компјутеризовано и да возило дословно „не осећа" ни најмању неравнину на путу. Без обзира на то којом се брзином аутомобил вози, он се увек налази у стању кретања по идеалној равни! Као да клизи по стаклу!

И гуме на точковима су као у тркачких аутомобила. Напред су широке 24,5, а позади 31,5 центиметара.

Остало чиме се власници класичних возила поносе код „Бертоне Ниволе" је обична ствар. На пример, катализатори за пречишћавање издувних гасова или усисни отвори са стране шкољке за струјање ваздуха који хлади мотор.

Ако се на крају упитате коме је потребан овакав аутомобил, одговор ћете тешко наћи. Једно је истина – визионари су крчили пут и освајали свет.

М. Т.

ХИТ ХИТ ХИТ

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

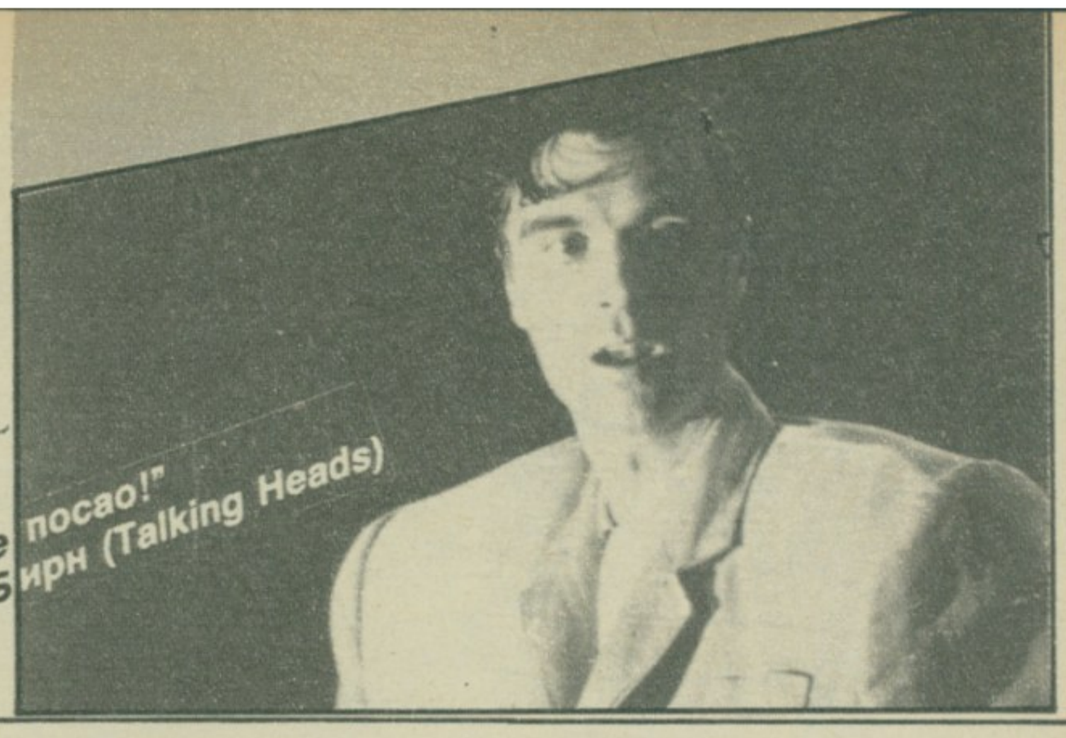

„Бити креативан, то је посао!"
Дејвид Бирн (Talking Heads)

КАРИЈЕРЕ:

Мишел Шокт

УЗАЈАМНА РАЗМЕНА

Пре четири године објавила је деби плочу „Texas Gamp fire Tapes" снимљену обичним касетофоном на ливади. Плоча је настала под јаким фолк утицајем што се осетило и на њеној следећој плочи „Short, Sharp, Schocked" (1988). Најновија плоча „Кептен свинг" доноси нешто ново. Ту има блуза, свинга, стандардног џеза, но, упркос тој промени, Мишел је на прослави New Music Awards добила награду као најбоља фолк певачица.

– Људи из жирија стрпали су ме у ту категорију – смеје се Мишел. – Уосталом, ти критеријуми никада нису били тачно опредељени. Зато се много пријатније осећам у Енглеској где се поистовећујем са њиховом изворном сценом. Тамо сам природнија, могу да се везујем за различите стилове. Када се цела ствар гледа из угла основних музичких корена, моје последње две плоче узајамно дају неки смисао. Међутим, када ми закаче етикету акустичне фолк певачице, одмах сматрају да не могу да снимам различите ствари јер се не уклапам у своју категорију. „Captain Swing" је плоча којом се враћам музици уз коју сам одрасла.

Они који познају њену музику од самих почетака одмах примећују да се доста изменила. Сада звучи опуштеније, сигурније, па и срећније. Њени текстови и даље се баве политичким темама, али све чешће се упушта у љубавне воде.

– Две године сам провела у Енглеској и сада сам поново у Лос Анђелесу, где живим са својим момком, та лутања су сигурно утицала на мене. Почела је да ми недостаје узајамна размена а то је могуће само када се ради са пуно људи. На концерте сада полазим са комплетном групом и дувачком секцијом. Тако сам својевремено добијала инспирацију свирајући са оцем и братом. Ја обично одлучујем инстинктивно и заиста нисам сигурна колико сам лично заслужна за сопствену каријеру. Једноставно, волим све да урадим сама јер су неке ствари у мојој музици превише битне да би биле препуштене професионалцима. Хоћу да кажем, ја могу то да им дам, али то је сувише једноставно решење да би било добро.

П. Ј.

Својим трећим албумом „Captain Swing" Мишел Шокт је најзад представљена југословенској публици, што је било сасвим довољно да се схвати како је она тренутно један од најбољих женских аутора на светској сцени

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ

ENGLISHMAN IN NEW YORK

ЕНГЛЕЗ У ЊУЈОРКУ

I don't drink coffee I take tea my dear
I like my toast done on the side
And you can hear it in my accent when I talk
I'm an Englishman in New York
See me walking down Fifth Avenue
A walking cane here at my side
I take it everywhere I walk
I'm an Englishman in New York
I'm an alien I'm a legal alien
I'm an Englishman in New York
I'm an alien I'm a legal alien
I'm an Englisman in New York
If, „manners maketh man" as someone said
Then he's the hero of the day
It takes a man to suffer ignorance and smile
Be yourself no matter what they say
Modesty, propriety can lead to notoriety
You could end up as the only one
Gentleness, sobriety are rare in this society
At night a candle's brighter that the sun
Takes more than combat gear to make a man
Takes more than a license for a gun
Confront your enemies, avoid them when you can
A gentlman will walk but never run

Не пијем кафу, држим се чаја, драги мој,
Волим свој тост добро печен
И можеш чути по мом нагласку кад говорим
Ја сам Енглез у Њујорку
Види ме како шетам низ Пету авенију
Штап за шетњу уз мене
Носим га свуда где идем
Ја сам Енглез у Њујорку
Ја сам туђинац, ја сам званични туђинац
Ја сам Енглез у Њујорку
Ја сам туђинац, ја сам званични туђинац
Ја сам Енглез у Њујорку
Ако „манири чине човека" као што неко рече
Онда је он херој дана
Потребно је бити човек да издржиш неваспитање и смешиш се
Буди свој без обзира шта кажу
Скромност, пристојност, могу водити до озлоглашености
Можеш завршити као једини
Племенитост, трезвеност, ретке су у овом друштву
Ноћу је свећа сјајнија од сунца
Потребно је више од опреме да би се постао човек
Потребно је више од дозволе за пиштољ
Супротстави се непријатељима, избегни их кад можеш
Господин ће ходати, никад потрчати

Текст и музика: Стинг ● Изводи: Стинг

МУЗИЧКА ПОШТА

Ћао, Забавниче!
Чула сам да сте на Хит-страни објавили превод песме „Smoke On The Water" групе „Deep Purple" и нешто о њеним члановима. Нисам успела да набавим тај „Забавник" па бих молила неког од читалаца да ми прода тај број или пошаље текст.

Биљана Беговић
Проте Смиљанића 60/2
15000 Шабац

Тај текст је изашао у броју 1993, 9. марта ове године, а повод је био поновно снимање ове песме. Сав приход од продаје плоче био је уплаћен пострадалима од земљотреса у Јерменији.

Драги Забавниче,
Да ли се у продаји може наћи први албум групе „Руж".

Игор из Лознице

Ако га не нађеш у некој од већих продавница плоча, можеш да га купиш у Београду, у књижари „Magna Charta", на Тргу Републике, у дечијем позоришту

„Бошко Буха". Они имају велики избор плоча које су раније објављене. На истом месту и Мирјана из Шапца може наћи плоче групе „Pet Shop Boys" (на слици) које је занимају.

Драги Забавниче,
Где могу да набавим немачки хеви метал часопис „Metal Hammer"?

Љиљана из Београда

Најбоље је да се претплатиш, а њихова адреса је: Metal Hammer Ernst Menlich Strase 6, Dortmund, Germany. Ми ти препоручујемо енглеско издање ове новине, а адреса је: Rock team publishi and Productions 3 rd floor 59 Queens Gardens London W2 3Hf.

Артур Кларк

СВЕМИРСКА ЗАЧАРАНА ОДЕЋА

Када ме је Свемирска контрола позвала, управо сам писао дневни извештај седећи у свом осматрачком мехуру – радном простору засвођеном дебелим стаклом, који се наслањао на осовину свемирске станице попут раткапне на аутомобилском точку.

На удаљености од око двадесет хиљада миља блистао је пун Земљин диск у свој својој зеленкастоплавој величанствености лебдећи наспрам ројева звезда.

– Овде сателитски надзорник – одазвао сам се. – Ў чему је невоља?

– Наш радар указује на неки мали рефлекс, на отприлике две миље удаљености. Налази се готово на твојој орбити, око пет степени западно од Сиријуса. Можеш ли да нам јавиш о чему се ради,

Нешто што је са толиком прецизношћу следило нашу орбиту једва да је могло бити метеор. Радило се, по свој прилици, о нечему што смо ми сами одбацили – највероватније неком недовољно обезбеђеном делићу опреме који је отплутао од Станице. Тако сам, бар, претпостављао. Међутим, кад сам извукао свој двоглед и претражио небо око Ориона, брзо сам се уверио да грешим. Премда је тај свемирски путник био дело људских руку, није имао никакве везе с нама.

– Нашао сам га – обавестио сам контролу. – Ради се о пробном сателиту – има облик купе и четири антене. Судећи по изгледу, мора да га је лансирало ваздухопловство Сједињених Држава почетком шездесетих година. Познато ми је да су изгубили сваку везу са неколико таквих сателита када су одашиљачи престали да им раде... Било је и неколико неуспелих покушаја да их поставе на ову орбиту пре но што им је то коначно пошло за руком.

Пошто су неколико минута прегледали архиве, контрола је, коначно, потврдила моје претпоставке. Требало им је нешто више времена да се обавесте да данас, 1988, Вашингтон више није ни најмање заинтересован за наше откриће и да би били презадовољни да страно тело поново заувек нестане.

– Па, то не долази у обзир – закључила је контрола. – Иако ником више није стало до тог сателита, он и даље представља опасност за свемирску пловидбу. Било би најбоље да га неко склони из орбите.

Тај неко, схватио сам истог часа, требало је да будем ја. Нисам се усуђивао да издвојим ни једног човека из добро састављене екипе монтажера. Већ смо каснили, а на овом послу један једини изгубљени дан кошта милионе долара. Све радио и телевизијске мреже на Земљи нестрпљиво су чекале да усмере своје програме преко нас и да на тај начин, први пут, у целости покрију читаву планету.

– Ја ћу то обавити – јавио сам контроли. Мада сам се потрудио да ми глас звучи као да некоме чиним велику услугу, у дубини душе осетио сам задовољство. Прошле су већ читаве две недеље а да нисам ни мрднуо одавде.

Једини члан посаде с којим сам се срео на путу до излазне коморе био је Томи, мачак кога смо тек недавно набавили. Кућни љубимци значе веома много људима хиљадама миља удаљеним од Земље, али, на жалост, нема много животиња које могу да се навикну на бестежинско стање. Док сам се увлачио у своју свемирску одећу, Томи ми жалостиво мијаукну, али ја сам превише журио да бих тог тренутка могао да се поиграм с њим.

Да вас подсетим: свемирско одело за рад на Станици веома се разликује од удобне одеће коју људи носе када излазе да се мало прошетају површином Месеца. Пре личи на минијатурне свемирске бродиће таман толике да приме једног јединог човека. Дугачки отприлике два метра, налик су на здепасте цилиндре, имају и нископогонски млазни мотор и, при врху, два рукава налик на хармонику у која оператер ставља руке.

Истог часа када сам се сместио у своје несвакидашње свемирско возило укључио сам контакт и почео да проверавам бројчанике на малој контролној табли. Казаљке су говориле да је све у савршеном реду. Намигнуо сам Томију за срећан пут, спустио преко лица засенчен визир и повукао херметички затварач. Пошто се радило о кратком изласку, нисам се замарао провером унутрашњих касета у које смо обично стављали храну и опрему за дуже боравке напољу.

Бескрајна трака увлачила ме је у безваздушну комору а последњи остаци ваздуха напросто ме изгураше међу звезде. Почео сам полако да се пребацујем преко главе.

Иако сам од Станице био удаљен само неколико метара, био сам слободно

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

небеско тело – сићушан, самосталан свет. Био сам херметички затворен у малом покретном цилиндру с предивним погледом на читав свемир. Међутим, у својој необичној одећи нисам могао ни да мрднем. Учвршћено седиште и безбедносни појас спречавали су ме чак и да се окренем мада сам рукама и ногама лако могао да досегнем све контролне и друге инструменте.

У свемиру, ваш велики непријатељ је Сунце које за само неколико секунди може заувек да вас ослепи. Стога сам пажљиво подигао тамне филтере на „ноћној" страни своје одеће и окренуо главу да погледам ка звездама. У исто време пребацио сам спољни заслон своје кациге на аутоматски рад, тако да ми очи буду заштићене у ма ком се смеру моја одећа управила.

Напокон сам уочио своју мету – блиставу сребрнасту честицу чији се метални одсјај јасно издвајао од околних звезда. Притиснуо сам педало млазног погона и истог часа осетио благо убрзање: нископогонска ракета удаљавала ме је од Станице. После отприлике десетак секунди искључио сам млазни мотор. Биће ми потребно пет минута да пређем остатак пута и не много више да се вратим са својом ловином.

И управо тог часа, када сам се отиснуо преко бездана, схватих, на најужаснији начин, да нешто није у реду.

У свемирској одећи никада не влада савршена тишина. Увек можете чути благо шиштање кисеоника, слаб звук вентилатора и мотора, шум властитог даха – чак, уколико обратите довољно пажње, и ритмичке ударце сопственог срца. Ти звуци остају да одјекују у вашој одећи јер немају могућности да умину у околној празнини. Ипак, они чине невидљиву позадину живота у свемиру пошто их постајете свесни тек уколико се нешто промени.

А управо сада су се променили. Придодат им је још један звук, чију природу нисам могао да одредим, налик на узастопне, тупе ударе, праћен неким гребуцкавим шумом.

Зауставио сам дах у настојању да одредим одакле звук долази. Све казаљке на контролној табли стајале су где је и требало да се налазе, није било ни светлуцања црвених лампица које би указивале на предстојећу катастрофу. То је било утешно, мада не сасвим. У оваквим приликама одавно сам научио да се ослањам на свој инстинкт – његови сигнали сада су светлуцали упозоравајући ме да се вратим. Премда сам био потпуно изолован, далеко од сваког другог људског бића или материјалног објекта, нисам био сасвим сам. Безвучна празнина доносила је до мојих ушију једва чујан, али непогрешив, белег живота.

У првом тренутку, када ми се и само срце ледило, помислио сам да нешто покушава да ми се увуче у одећу – нешто невидљиво, што и само тражи прибежиште пред окрутном празнином свемира.

Упркос свим бесмислицама које се о нама пишу, није истина да су космонаути сујеверни. Али, можете ли да ме окривљујете што сам се, исцрпевши сву моћ разумног расуђивања, сетио како је Берни Самерс изгубио живот, не много удаљенији од Станице но што сам сада ја био.

Бернијев регулатор кисеоника је подивљао, услед тога безбедносни вентил није се отворио – и покварени спој је попустио. За само делић секунде Берни је био препуштен празнини свемира.

Никада нисам упознао Бернија, али ми његова судбина одједном постаде од животне важности и једна ужасна помисао севну ми умом. Човек обично не говори о тим стварима, али и оштећена свемирска одећа исувише је вредна да би се тек тако одбацила, чак и уколико је њен власник нашао смрт у њој. Поправили би је, дали јој нови број и предали на даљу употребу...

Шта се догађа са душом човека који је умро међу звездама, далеко од свог родног света? Да ли си још ту, Берни, и да ли то покушаваш да се домогнеш последње ствари која те још везује за далеки, изгубљени дом?

...Сада се већ чинило да гребуцкање и тупкање допире из свих праваца. Јавила ми се последња нада за коју сам се чврсто ухватио. Да бих сачувао разум, морао сам, по сваку цену, да установим да ово није била некадашња Бернијева свемирска одећа – да метални зидови који су ме обухватали са свих страна нису, некад, били смртни ковчег једног другог људског створа.

После неколико неуспешних покушаја успео сам да нађем право дугме и подесим свој одашиљач на таласну дужину хитне помоћи. – У невољи сам! Сместа проверите податке о мојој свемирској одећи...

Никад нисам довршио реченицу. После су ми рекли да је моја дрека растурила микрофон. Али који човек, сам у свемирској празнини, не би дрекнуо кад осети да га нешто гребуцка по леђима?

Мора да сам се тако снажно бацио напред да сам главом ударио у горњу ивицу контролне табле... Када ме је, неколико минута касније, покупила спасилачка екипа, и даље сам био у несвести, са отоком на челу, који је све више растао.

И тако сам остао једина особа у читавом сателитском преносном систему која је знала шта се догодило. Када сам се, неколико часова касније, освестио, читава медицинска екипа окупила се крај мог кревета, али је протекло још неко време пре но што су се лекари – и, посебно, једна прилично згодна сестра – потрудили око мене. Сувише су били заузети играјући се са три слатка мачета која је наш Томи – који није био он, већ она – сместио у моју свемирску одећу.

БУДИТЕ ШЕРЛОК ХОЛМС

НЕСТАНАК ЈЕДН

Романо Рубич је, ван сваке сумње, био најомраженија особа у округу Ендикот и људи су му често претили да ће га послати „Богу на истину". И тако, кад је његов чамац нађен како плута реком без њега, настало је

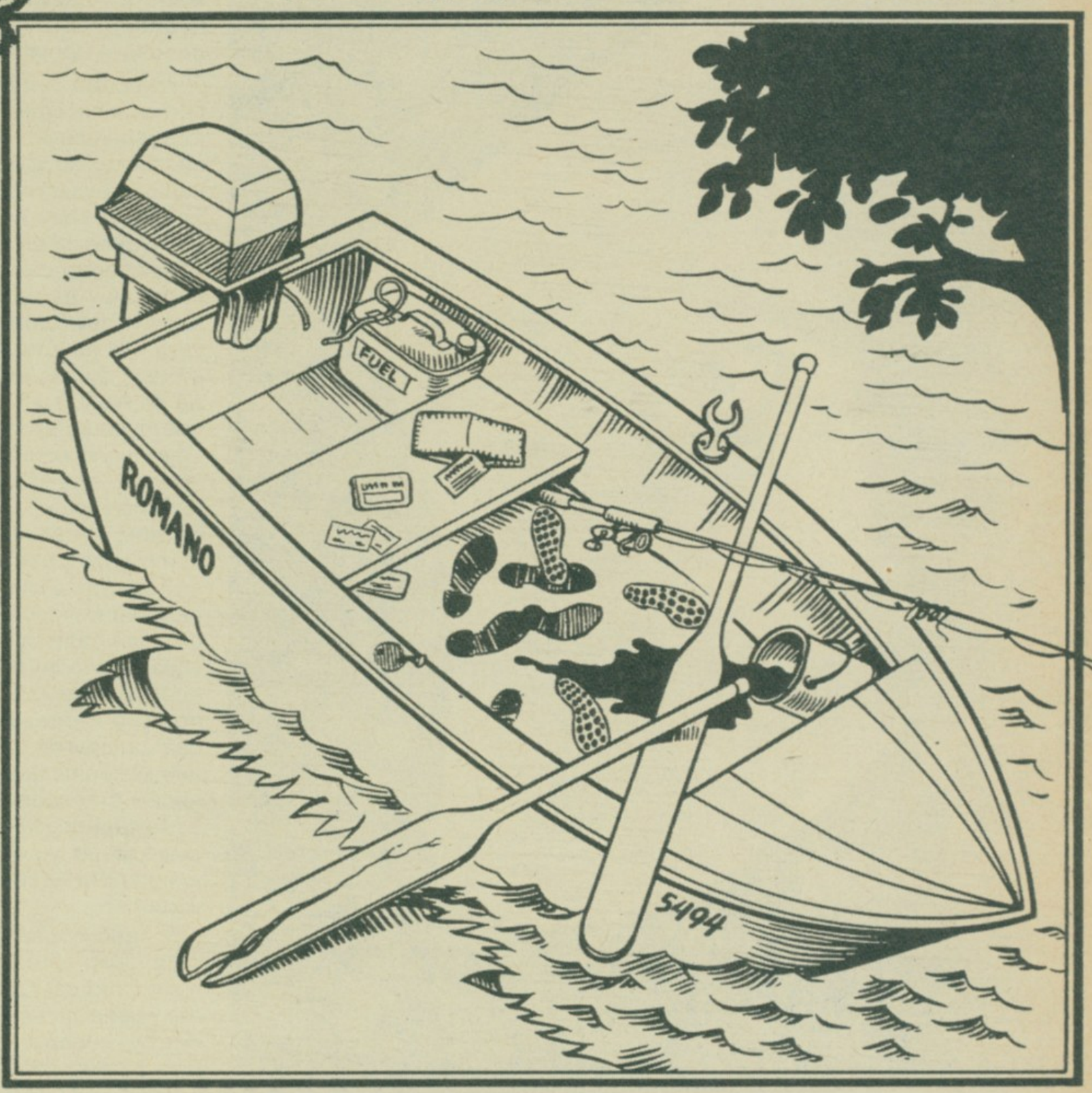

НИ МАЗИТИ НИ ГАЗИТИ

Биљке, од најмањег собног цветића у саксији до највећег дрвета у прашуми, не воле ни да их плаше, ни да их додирују, ни најнежније. Ако им се често приређују такви шокови, оне бурно реагују, истина у себи, лучењем калмодилина, хемијске твари која им заустављa раст.

Према изучавањима Џенет Браам и Роналда Дејвиса са америчког универзитета Стенфорд, то је начин прилагођавања биљака на разне стресове као што су ветрови који их немилосрдно повијају, животиње које преко њих галопирају, људи који их чупкају и разне друге непогоде.

Тајна је како то биљке „осећају" да их неко узнемирава, али је сасвим сигурно и доказано да се, само десетак минута после неугодног додира, калмодилин налази у свим ткивима биљке, до најудаљеније гранчице, листа или цвета.

НАЈВЕЋА ТЕХНОЛОШКА ЗБРКА У ИСТОРИЈИ

Програмери и остали компјутеромани требало би, у ствари, да буду у тешкој паници. С двехиљадитом годином хиљаде компјутерских програма широм света отићи ће до ђавола.

Подла завера? Ни говора. Само мањи превид у вези са начином на који се код већине програма чувају подаци, каже Бил Шен из Кларкстона у Мичигену. Невоља се, заправо, своди на следеће: софтвер великих (централних) компјутера у стању је да памти и мења само две последње бројке у години.

ОГ НИТКОВА

Можда сте баш ви рођени Шерлок Холмс. Пружамо вам прилику да то проверите кроз низ загонетки које је припремио Лоренс Трит, један од најистакнутијих америчких писаца криминалистичких прича

Све што је знао било је да је Рубич напустио своју кућу изјутра 17. маја, да се није вратио на вечеру и да је следећег дана његов чамац био нађен у стању какво је приказано на слици. Да сте ви шериф, какве бисте закључке извели?

ПИТАЊА

1. **Сматрате ли да је Рубич пецао?**
   Да. . . Не. . .
2. **Има ли доказа да је дошло до борбе?**
   Да. . . Не. . .
3. **Сматрате ли да је Рубич починио самоубиство?**
   Да. . . Не. . .
4. **Да ли је то чамац који се лако преврће?**
   Да. . . Не. . .
5. **Сматрате ли да је Рубич случајно испао из чамца и утопио се?**
   Да. . . Не. . .
6. **Сматрате ли да је црево од горива било намерно пресечено?**
   Да. . . Не. . .
7. **Да ли је присуство канте с бојом необично?**
   Да. . . Не. . .
8. **Сматрате ли да су докази о тучи били подметнути?**
   Да. . . Не. . .
9. **Колико је особа било у чамцу?**
   Једна... Две... Три... Више од три...
10. **Шта се, по вашем мишљењу, заправо, десило?**

Решење на странама Мале поште

општенародно весеље. Удовице и сирочад чију је уштеђевину проневерио, пословни пријатељи које је обмануо и жене које је завео били су истог мишљења: хвала небесима што су нас ослободила неваљалог Рубича! А да ли се он утопио случајно, или га је неко намерно гурнуо у воду, или је, најзад, одлучио да плати свој дуг заједници извршивши самоубиство – то је за већину људи било потпуно неважно. Међутим, шериф округа Ендикот био је везан заклетвом да обави истрагу и учинио је то савесно и умешно.

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

БЕЛА УКРШТЕНИЦА

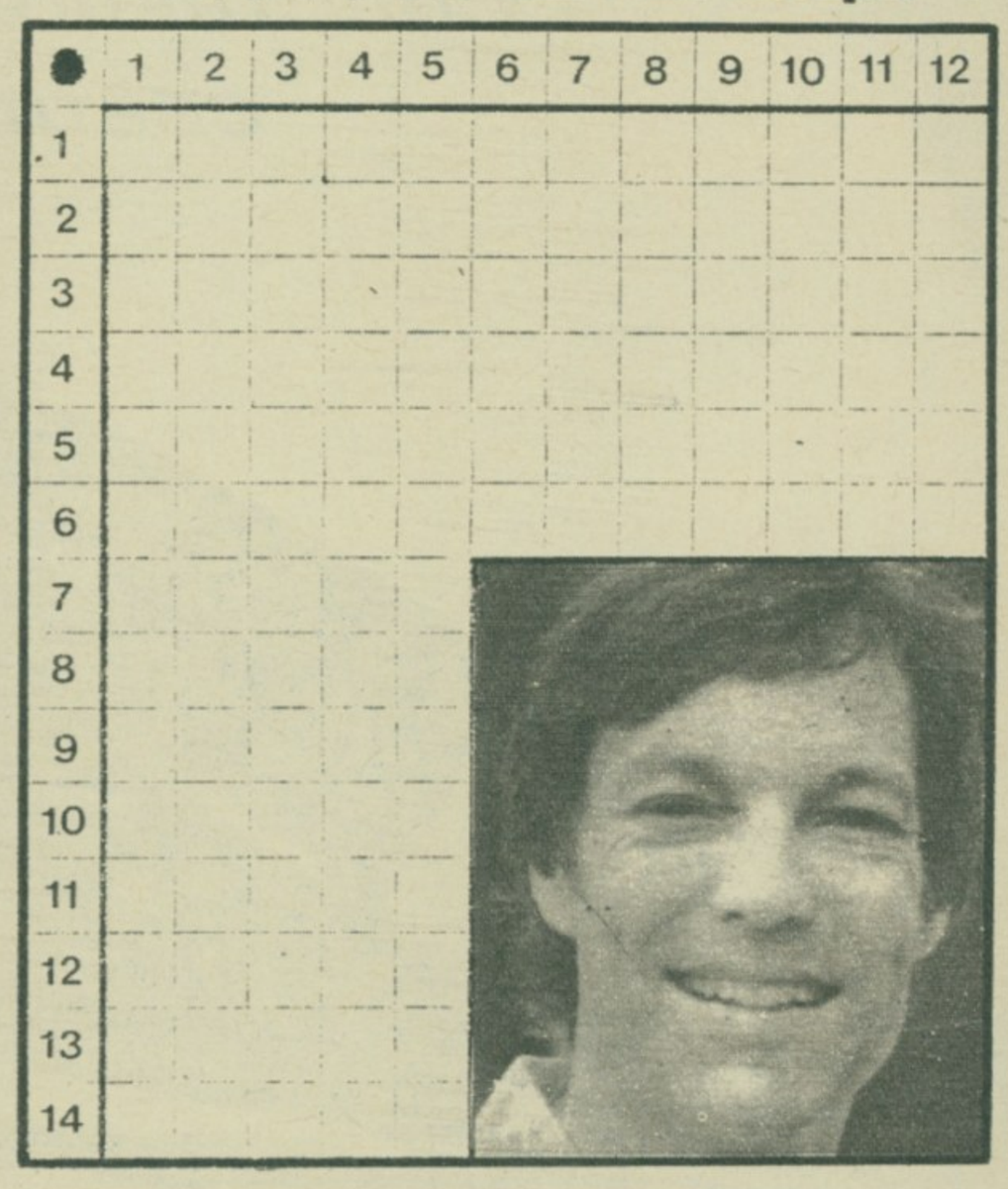

Приликом решавања сами уписујете црна поља. Колики је њихов број у појединим реду показује цифра у загради.

ВОДОРАВНО: 1. Вршење распродаје (0), **2.** Косови који се хране имелиним бобицама, имелари – Меримин драги из народне песме (1), **3.** Град у Шумадији – Гледишта, схватања (1), **4.** Главни град Грчке – Коњ у песми – Магарећи глас, њак (2), **5.** Признаница за позајмљену ствар – Врста папагаја дугог репа (1), **6.** Жандар, милицајац (у жаргону) – Синтетичка тканина (1), **7.** Упишите: чи – Војвођански писац, Карољ (1), **8.** Ознака за енергију – Уз, код (1), **9.** Име шансоњера и глумца Шеваљеа (0), **10.** Узвик – Ознака за тону (1), **11.** Оштри (0), **12.** Радња, дућан (0), **13.** Река у Мексику (0), **14.** Никола Одмила (0).

УСПРАВНО: 1. Амерички глумац са слике (0), **2.** Непрофесионалци – Светли кругови око главе светаца (1), **3.** Нож, оштрица – Скок преко нечега (1), **4.** Планетаријуми, звездарнице – Женско име, Катарина (1), **5.** Гробар – Чистач (1), **6.** Основна школа (скр.) – Ауто-ознака за Сплит (2), **7.** Нанос песка – Ознака за електрон (1), **8.** Прво слово – Општинско подручје (1), **9.** Железничка композиција – Ауто-ознака за Ријеку (1), **10.** Неморал (0), **11.** Танзанијски државник, Џулијус (0), **12.** Главни град Јерменије (0).

ЛОГИКА БРОЈЕВА

Која од четири приложене таблице (1, 2, 3 или 4) наставља горњи низ?

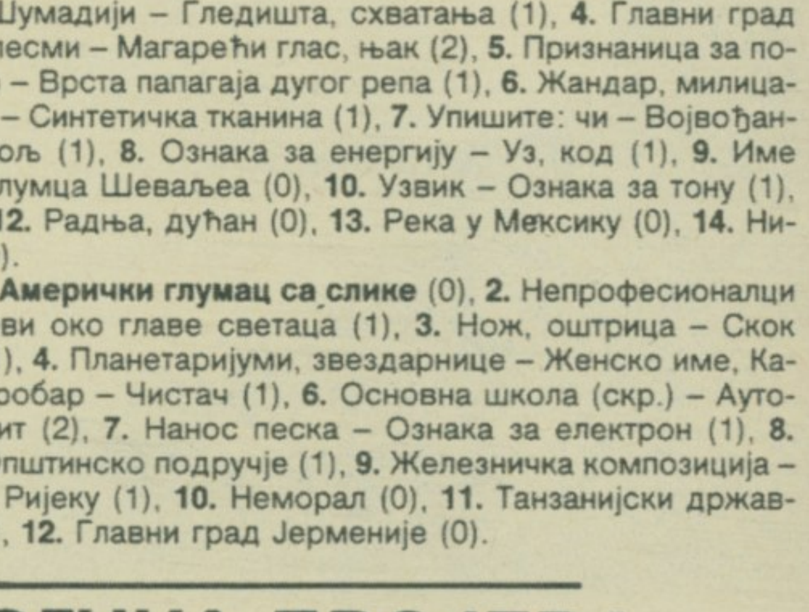

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Другачије речено, када наступи 2000, компјутери ће се понашати као да уопште није стигла. Биће у стању да је прикажу искључиво као 1900.

У компјутеризованом свету постаће изразито забавно.

Власници кредитних картица и текућих рачуна добијаће обавештења о затезним каматама од јануара 1900. уместо јануара 2000. године. – Невоља због датирања односи се на практично све централне компјутерске системе. Ако мене питате, биће то највећа технолошка збрка у историји и сви ћемо морати да решимо ту ствар – каже Шен. Основно је, међутим, то што је код већине компјутера датирање тако дубоко усађено у програме да преправке не долазе у обзир.

– Немам идеју како би то могло да се реши, а размишљам о томе већ петнаест година – каже Шен. А сат куцка ли куцка. Свега десет година до 2000.

СВИТАЦ У СОПСТВЕНОМ СВЕТЛУ

Свитац се одмара на гранчици неке биљке

Али природни фењери почињу да светле средином маја. Свици су тада тек изашли из чаура и спремају се за почетак свог кратког и „сјајног живота" тако што одашиљу светлуцаве љубавне поруке. Орган који производи светлост налази се испод последњег зглавка на стомаку и има три слоја. Најважнији је средњи. Састоји се од ћелија са мноштвом нервних завршетака и ту делују хемијска једињења луциферин и луцифераза који, помешани са кисеоником из ваздуха, производе енергију у виду светлости. Она се одбија од доњег слоја беличастих ћелија које имају улогу рефлектора. Са спољашње стране налази се провидан слој који ту светлост пропушта и одашиље у простор. Све је то заправо савршено дело природе – једноставно и по лепоти јединствено.

Колевка изнад воде

Још пре него што се смрачи, њихов стомак почиње да светлуца, а кад светлост достигне највећу снагу свици почињу да лете. Путеви којима се крећу увек су исти, зачуђујуће подударни. Први круг љубавне игре започиње у девет увече. Понављају га око поноћи и у три ујутро. У току првог лета свици су најактивнији. Тада се деле у две групе: једна емитује трајну светлост, а друга светли само повремено, што се нарочито лепо види ако је топло, облачно и без ветра. Друга два њихова ноћна лета нису овако програмирана, али су задивљујућа на свој начин.

Око четири сата ујутро исцрпљени свици почињу да слећу на траву и дрвеће, а кад се појави сунце, скривају се иза лишћа или испод грања да би се заштитили од дневне светлости – не крећу се и не лете. Мужјаци су обично мањи од женки, али пре њих сазревају. Женке, наиме, излазе из чауре десетак дана касније и истог часа крећу у потрагу за партнером.

После љубавне игре која траје и по двадесетак сати женка неколико дана трага за погодним местом за полагање јаја. То је најчешће стена покривена маховином или неко дебло на месту где не продире сунчева светлост. Истовремено њихово „гнездо" мора да испуни и један

ЛЕТЕЋИ ФЕЊЕРИ

Ова чаробна бића улепшавају нам пролећне ноћи својим скуповима чији је једини циљ да се обезбеди потомство

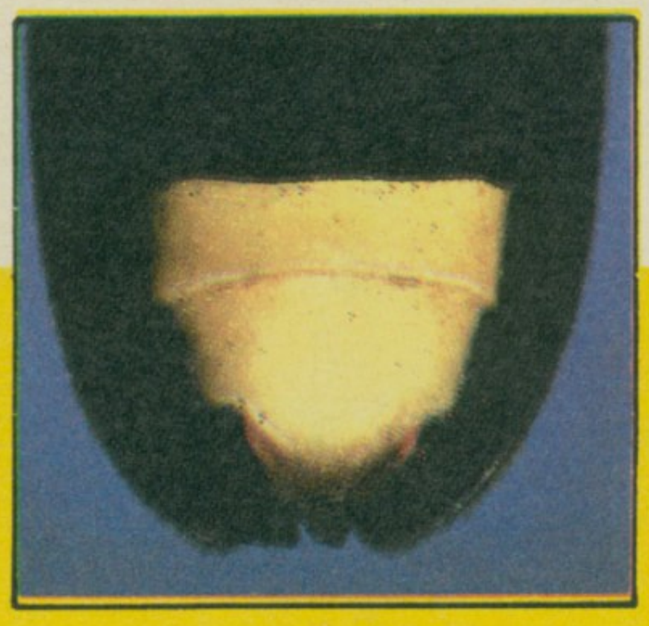

Светлећи органи оба пола (лево је женка)

други услов: да је изнад воде, и то највише метар од њене површине, зато што је и јајима потребна влага и што ларве могу да опстану само у води.

Чак и док полаже јаја (од 500 до 1.000 у току једне ноћи), женка емитује светлост која се човечијем оку чини као да је стална, а у ствари је треперава. То она шаље поруку другим женкама да је пронашла добро и сигурно место и да могу да јој се придруже.

Ето, тако ова чаробна светлуцава створења улепшавају пролећне ноћи својим окупљањима чији је једини циљ да се обезбеди потомство. У току тог свог задатка већина мужјака умире. Женке свитаца остају да светле само још који дан. Њихов живот, у ствари, траје највише две недеље.

Роса – за глад и за жеђ

Већ од првог дана јаја такође емитују светлост, али је она слаба и треперава

Још мало и из земље ће се излећи свитац у свом пуном сјају

као код одраслих јединки. Траје дању и ноћу и временом постаје све јача. Ова светлост може да се појача ако се у јаја дуне или се она спусте у воду. Тада свако од њих засветли попут мајушног фењера и види се на метар раздаљине.

Између 20. и 30. дана од полагања из јаја излазе ларве и ако одмах не падну у воду, саме крећу у том правцу. Вода ће у следећих годину дана бити њихово царство. Живот им је веома једноставан: прекс дана се крију иза камена или у песку, а ноћу излазе у потрагу за храном.

За разлику од одраслих јединки, које се уопште не хране или се задовољавају само нектаром из цвећа или неком капљицом росе, ларве су месождери. Хране се ситним мекушцима из воде, а прождиру их тако што их прво растворе својим желудачним соковима. У почетку ларве нису веће од једног и по милиметра, али брзо расту, отприлике четири милиметра месечно. Њихов први преображај одиграва се четири недеље после изласка из јајета и понавља се сваког следећег месеца. После шестог пута ларве су већ достигле дужину од два и по милиметра и више немају потребу за храном. Сада само чекају погодан тренутак да изађу из воде.

За ту прилику најпогоднији су услови слични онима у води. Зато ће у некој кишној ноћи ларве свица масовно кренути ка обали. Зачи ће десетине метара у шуму, а онда почети да копају скровишта у земљи. Та своја легла обложиће течношћу која очвршћава зидове и у њима ће се одмарати четрдесет дана пре него што се зачауре и почну да поприма ју облик одраслих јединки.

Последња фаза развоја траје само четрдесет минута. Док јој стомак сија највећим сјајем, зачаурена ларва све више бубри, затим пуца и из ње излази инсект. Крила му се полако шире...

Новорођеном свицу потребна су пуна три дана да би ојачао и добио коначан изглед и боју. И као што се то увек догађа у најважнијим тренуцима његовог живота, свитац чека мрак да би изашао из своје подземне ћелије. Задржаће се за тренутак у трави, а затим заједно с осталима започети свој кратки, али заносни свадбени лет.

С. И.

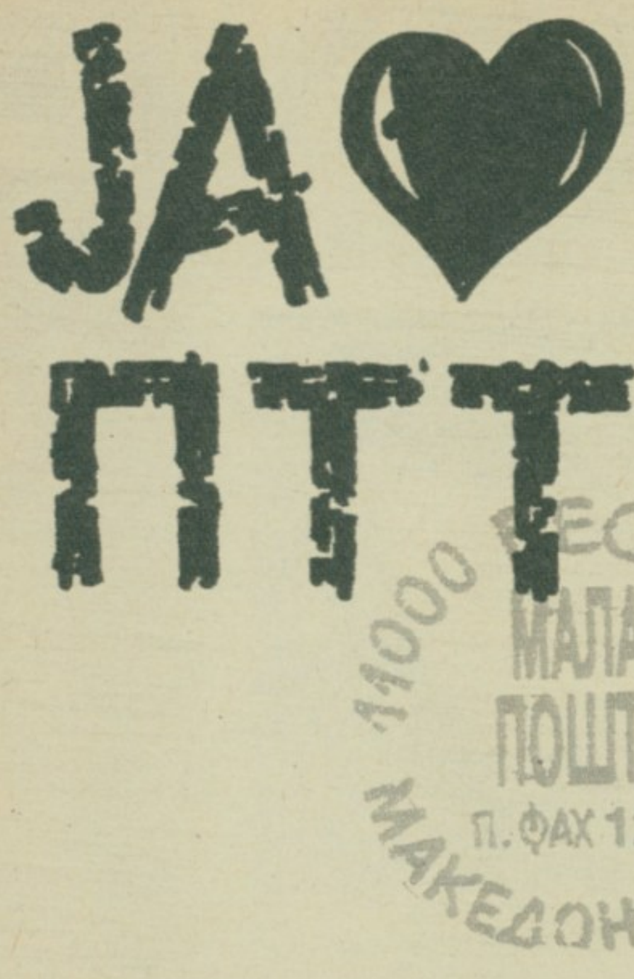

Postovani Zabavnice

ja sam vrlo mlad
imam svega 4 godine
a volim te zato što
mi je drag „Miki Maus" i
„Paja Patak" ako ni njih
„netko ne pročita ja
onda sam gledam slike
od „Miki Mausa" i „Paje Patka"
mnogo pozdrava od
Taslak vibora
sinjskih žrtava 4
58230 - Sinj

NIP „POLITIKA"
„POLITIKIN ZABAVNIK"
„MAKEDONSKA 29
11001 BEOGRAD
S.R. SRBIJA

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
POLITIKIN ZABAVNIK
Štampa: DGP „Sava Mutnjen" Bl Ćelić

Уређује: Иванка Миладиновић

Почео као дечак

Надамо се да нећеш бацити наше писмо и с нестрпљењем очекујемо одговор. Невена и ја смо се опкладиле и сада нам треба твоја помоћ: напиши нам колико је година имао Верди кад је почео да свира и да ли је он написао музику за опере „Риголето", „Травијата", „Трубадур"...

ИВАНА и НЕВЕНА,
Крагујевац

Велики италијански композитор Ђузепе Верди, уз Вагнера најистакнутији оперски стваралац 19. века, рођен је 1813. године у Бусети, у близини Парме. Већ у једанаестој години био је оргуљаш у месној цркви.

Не само опере „Риголето", „Травијата" и „Трубадур" него и „Набуко", „Моћ судбине", „Дон Карлос", „Бал под маскама", „Аида" – дела су славног Вердија.

Иако писана у прошлом веку, ова музичка дела и данас привлаче љубитеље музике и сваки оперски певач сматра својим највећим успехом ако добије неку од главних улога у поменутим операма...

Коса до пола леђа

Имам једанаест година и желела бих да ми одговорите колико ће времена бити потребно да ми коса порасте до пола леђа? И обавезно то објавите у следећем „Забавнику". Молим вас!

АНДРИЈАНА СТОЈКОВИЋ,
Мало Лаоле

Људска коса порасте 1,27 cm у току једног месеца, ако се не сече, престане обично на дужини од 61 до 91 cm. Међутим, изузетака има, па су тако постављени и рекорди у дужини косе. Забележено је да је 1949. године један индијски старешина манастира имао косу дужине 7,92 метара.

Латинско порекло

Мислим да си супер, мада ме и ти понекад нађутиш када употребиш неку страну реч. Зар баш мораш? А кад сам ти већ писала, објасни ми шта је то оптимално.

ГОРДАНА ЦЕКИЋ,
Лесковац

Гордана, признај да ниси ни приметила када си и сама употребила страну реч у жељи да нас похвалиш. Из истих разлога, што су се увукле у свакодневни говор, и нама проће понека страна реч. Понекад су оне незаменљиве, а ми се трудимо да их, кад год је могуће, заменимо нашим речима.

Реч оптималан је изведена од optimum, што је латински суперлатив од bonus (добар – најбољи). Оптимум је скуп најповољнијих услова, оно што је најбоље и најдрагоценије, највише достигнуће у неком послу.

Оптималан значи изврстан, одличан, најбољи од свих могућих случајева који се могу постићи у одређеним условима...

Да нисмо скромни, рекли бисмо за „Забавник" да је оптималан!

Учење јапанског језика

Мене занима где у Београду може да се учи, студира јапански језик.

МИЛАН СТОЈИЉКОВИЋ,
Бориса Кидрича 24
Врање

На Филолошком факултету у Београду постоји и одсек за јапански језик и књижевност. Право уписа имају, као и на остале одсеке, ученици који су завршили одговарајућу средњу школу или

су положили допунске испите. Пошто испуне те услове – полажу квалификациони испит.

Филолошки факултет се налази на Студентском тргу 3, телефон је 011/638-622, локал 149. У скриптарници Факултета могу да се набаве програми за допунске и квалификационе испите.

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ „НЕСТАНАК ЈЕДНОГ НИТКОВА"

1. Не. Штап није коришћен, а ни од мамаца нема никаквог трага.
2. Да. Напукло весло, ишчезла рашља за придржавање весла, просута боја и измешани отисци стопала указују на невољу.
3. Не. Нема опроштајне поруке, а сем тога, човек који је наумио да изврши самоубиство не би се упустио у тучу нити би подметнуо доказе туче. Отишао би на онај свет без гужве.
4. Не. Чамац има равно корито.
5. Не. То не би било објашњење за сломљено весло и ишчезле рашље од држача, као ни за отиске стопала.
6. Да. Посекотина је „чиста", а тешко би било покидати голим рукама црево од чврсте пластике.
7. Да. Нема никакве очигледне потребе за бојом.
8. Да, зато што на дну чамца постоје две врсте отисака ципела: једне је начинила само лева ципела – што сведочи да су они били намерно подметнути – а друга особа која је подметнула отиске леве ципеле.
9. Једна, из разлога наведених под тачком 8.
10. Романо је, очигледно, подметнуо доказе о „борби" а затим ишчезао, вероватно поневши са собом сав свој новац и решен да негде другде отпочне нови живот.

Испоставило се да је учинио баш то: годину дана касније убио га је у Чикагу други један зеленаш коме је Романо покушао да преотме муштерије.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Тања Филиповић, Павла Илића 19, 19000 Зајечар – 14 година, сакупља постере.

Игор Илић, Слободана Пенезића 1, 38212 Обилић – 10 година, сакупља постере, сличице „Животињско царство" и „Чунга-Лунга.

Жељка Рингл, И. Л. Рибара 59, 54109 Вишњевац – 10 година, сакупља постере, салвете и налепнице.

Далиборка Петровић, Милана Миљковића 31, 19000 Зајечар – 14 година воли музику, путовања и дружења, сакупља постере.

Санела Тракић, Хасана Бркића 26, 78000 Бањалука – 13 година, сакупља украсна писма и постере, воли музику.

Новица Вуковић, 27 марта 58, 81000 Титоград – 13 година, воли музику, сакупља постере.

Мира Ичелић, Церова, 31230 Ариље – 15 година, сакупља постере.

Николина Малобабић, Браће Каурића 14/48, 44000 Сисак – 13 година, сакупља постере, марке и разгледнице, воли музику и дописивање.

Eugene Cato, P.O. Box 6 91, Mamprobi-Accra, Ghana – 17 година, воли музику, спорт и дописивање, бави се фотографијом, језик дописивања енглески.

Празнична јелка

Молим те да ми одговориш да ли се зна где је и када постављено највеће новогодишње дрво на свету.

ДАЛИБОР Ј.,
Свилајнац

Према Гинисовој књизи рекорда, највише божићно и новогодишње дрво, икада посечено, била је једна дугласија (дагласов бор) постављена испред Тржног центра Нортроп у Сијетлу (Вашингтон) децембра 1950. године.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ

БЕЛА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: распродавање, имелаши, Омер, Чачак, назори, Атина, ат, рев, реверс, арара, дрот, терилен, чи, Ач, е, при, Морис, бре, т, рески, локал, Елота, Никац.

ЛОГИКА БРОЈЕВА: број 2

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2035

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 73,60 динара, тромесечна 220,80 динара, полугодишња 441,60 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 147,20 динара, тромесечна 441,60 динара, полугодишња 883,20 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	85.–
СР НЕМАЧКА	DEM	126.–
ШВЕДСКА	SEK	474.–
ФРАНЦУСКА	FRF	427.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	107.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

* ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

Најмлађи пилот у историји

ПУТ ОКО СВЕТА СА 11 ГО

„Цесна-210" се превернула и изгорела, али се дечак и његов отац нису обесхрабрили. „Сувише смо издржали да бисмо сад одустали!" – написали су у телеграму са Аљаске

Кад је Американац Тони Аљенџена одлучио да обори светски рекорд, није имао ни 10 година. Вест је објавио један лист из Лос Анђелеса а новинари из целих САД сјатили су се да поставе питања на која је одговарао Тонијев отац Хари Аљенџена, успешни млади бизнисмен из Калифорније.

– Може ли се очекивати да ваздухопловне власти издају дозволу десетогодишњем дечаку да сам управља авионом?

Рупа у закону

– У Америци се пилотска дозвола може добити тек са 16 година, али Тони је, што се авиона тиче, потпуно одрастао. И верује да ће успети. Како, још не знам.

„Цесна-210", мали спортски авион којим је једанаестогодишњи Американац Тони Аљенџена облетео свет

Још док је био сасвим мали, Тони је летео с оцем у породичном авиону тако да је пилотско искуство стекао, тако рећи, још у пеленама. Одлучио је да постане најмлађи пилот планете кад је у Гинисовој књизи рекорда прочитао да је неки дечак, истина накратко, узлетео у авиону кад му је било 9 година и 316 дана. Од тог часа више није могао да се смири, поготову што је од рекордера био млађи свега неколико недеља. Али, прописи су били јасни и строги: кад су се обратили ваздухопловним властима за дозволу, добили су негативан одговор. Тада су и сазнали да је Тонијев претходник летео изван граница САД, у Мексику.

Изгледало је да од рекорда неће бити ништа. Остало је буквално још неколико дана кад је Аљенџена сениор открио да у правилима летења ипак постоји рупа – забрана не важи за апарате лакше од 244 фунте (1 фунта = 453.59 грама). Тако је 11. марта 1988. године Тони сасвим легално заузео место за командама у малом спортском авиону „цесна-210" који се иначе користи за обуку пилота. Поред њега је, опет по закону, седео инструктор из Националног удружења за аеронаутику, скрштених руку.

– На аеродрому у Сан Хуану Сузан и ја дрхтали смо од страха док је наш син један сат кружио на калифорнијском небу – испричао је касније његов отац. У следеће две недеље Тони је прелетео целу Америку заустављајући се у многим местима и постао прави национални херој. Свет је облетела фотографија како у својој „цесни" надлеће Статуу слободе у њујоршкој луци.

Некако у то време у Тонијевој глави родила се идеја да облети земаљску куглу.

– Ако узлетим у Сан Хуану и држим курс право на исток, атерираћу опет у Сан Хуану – тако је то замислио десетогодишњи дечак. План добар и једноставан, али до његовог остваривања било је далеко.

Писмо Михаилу Горбачову

„Желим не само да поставим светски рекорд, већ и да будем посланик пријатељства међу људима целог света, без обзира, на године" – рекао је Тони у писму совјетском председнику Горбачову коме се обратио за подршку. Али, није се превише надао. Међутим, после месец дана стигао је одговор у коме је стајало да је Фонд за социјалне иновације СССР спреман да преузме покровитељство над овим подухватом.

Тонијев отац одмах је отпутовао у Москву да се с „Аерофлотом" договори о техничкој страни овог необичног путовања.

Организатори пута око света одредили су маршруту по којој ће Тони летети: од Западне до Источне обале (САД), преко Канаде, Гренланда, Исланда, Европе до Сибира. Затим би „цесна" напустила совјетски ваздушни

Тони са сестром Алејном и једним пријатељем из Москве, на Црвеном тргу, на истом оном месту где је 13. маја 1987, такође у „цесни-210" слетео без дозволе Немац Матијас Руст што је изазвало међународни скандал

ОДИНА

простор и упутила се у Ном (Аљаска) и кући – у Сан Хуан Сапистрано. (Примећујете да пут води искључиво изнад копна. То је зато што је по једном старом закону, још из четрдесетих година, једномоторцима забрањено да лете изнад океана.)

Договорено је да над територијом СССР Тони лети са совјетским инструктором, а како резервоар „цесне-210" прима само 160 литара горива, одређена су места за слетање и сусрете с вршњацима.

Двадесет и шестог јуна 1989. године најмлађем пилоту приређен је свечани дочек на московском аеродрому Шереметјево. С Тонијем је у Совјетски Савез стигла и необична пошиљка с писмима и порукама које су амерички дечаци и девојчице упутили совјетским вршњацима, а исту такву торбу понео је Тони Аљенџена кући, на адресу младих Американаца.

Три метра од циља

Кад је кретао даље на исток, у пратећем авиону налазили су се његови родитељи, млађа сестра Алејна, репортери и телевизијски снимatељи. Домаћини су му пожелели срећан пут и меко приземљење, али није све баш испало тако.

Кад је до краја пута остао, тако рећи, „педаљ", догодило се нешто непредвиђено. Из Нома је стигао телеграм у коме су јављали да је „цесна-210" при полетању, због магле и јаког ветра, претрпела несрећу. Апарат се преврнуо и запалио. Срећом, никo није озбиљно повређен. Касније се сазнало за појединости. Испоставило се да се несрећа догодила у току једне локалне екскурзије кад је за командама био – Тонијев отац.

Али, хаварија није обесхрабрила путнике.

– Издржали смо сувише да бисмо сад одустали – рекао је Хари репортерима. У помоћ им је притекао један од тамошњих пилота-аматера који је Тонију позајмио своју „цесну". У њој је дечак убрзо слетео у Калифорнију, на место старта, као што је и било предвиђено. А то значи да је једанаестогодишњи пилот поставио нов светски рекорд.

В. М.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

АКРОБАТСКА ОЛОВКА

Узмите једну оловку, не превише кратку, било ког облика, и забодите врх пероreза не сувише далеко од њеног врха. Постепено повлачите дршку пероreза према врху оловке, све док ова, почивајући на кажипрсту, не успостави равнотежу. До тога ће доћи оног тренутка када се средиште теже нађе испод тачке ослонца, то јест, испод вашег прста.

Искошеност оловке зависи од угла који затварају дршка и оштрица пероreза. Оловка ће се наћи у вертикалном положају када се средиште теже пероreза поравна с оловком. Они који имају посебно осетљиве прсте треба да воде рачуна да оловка не буде претерано заоштрена, јер под тежином пероreза вршак оловке дубоко ће се утиснути у прст. Наравно, да бисте избегли ту непријатност, можете да се послужите парчетом крпе.

Исти експеримент може успешно да се изведе уколико се уместо оловком послужите шибицом. С обзиром на величину шибице, утисак чак може да буде бољи.

САВРЕМЕНО КОЛУМБОВО ЈАЈЕ

Прича каже да је током једне вечере, коју је приредио кардинал Мендоза, Колумбо запањио госте поставивши јаје да, врхом, стоји усправно... Он је, једноставно, благо куцнуо јајетом о сто, разбио му врх, и на тај га начин посадио на равну површину. Решење је било једноставно, само што то нико пре Колумба није на тај начин решио – баш као што је био случај и са његовим открићем Америке.

Јасно је да је Колумбово јаје било кувано, али, оставимо по страни његово решење, свакако задивљујуће, али, истовремено, и донекле сувише једноставно, и покушајмо да продремо у тајне равнотеже постављајући питање: „Може ли, заиста, свеже јаје, мимо Колумбовог решења, остати усправно да стоји на свом најужем делу?"

Већина читалаца ће се, највероватније, на ово питање насмешити, сматрајући да располаже мање или више елегантним начином да реши задатак. Што се, пак, вас тиче, све што треба да учините јесте да снажно протресете јаје како би се беланце и жуманце у њему сасвим измешали. Уколико, потом, то јаје, чији је унутрашњи поредак на тај начин поремећен, неколико тренутака држите између палца и кажипрста, жуманце, које је теже, постепено ће се сталожити на дно, те сву његову тежину пренети на врх, окренут надоле. Најзад, када јаје поставите врхом на сто, уз мало стрпљивог тражења

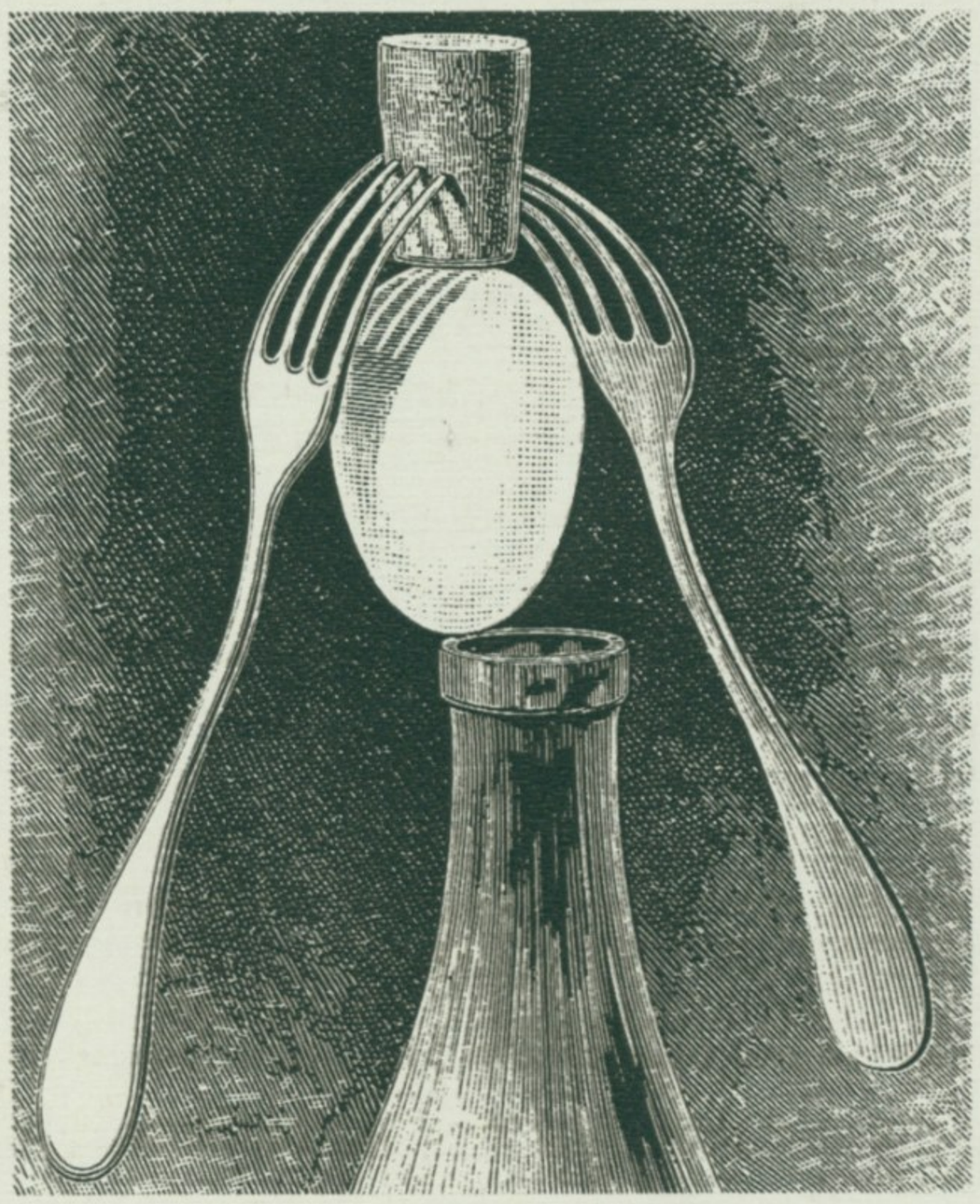

равнотеже, оно ће, напокон, у том положају трајно остати.

Није тако једноставан, мада није неизводљив, експеримент приказан на нашој слици.

Врх чепа издубите таман колико да у њега лепо уleже облија страна јајета. Уколико чеп ставите на ту страну јајета а у њега са две супротне стране, косо, забодете две виљушке, средиште теже померће се надоле. После неколико покушаја и лаганог померања положаја чепа и јајета, постићи ћете стабилну равнотежу, а коначни резултат свега биће, као што показује наша илустрација, јаје које мирно стоји на ивици грлића боце – на свеопшту запањеност ваше публике!

WALT DISNEY

МИКИ

ЗАБОГА, МИКИ! ПА ОВУДА СМО ВЕЋ ПРОШЛИ!

ДВАПУТ!

ВИДИ КОЛ'ИКО ЈЕ САТИ...

...ДОЧЕКАЋЕМО НОВУ ГОДИНУ У КОЛИМА!

НИ ТРАГА НИ ГЛАСА УЛИЦИ БРЕСТОВА!

А ЗЛАТИБИ СУ РЕКЛИ ДА СУ КИЛОМЕТАР ДАЛЕКО ОД НОВОГ ШОПИНГ-ЦЕНТРА!

НИГДЕ НИКОГА! КОГА ОНДА ДА ПИТАМО!

ШТА ЋЕМО САД?

ЈЕДИНО ДА НАПРАВИМО ЈОШ ЈЕДАН КРУГ!

ОХ, КОНАЧНО НЕШТО! СТАНИ ТАМО!

Copyright © 1983 Walt Disney Productions World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate.

НАДАМ СЕ ДА ЗНАЈУ ГДЕ ЈЕ ТА ПРОКЛЕТА УЛИЦА!

ПРОНАЋИ ЋЕМО УЛИЦУ БРЕСТОВА **САМО** АКО ТИ УЧИНИШ ПРВИ КОРАК, И...

МАДАМ ЛА КОНГА ПРОРОЧИЦА ЗНА СВЕ! КАЖЕ СВЕ!

8-28

...ДАШ МИ ОДМАХ МОЈ НОВОГОДИШЊИ ПОКЛОН!

ПРОРОЧИЦА ЗНА СВЕ! КАЖЕ СВЕ!